

Πράξεις Ἀποστόλων

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὧ¹ Θεόφιλε,² ὧν ἤρξατο ὁ **1**
Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος³ τοῖς ἀποστόλοις **2**
διὰ πνεύματος ἁγίου οὗς ἐξελέξατο,⁴ ἀνελήφθη:⁵ οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν **3**
ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις,⁶ δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα⁷
ὀπτανόμενος⁸ αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ **4**
συναλιζόμενος⁹ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,¹⁰ ἀλλὰ
περιμένειν¹¹ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς, ἣν ἠκούσατέ μου: ὅτι Ἰωάννης μὲν **5**
ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς
ταύτας ἡμέρας.

¹ ὦ, Oh! omega. ² Θεόφιλος, ου, ό, Theophilus. ³ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁶ τεκμήριον, ου, τό, proof, sign. ⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁸ ὀπτάνομαι, appear, am seen. ⁹ συναλίζομαι, assemble, gather together. ¹⁰ χωρίζω, separate, depart. ¹¹ περιμένω, wait for.

Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ 6
ἀποκαθιστάνεις¹ τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν 7
ἐστὶν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ 8
λήψεσθε δύναμιν, ἐπελθόντος² τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθέ μοι
μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ,³ καὶ ἕως
ἐσχάτου τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,⁴ καὶ νεφέλῃ⁵ 9
ὑπέλαβεν⁶ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες⁷ ἦσαν εἰς τὸν 10
οὐρανόν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν
ἔσθῃτι⁸ λευκῇ,⁹ οἳ καὶ εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,¹⁰ τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες¹¹ εἰς 11
τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς¹² ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως
ἐλεύσεται ὃν τρόπον¹³ ἐθεάσασθε¹⁴ αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

¹ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ² ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ³ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁵ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ⁶ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁸ ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ⁹ λευκός, white, bright. ¹⁰ Γαλιλαῖος, Galilean. ¹¹ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹² ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹³ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹⁴ θεάομαι, look at, behold.

Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἑλαιῶνος,¹ ὃ ἐστίν 12
 ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ 13
 ὑπερῶν² οὗ³ ἦσαν καταμένοντες,⁴ ὃ τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ
 Ἀνδρέας,⁵ Φίλιππος καὶ Θωμᾶς,⁶ Βαρθολομαῖος⁷ καὶ Ματθαῖος,⁸ Ἰάκωβος
 Ἀλφαίου⁹ καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής,¹⁰ καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. Οὗτοι πάντες ἦσαν 14
 προσκαρτεροῦντες¹¹ ὁμοθυμαδὸν¹² τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει,¹³ σὺν γυναιξίν
 καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν – ἦν 15
 τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν¹⁴ εἴκοσι¹⁵ – Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει 16
 πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπεν¹⁶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ
 στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα, τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ¹⁷ τοῖς συλλαβοῦσιν¹⁸ τὸν
 Ἰησοῦν. Ὅτι κατηριθμημένος¹⁹ ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχεν²⁰ τὸν κλῆρον²¹ τῆς 17

¹ ἑλαιῶν, ὦνος, ὅ, olive grove, olive orchard. ² ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ³ οὗ, where, when. ⁴ καταμένω, stay, live. ⁵ Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ⁶ Θωμᾶς, ᾱ, ὁ, Thomas. ⁷ Βαρθολομαῖος, ου, ὁ, Bartholomew. ⁸ Ματθαῖος, ου, ὁ, Matthew. ⁹ Ἀλφαῖος, ου, ὁ, Alphaeus. ¹⁰ ζηλωτής, ου, ὁ, Zealot, zealot. ¹¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹³ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁴ ἑκατόν, hundred, 100. ¹⁵ εἴκοσι, twenty, 20. ¹⁶ προλέγω, say beforehand, forewarn. ¹⁷ ὁδηγός, ου, ὁ, leader, guide. ¹⁸ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁹ καταριθμέω, count, number among. ²⁰ λαγχάνω, chose by lot, receive. ²¹ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion.

διακονίας ταύτης – Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο¹ χωρίον² ἐκ μισθοῦ³ τῆς ἀδικίας,⁴ 18
 καὶ πρηνὴς⁵ γενόμενος ἐλάκησεν⁶ μέσος, καὶ ἐξεχύθη⁷ πάντα τὰ σπλάγχνα⁸
 αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν⁹ ἐγένετο πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ, ὥστε 19
 κληθῆναι τὸ χωρίον² ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ¹⁰ αὐτῶν Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἔστιν,
 χωρίον² αἵματος – Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ¹¹ Ψαλμῶν,¹² Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις¹³ 20
 αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ: καί, Τὴν ἐπισκοπὴν¹⁴ αὐτοῦ
 λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ 21
 εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ 22
 βαπτίσματος¹⁵ Ἰωάννου, ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη¹⁶ ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς
 ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἓνα τούτων. Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ 23
 τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν,¹⁷ ὃς ἐπεκλήθη Ἰούστος,¹⁸ καὶ Ματθίαν.¹⁹ Καὶ 24
 προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ κύριε καρδιογνώστα²⁰ πάντων, ἀνάδειξον²¹ ὃν ἐξελέξω,

¹ κτάομαι, acquire, win. ² χωρίον, ου, τό, place, field. ³ μισθός, οὔ, ὁ, wages, reward. ⁴ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ⁵ πρηνής, forward, prostrate. ⁶ λάσκω, burst asunder with a loud noise. ⁷ ἐκχέω, pour out, shed. ⁸ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁹ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁰ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ¹¹ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ¹² ψαλμός, οὔ, ὁ, song of praise, psalm. ¹³ ἔπαυλις, εως, ἡ, homestead, residence. ¹⁴ ἐπισκοπή, ἡς, ἡ, visitation, overseeing. ¹⁵ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁷ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ¹⁸ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ¹⁹ Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ²⁰ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ²¹ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ²² ἐκλέγομαι, choose, elect.

ἐκ τούτων τῶν δύο ἓνα λαβεῖν τὸν κλῆρον¹ τῆς διακονίας ταύτης καὶ 25
ἀποστολῆς,² ἐξ ἧς παρέβη³ Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. Καὶ 26
ἔδωκαν κλήρους¹ αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος¹ ἐπὶ Μαθθίαν,⁴ καὶ
συγκατεψηφίσθη⁵ μετὰ τῶν ἑνδεκα⁶ ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι⁷ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς,⁸ ἦσαν ἅπαντες 2
ὁμοθυμαδὸν⁹ ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω¹⁰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος¹¹ ὥσπερ 2
φερομένης πνοῆς¹² βιαιάς,¹³ καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ¹⁴ ἦσαν καθήμενοι.
Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι¹⁵ γλῶσσαι ὥσεί¹⁶ πυρός, ἐκάθισέν τε ἐφ' 3
ἓνα ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν¹⁷ ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο 4
λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι.¹⁸

¹ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ² ἀποστολή, ἡς, ἡ, apostleship, commission. ³ παραβαίνω, go aside, transgress. ⁴ Μαθθίας, α, ὁ, Matthias. ⁵ συγκαταψηφίζω, am voted or classed with. ⁶ ἑνδεκα, eleven, 11. ⁷ συμπληρόω, fulfill, be swamped. ⁸ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ⁹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁰ ἄφνω, suddenly. ¹¹ ἦχος, ους, ὁ, noise, sound. ¹² πνοή, ἡς, ἡ, wind, breath. ¹³ βίαιος, violent, forcible. ¹⁴ οὗ, where, when. ¹⁵ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁶ ὥσεί, like, about. ¹⁷ πλήθω, fill. ¹⁸ ἀποφθέγγομαι, declare, utter.

Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹ ἀπὸ παντὸς 5
 ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνήλθεν τὸ 6
 πλῆθος καὶ συνεχύθη,² ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ³ λαλούντων
 αὐτῶν. Ἐξίσταντο⁴ δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ 7
 ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;⁵ Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν 8
 ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ³ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι⁶ καὶ Μῆδοι⁷ καὶ 9
 Ἑλαμίται,⁸ καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν,⁹ Ἰουδαίαν τε καὶ
 Καππαδοκίαν,¹⁰ Πόντον¹¹ καὶ τὴν Ἀσίαν,¹² Φρυγίαν¹³ τε καὶ Παμφυλίαν,¹⁴ 10
 Αἴγυπτον¹⁵ καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης¹⁶ τῆς κατὰ Κυρήνην,¹⁷ καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες
 Ῥωμαῖοι,¹⁹ Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,²⁰ Κρήτες²¹ καὶ Ἀραβες,²² ἀκούομεν 11
 λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις²³ γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα²⁴ τοῦ θεοῦ. 12
 Ἐξίσταντο⁴ δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,²⁵ ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί ἂν θέλοι

¹ εὐλαβής, devout, God-fearing. ² συγχέω, confuse, confound. ³ διάλεκτος, ου, ή, speech, language. ⁴ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁵ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁶ Πάρθος, ή, Parthian. ⁷ Μῆδος, ου, ό, Mede. ⁸ Ἑλαμίτης, ου, ό, Elamites, Elamite. ⁹ Μεσοποταμία, ας, ή, Mesopotamia. ¹⁰ Καππαδοκία, ας, ή, Cappadocia. ¹¹ πόντος, ου, ό, sea, Pontus. ¹² Ἀσία, ας, ή, Asia. ¹³ Φρυγία, ας, ή, Phrygia. ¹⁴ Παμφυλία, ας, ή, Pamphylia. ¹⁵ Αἴγυπτος, ου, ή, Egypt. ¹⁶ Λιβύη, ης, ή, Libya, Africa. ¹⁷ Κυρήνη, ης, ή, Cyrene. ¹⁸ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ¹⁹ Ῥωμαῖος, ου, ό, Roman, Roman citizen. ²⁰ προσήλυτος, ου, ό, proselyte, convert. ²¹ Κρής, ητός, ό, Cretan. ²² Ἀραβ, βος, ό, Arab, Arabian. ²³ ἡμέτερος, our, our own. ²⁴ μεγαλεῖος, greatness, magnificence. ²⁵ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss.

τοῦτο εἶναι; Ἕτεροι δὲ χλευάζοντες¹ ἔλεγον ὅτι Γλεύκους² μεμεστωμένοι³ εἰσίν. 13

Σταθεῖς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα,⁴ ἐπῆρεν⁵ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγγετο⁶ 14

αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο

ὑμῖν γνωστὸν⁷ ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε⁸ τὰ ῥήματά μου. Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς 15

ὑπολαμβάνετε,⁹ οὗτοι μεθύουσιν:¹⁰ ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας: ἀλλὰ 16

τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις 17

ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ¹¹ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα: καὶ

προφητεύσουσιν¹² οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες¹³ ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι¹⁴ ὑμῶν

ὁράσεις¹⁵ ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια¹⁶ ἐνυπνιασθήσονται:¹⁷ καὶ 18

γε¹⁸ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας¹⁹ μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις

ἐκχεῶ¹¹ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν.¹² Καὶ δώσω τέρατα²⁰ ἐν 19

¹ χλευάζω, mock, scoff. ² γλεύκος, οὐς, τό, sweet new wine, sweet wine. ³ μεστόω, fill. ⁴ ἑνδεκα, eleven, 11. ⁵ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁶ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ⁷ γνωστός, known, acquaintance. ⁸ ἐνωτίζομαι, give ear, hearken. ⁹ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ¹⁰ μεθύω, be drunken, am drunk. ¹¹ ἐκχεῶ, pour out, shed. ¹² προφητεύω, prophesy, foretell. ¹³ θυγάτηρ, τρως, ἡ, daughter. ¹⁴ νεανίσκος, ου, ό, youth, young man. ¹⁵ ὁρασις, εως, ἡ, vision, appearance. ¹⁶ ἐνύπνιον, ου, τό, dream, vision. ¹⁷ ἐνυπνιαζομαι, dream. ¹⁸ γέ, indeed, at least. ¹⁹ δούλη, ης, ἡ, female slave, bondwoman. ²⁰ τέρας, ατος, τό, wonder, portent.

τῷ οὐρανῷ ἄνω,¹ καὶ σημεία ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,² αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα³
καπνοῦ:⁴ ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται⁵ εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη⁶ εἰς αἶμα, πρὶν⁷ ἢ 20
ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανή:⁸ καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν 21
ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. Ἄνδρες Ἰσραηλίται,⁹ ἀκούσατε τοὺς 22
λόγους τούτους: Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,¹⁰ ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον
εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν¹² καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν
μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἶδατε, τοῦτον τῇ ὀρισμένῃ¹³ βουλῇ¹⁴ καὶ 23
προγνώσει¹⁵ τοῦ θεοῦ ἔκδοτον¹⁶ λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων¹⁷ προσπήξαντες¹⁸
ἀνείλετε:¹⁹ ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας τὰς ὠδῖνας²⁰ τοῦ θανάτου, καθότι²¹ οὐκ 24
ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, 25
Προωρώμην²² τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός: ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα
μὴ σαλευθῶ:²³ διὰ τοῦτο εὐφράνθη²⁴ ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο²⁵ ἡ 26

¹ ἄνω, up, above. ² κάτω, down, below. ³ ἀτμίς, ἴδος, ἡ, vapor, breath. ⁴ καπνός, οὐ, ὁ, smoke. ⁵ μεταστρέφω, change, turn (about). ⁶ σελήνη, ης, ἡ, moon. ⁷ πρὶν, before, formerly. ⁸ ἐπιφανής, splendid, glorious. ⁹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁰ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹¹ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹² τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹³ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁴ βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁵ πρόγνωσις, εως, ἡ, foreknowledge, predetermination. ¹⁶ ἔκδοτος, given up, delivered up. ¹⁷ ἄνομος, lawless, without law. ¹⁸ προσπήγνυμι, fasten to (a cross), fasten to. ¹⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁰ ὠδὶν, ἴνος, ἡ, birth pang, agony. ²¹ καθότι, according as, because. ²² προοράω, see before, foresee. ²³ σαλεύω, shake, excite. ²⁴ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ²⁵ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy.

γλώσσά μου: ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει¹ ἐπ' ἐλπίδι: ὅτι οὐκ 27
ἐγκαταλείψεις² τὴν ψυχὴν μου εἰς Ἄδου,³ οὐδὲ δώσεις τὸν ὁσίον⁴ σου ἰδεῖν
διαφθοράν.⁵ Ἐγνώρισάς⁶ μοι ὁδοὺς ζωῆς: πληρώσεις με εὐφροσύνης⁷ μετὰ τοῦ 28
προσώπου σου. Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ 29
τοῦ πατριάρχου⁸ Δαυὶδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν⁹ καὶ ἐτάφη,¹⁰ καὶ τὸ μνήμα¹¹ αὐτοῦ
ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι 30
ὄρκῳ¹² ὤμοσεν¹³ αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος¹⁴ αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα
ἀναστήσειν τὸν χριστόν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προῖδων¹⁵ ἐλάλησεν 31
περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ κατελείφθη¹⁶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς Ἄδου,³
οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν.⁵ Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ 32
πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς,¹⁷ τὴν τε 33
ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν¹⁸ τοῦτο ὃ

¹ κατασκηνώ, cause to dwell, settle. ² ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ³ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ⁴ ὁσιος, righteous, pious. ⁵ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ⁶ γνωρίζω, make known, declare. ⁷ εὐφροσύνη, ης, ἡ, gladness, joy. ⁸ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ⁹ τελευτάω, die, end. ¹⁰ θάπτω, bury. ¹¹ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ¹² ὄρκος, ου, ὁ, oath. ¹³ ὀμνύω, swear, take an oath. ¹⁴ ὀσφύς, ὕος, ἡ, waist, hip. ¹⁵ προοράω, see before, foresee. ¹⁶ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁷ ὑψόω, lift up, exalt. ¹⁸ ἐκχέω, pour out, shed.

νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λέγει 34
δὲ αὐτός, Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς 35
ἐχθρούς σου ὑποπόδιον¹ τῶν ποδῶν σου. Ἀσφαλῶς² οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος 36
Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ κύριον καὶ χριστὸν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν
ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν³ τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς 37
λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς 38
αὐτούς, Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
χριστοῦ εἰς ἄφεσιν⁴ ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεάν⁵ τοῦ ἁγίου πνεύματος. 39
Ἵμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,⁶
ὅσους ἂν προσκαλέσῃται⁷ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. Ἐτέροις τε λόγοις πλείοσιν 40
διεμαρτύρετο⁸ καὶ παρεκάλει λέγων, Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς⁹

¹ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ² ἀσφαλῶς, safely, securely. ³ κατανύσσομαι, be pierced, stabbed. ⁴ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁵ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁶ μακρός, long, far distant. ⁷ προσκαλέω, summon. ⁸ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁹ σκολιός, crooked, unscrupulous.

ταύτης. Οἱ μὲν οὖν ἀσμένως¹ ἀποδεξάμενοι² τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν: 41

καὶ προσετέθησαν³ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ⁴ τρισχίλια.⁵ Ἦσαν δὲ 42

προσκαρτεροῦντες⁶ τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ,⁷ καὶ τῇ κλάσει⁸

τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.

Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα⁹ καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων 43

ἐγίνετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά,¹⁰ 44

καὶ τὰ κτήματα¹¹ καὶ τὰς ὑπάρξεις¹² ἐπίπρασκον,¹³ καὶ διεμερίζον¹⁴ αὐτὰ πᾶσιν,

καθότι¹⁵ ἂν τις χρεῖαν εἶχεν. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες⁶ ὁμοθυμαδὸν¹⁶ 46

ἐν τῷ ἱερῷ, κλώντές¹⁷ τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον¹⁸ τροφῆς¹⁹ ἐν

ἀγαλλιάσει²⁰ καὶ ἀφελότητι²¹ καρδίας, αἰνοῦντες²² τὸν θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν 47

πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει³ τοὺς σῳζομένους καθ' ἡμέραν τῇ

¹ ἀσμένως, gladly, joyfully. ² ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ³ προστίθημι, add, add to. ⁴ ὡσεὶ, like, about. ⁵ τρισχίλιοι, three thousand, 3000. ⁶ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ⁷ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁸ κλάσις, εως, ἡ, breaking, fracturing. ⁹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁰ κοινός, common, unclean. ¹¹ κτήμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹² ὑπαρξις, εως, ἡ, existence, subsistence. ¹³ πιπράσκω, sell. ¹⁴ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁵ καθότι, according as, because. ¹⁶ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁷ κλάω, break. ¹⁸ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹⁹ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ²⁰ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ²¹ ἀφελότης, ητος, ἡ, sincerity, simplicity. ²² αἰνέω, praise.

ἐκκλησία.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς **3**
 προσευχῆς τὴν ἐνάτην.¹ Καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς² ἐκ κοιλίας³ μητρὸς αὐτοῦ **2**
 ὑπάρχων ἐβαστάζετο:⁴ ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν
 λεγομένην Ὠραίαν,⁵ τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην⁶ παρὰ τῶν εἰσπορευομένων⁷ εἰς τὸ
 ἱερὸν. Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι⁸ εἰς τὸ ἱερὸν, ἠρώτα **3**
 ἐλεημοσύνην.⁶ Ἀτενίσας⁹ δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπεν, Βλέψον **4**
 εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν¹⁰ αὐτοῖς, προσδοκῶν¹¹ τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. Εἶπεν δὲ **5**
 Πέτρος, Ἀργύριον¹² καὶ χρυσίον¹³ οὐχ ὑπάρχει μοι: ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι.
 Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁴ ἔγεραι καὶ περιπάτει. Καὶ **7**
 πιάσας¹⁵ αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν: παραχρῆμα¹⁶ δὲ ἐστερεώθησαν¹⁷
 αὐτοῦ αἱ βάσεις¹⁸ καὶ τὰ σφυρά.¹⁹ Καὶ ἐξαλλόμενος²⁰ ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ **8**

¹ ἐνατος, ninth. ² χωλός, lame, deprived of a foot. ³ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁴ βαστάζω, bear, carry. ⁵ ὡραίος, beautiful, fair. ⁶ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁷ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁸ εἴσειμι, enter, go in. ⁹ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁰ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹¹ προσδοκάω, wait for, look for. ¹² ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹³ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹⁴ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁵ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁶ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁷ στερεόω, make firm, strengthen. ¹⁸ βάσις, εως, ἡ, foot. ¹⁹ σφυρόν, οὔ, τό, ankle bone. ²⁰ ἐξάλλομαι, leap up.

εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος¹ καὶ αἰνῶν² τὸν θεόν. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα² τὸν θεόν: ⁹
ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην³ καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ⁴ πύλῃ⁵ τοῦ ἱεροῦ: καὶ ἐπλήσθησαν⁶ θάμβους⁷ καὶ ἐκστάσεως⁸ ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι⁹ αὐτῷ.

Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος¹⁰ χωλοῦ¹¹ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, συνέδραμεν¹² ¹¹
πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ¹³ τῇ καλουμένῃ Σολομώντος,¹⁴ ἔκθαμβοι.¹⁵ ¹²
Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁶ τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε,¹⁷ ὥς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ¹⁸ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ¹³
ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν παῖδα¹⁹ αὐτοῦ Ἰησοῦν: ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, καὶ ἡρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. ¹⁴

¹ ἄλλομαι, leap, spring up. ² αἰνέω, praise. ³ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁴ ὡραῖος, beautiful, fair. ⁵ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ⁶ πλήθω, fill. ⁷ θάμβος, οὗς, τό, amazement, astonishment. ⁸ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁹ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹⁰ ἰάομαι, heal. ¹¹ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹² συντρέχω, run together, go with. ¹³ στοά, ᾶς, ἡ, portico, colonnade. ¹⁴ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ¹⁵ ἔκθαμβος, utterly astonished, full of amazement. ¹⁶ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁸ εὐσεβεία, ας, ἡ, godliness, piety. ¹⁹ παῖς, ὁ, male or female child, servant.

Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ἡτήσασθε ἄνδρα φονέα¹
χαρισθῆναι² ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγόν³ τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε· ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ 15
νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, 16
τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε ἐστερέωσεν⁴ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι'
αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν⁵ ταύτην ἀπέναντι⁶ πάντων ὑμῶν. Καὶ νῦν, 17
ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν⁷ ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. Ὁ δὲ 18
θεὸς ἃ προκατήγγειλεν⁸ διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν
τὸν χριστόν, ἐπλήρωσεν οὕτως.⁹ Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ 19
ἐξαλειφθῆναι¹⁰ ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως¹¹ ἀπὸ
προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον¹² ὑμῖν χριστόν 20
Ἰησοῦν· ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως¹³ πάντων, 21
ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ'

¹ φονεύς, ἑως, ὁ, murderer. ² χαρίζομαι, give freely, forgive. ³ ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ⁴ στερεόω, make firm, strengthen. ⁵ ὁλοκληρία, ας, ἡ, wholeness, completeness. ⁶ ἀπέναντι, over against, before. ⁷ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ⁸ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ⁹ οὕτως, thus, so. ¹⁰ ἐξαλείφω, wipe out, erase. ¹¹ ἀνάψυξις, εως, ἡ, recovery of breath, refreshing. ¹² προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹³ ἀποκατάστασις, εως, ἡ, restoration, restitution.

αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι Προφήτην ὑμῖν 22
ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε
κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ, ἣτις ἐὰν μὴ 23
ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται¹ ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ 24
οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς,² ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν³
τὰς ἡμέρας ταύτας. Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἥς 25
διέθετο⁴ ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ, Καὶ ἐν τῷ
σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται⁵ πᾶσαι αἱ πατριάι⁶ τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶτον ὁ 26
θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα⁷ αὐτοῦ Ἰησοῦν, ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς,
ἐν τῷ ἀποστρέφειν⁸ ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν⁹ ὑμῶν.

¹ ἐξολοθρεύω, destroy utterly, annihilate. ² καθεξῆς, successively, in order. ³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁴ διατίθεμαι, appoint, make. ⁵ ἐνευλογέω, bless. ⁶ πατριά, ἄς, ἡ, lineage, family. ⁷ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁸ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ⁹ πονηρία, ἀς, ἡ, iniquity, wickedness.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν¹ αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγός **4**
 τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,³ διαπονούμενοι⁴ διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν **2**
 λαόν, καὶ καταγγέλλειν⁵ ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Καὶ **3**
 ἐπέβαλον⁶ αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν⁷ εἰς τὴν αὔριον·⁸ ἣν γὰρ
 ἐσπέρα⁹ ἦδη. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ **4**
 ἀριθμὸς¹⁰ τῶν ἀνδρῶν ὥσει¹¹ χιλιάδες¹² πέντε.

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον⁸ συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους **5**
 καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἄνναν¹³ τὸν ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν,¹⁴ καὶ **6**
 Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον,¹⁵ καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους¹⁶ ἀρχιερατικοῦ.¹⁷ Καὶ **7**
 στήσαντες αὐτοὺς ἐν μέσῳ ἐπυνθάνοντο,¹⁸ Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι
 ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς¹⁹ πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς **8**
 αὐτούς, Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον **9**

¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ² στρατηγός, οὐ, ὁ, commander, general. ³ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ⁴ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁷ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ⁸ αὔριον, tomorrow. ⁹ ἐσπέρα, ας, ἡ, evening. ¹⁰ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ¹¹ ὥσει, like, about. ¹² χιλιάς, ἄδος, ἡ, thousand. ¹³ Ἄννας, α, ὁ, Annas. ¹⁴ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas. ¹⁵ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ¹⁶ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁷ ἀρχιερατικός, highpriestly, high priestly. ¹⁸ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁹ πλήθω, fill.

ἀνακρινόμεθα¹ ἐπὶ εὐεργεσίᾳ² ἀνθρώπου ἀσθενοῦς,³ ἐν τίνι οὗτος σέσωσται: 10

γνωστὸν⁴ ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ

χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,⁵ ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,

ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.⁶ Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ 11

ἐξουθενηθεὶς⁷ ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.⁸ 12

Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία: οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον τὸ

δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι⁹ ὅτι 13

ἄνθρωποι ἀγράμματοί¹⁰ εἰσιν καὶ ἰδιῶται,¹¹ ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς

ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. Τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν 14

τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν.¹² Κελεύσαντες¹³ δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ 15

συνεδρίου¹⁴ ἀπελθεῖν, συνέβαλλον¹⁵ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί ποιήσομεν 16

¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ² εὐεργεσία, ας, ἡ, good deed, good action. ³ ἀσθενής, weak, infirm. ⁴ γνωστός, known, acquaintance. ⁵ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁶ ὑγιής, whole, healthy. ⁷ ἐξουθενέω, despise, ignore. ⁸ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ⁹ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁰ ἀγράμματος, uneducated, illiterate. ¹¹ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ¹² ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹³ κελεύω, order, command. ¹⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁵ συμβάλλω, discuss, consider.

τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν¹ σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν,
πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν,² καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι. 17
Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ³ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ⁴ ἀπειλησόμεθα⁵ αὐτοῖς
μηκέτι⁶ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. Καὶ καλέσαντες 18
αὐτούς, παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου⁷ μὴ φθέγγεσθαι⁸ μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ
τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτούς 19
εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ,
κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ 20
προσαπειλησάμενοι⁹ ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς κολάσσονται
αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. Ἐτῶν γὰρ 22
ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα¹¹ ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς
ἰάσεως.¹²

¹γνωστός, known, acquaintance. ²φανερός, manifest, apparent. ³διανέμω, distribute, spread. ⁴ἀπειλή, ἤς, ἡ, threat, threatening. ⁵ἀπειλέω, threaten, warn. ⁶μηκέτι, no longer. ⁷καθόλου, entirely, completely. ⁸φθέγγομαι, utter, speak. ⁹προσαπειλέω, utter additional threats. ¹⁰κολάζω, penalize, punish. ¹¹τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹²ἰασις, εως, ἡ, healing, cure.

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ 23
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν¹ ἤραν 24
φωνὴν πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα,² σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν
καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ 25
παιδός³ σου εἰπών, Ἵνα τί ἐφρύαξαν⁴ ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν⁵ κενά;⁶ 26
Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ· συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας 27
ἐπὶ τὸν ἅγιον παιδᾶ³ σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας,⁷ Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος⁸
Πιλάτος, σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλή⁹ 28
σου προώρισεν¹⁰ γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, κύριε, ἔπιδε¹¹ ἐπὶ τὰς ἀπειλάς¹² αὐτῶν, 29
καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ 30
τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν¹³ σε εἰς ἴασιν,¹⁴ καὶ σημεῖα καὶ τέρατα¹⁵ γίνεσθαι διὰ τοῦ

¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ² δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. ³ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁴ φρυάσσω, be arrogant, haughty. ⁵ μελετάω, take care, take pains with. ⁶ κενός, empty, vain. ⁷ χρίω, anoint. ⁸ Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ⁹ βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁰ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹¹ ἐπείδεν, looked upon, regarded. ¹² ἀπειλή, ἥς, ἡ, threat, threatening. ¹³ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁴ ἴασις, εως, ἡ, healing, cure. ¹⁵ τέρας, ατος, τό, wonder, portent.

ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός¹ σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων² αὐτῶν ἐσαλεύθη³ ὁ 31
τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν⁴ ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ
ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.

Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία: καὶ οὐδὲ εἷς τι 32
τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.⁵ Καὶ 33
μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον⁶ οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής⁷ τις 34
ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς: ὅσοι γὰρ κτήτορες⁸ χωρίων⁹ ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες¹⁰
ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων,¹¹ καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν 35
ἀποστόλων: διεδίδοτο¹² δὲ ἐκάστῳ καθότι¹³ ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.

¹ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ² δέομαι, ask, request. ³ σαλεύω, shake, excite. ⁴ πλήθω, fill. ⁵ κοινός, common, unclean. ⁶ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁷ ἐνδεής, poor, needy. ⁸ κτήτωρ, ορος, ὁ, owner, possessor. ⁹ χωρίον, ου, τό, place, field. ¹⁰ πωλέω, sell. ¹¹ πιπράσκω, sell. ¹² διαδίδωμι, distribute, give. ¹³ καθότι, according as, because.

Ἰωσῆς¹ δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας² ἀπὸ τῶν ἀποστόλων – ὃ ἐστίν, 36
 μεθερμηνεούμενον,³ υἱὸς παρακλήσεως⁴ – Λευΐτης,⁵ Κύπριος⁶ τῷ γένει,⁷ 37
 ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας⁸ ἤνεγκεν τὸ χρῆμα,⁹ καὶ ἔθηκεν παρὰ τοὺς
 πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας¹⁰ ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ¹¹ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ἐπώλησεν⁸ 5
 κτῆμα,¹² καὶ ἐνοσφίσατο¹³ ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας¹⁴ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, 2
 καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ 3
 Πέτρος, Ἀνανία,¹⁰ διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαι¹⁵
 σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι¹³ σε ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου;¹⁶ Οὐχὶ 4
 μένον σοὶ ἔμενεν, καὶ πραθὲν¹⁷ ἐν τῇ σῇ¹⁸ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ
 καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα¹⁹ τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω¹⁵ ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. 5
 Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας¹⁰ τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν:²⁰ καὶ ἐγένετο

¹ Ἰωσῆς, ἦτος, ὁ, Joses. ² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ³ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ⁴ παράκλησις, εὐωχία, ἡ, exhortation, consolation. ⁵ Λευΐτης, οὐ, ὁ, Levite. ⁶ Κύπριος, οὐ, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁷ γένος, οὐς, τό, race, kind. ⁸ πωλέω, sell. ⁹ χρῆμα, τος, τό, wealth, money. ¹⁰ Ἀνανίας, οὐ, ὁ, Ananias. ¹¹ Σαπφείρη, ἡς, ἡ, Sapphira. ¹² κτῆμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹³ νοσφίζω, rob, set apart. ¹⁴ σύννοια, know, be conscious of. ¹⁵ ψεύδομαι, lie. ¹⁶ χωρίον, οὐ, τό, place, field. ¹⁷ πιπράσκω, sell. ¹⁸ σός, your, yours. ¹⁹ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²⁰ ἐκψύχω, expire, breathe one's last.

φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι¹ 6
συνέστειλαν² αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες³ ἔθαψαν.⁴

Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρῶν τριῶν διάστημα,⁵ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός 7
εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου⁶ τὸ χωρίον⁷ 8
ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί, τοσούτου.⁶ Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι 9
συνεφωνήθη⁸ ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; Ἴδού, οἱ πόδες τῶν θαψάντων⁴
τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσίν³ σε. Ἐπεσεν δὲ παραχρῆμα⁹ παρὰ 10
τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν:¹⁰ εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι¹¹ εὔρον αὐτήν
νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες³ ἔθαψαν⁴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόβος 11
μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

¹ νέος, new, young. ² συστέλλω, limit, shorten. ³ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ⁴ θάπτω, bury. ⁵ διάστημα, τος, τό, interval, interval of time. ⁶ τοσούτος, so great, so much. ⁷ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁸ συμφωνέω, agree with, agree together. ⁹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁰ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ¹¹ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα¹ ἐν τῷ λαῷ πολλά: 12
καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν² ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ³ Σολομώντος.⁴ Τῶν δὲ λοιπῶν 13
οὐδεὶς ἐτόλμα⁵ κολλᾶσθαι⁶ αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν⁷ αὐτοὺς ὁ λαός: μᾶλλον δὲ 14
προσετίθεντο⁸ πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν: ὥστε 15
κατὰ τὰς πλατείας⁹ ἐκφέρειν¹⁰ τοὺς ἀσθενεῖς,¹¹ καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν¹² καὶ
κραββάτων,¹³ ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν¹⁴ ἡ σκιά¹⁵ ἐπισκιάσῃ¹⁶ τινὶ αὐτῶν. 16
Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ¹⁷ πόλεων εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες
ἀσθενεῖς¹¹ καὶ ὀχλουμένους¹⁸ ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο
ἅπαντες.

Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ – ἡ οὖσα αἵρεσις¹⁹ τῶν 17
Σαδδουκαίων²⁰ – ἐπλήσθησαν²¹ ζήλου,²² καὶ ἐπέβαλον²³ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ 18

¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³ στοά, ᾱς, ἡ, portico, colonnade. ⁴ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ⁵ τολμάω, dare, endure. ⁶ κολλάω, glue, cleave. ⁷ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁸ προστίθηναι, add, add to. ⁹ πλατεία, ας, ἡ, street. ¹⁰ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹¹ ἀσθενής, weak, infirm. ¹² κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ¹³ κράβατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ¹⁴ κἂν, and if, even if. ¹⁵ σκιά, ᾱς, ἡ, shadow, thick darkness. ¹⁶ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop. ¹⁷ πέριξ, all around, in the vicinity. ¹⁸ ὀχλέω, trouble, torment. ¹⁹ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²⁰ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ²¹ πλήθω, fill. ²² ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²³ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon.

τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει¹ δημοσίᾳ.² Ἄγγελος δὲ κυρίου 19
διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγὼν³ τε αὐτοὺς εἶπεν, 20
Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς
ζωῆς ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον⁴ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ 21
ἐδίδασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν⁵ τὸ
συνέδριον⁶ καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν⁷ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ
δεσμωτήριον,⁸ ἀχθῆναι αὐτούς. Οἱ δὲ ὑπηρέται⁹ παραγενόμενοι οὐχ εὗρον 22
αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ: ἀναστρέψαντες¹⁰ δὲ ἀπήγγειλαν, λέγοντες ὅτι Τὸ μὲν 23
δεσμωτήριον⁸ εὗρομεν κεκλεισμένον¹¹ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ,¹² καὶ τοὺς φύλακας¹³
ἐστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν: ἀνοίξαντες δέ, ἔσω¹⁴ οὐδένᾳ εὗρομεν. Ὡς δὲ ἤκουσαν 24
τοὺς λόγους τούτους ὃ τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς¹⁵ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς,
διηπόρουν¹⁶ περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος δὲ τις ἀπήγγειλεν 25

¹τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ²δημόσιος, public, publicly. ³ἐξάγω, lead out. ⁴ὄρθρος, ου, ὁ, daybreak, dawn. ⁵συγκαλέω, call together. ⁶συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁷γερουσία, ας, ἡ, council of elders, body of elders. ⁸δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ⁹ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁰ἀναστρέφω, return, live. ¹¹κλείω, shut, shut up. ¹²ἀσφάλεια, ας, ἡ, certainty, security. ¹³φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ¹⁴ἔσω, within, inside. ¹⁵στρατηγός, ου, ὁ, commander, general. ¹⁶διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss.

αὐτοῖς ὅτι Ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες
καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς¹ σὺν τοῖς ὑπηρέταις² 26
ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας,³ ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.⁴ 27
Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.⁵ Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ
ἀρχιερεύς, λέγων, Οὐ παραγγελία⁶ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ 28
ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ
βούλεσθε ἐπαγαγεῖν⁷ ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ 29
Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον, Πειθαρχεῖν⁸ δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Ὁ 30
θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἡγείρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε,⁹ κρεμάσαντες
ἐπὶ ξύλου.¹¹ Τούτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν¹² καὶ σωτῆρα¹³ ὑψωσεν¹⁴ τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, 31
δοῦναι μετάνοιαν¹⁵ τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν¹⁶ ἁμαρτιῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ 32
μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς

¹ στρατηγός, οὐ, ὁ, commander, general. ² ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ³ βία, ας, ἡ, strength, force. ⁴ λιθάζω, throw stones, stone. ⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁶ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ⁷ ἐπάγω, bring upon. ⁸ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ⁹ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ¹⁰ κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹¹ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹² ἀρχηγός, οὐ, ὁ, founder, leader. ¹³ σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ¹⁴ ὑψόω, lift up, exalt. ¹⁵ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁶ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness.

τοῖς πειθαρχοῦσιν¹ αὐτῷ.

Οἱ δὲ ἀκούοντες διεπρίοντο,² καὶ ἐβουλεύοντο³ ἀνελεῖν⁴ αὐτούς. Ἀναστὰς δέ τις 33

ἐν τῷ συνεδρίῳ⁵ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιήλ,⁶ νομοδιδάσκαλος,⁷ τίμιος⁸

παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν⁹ ἔξω βραχύ¹⁰ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. Εἶπέν τε 35

πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλίται,¹¹ προσέχετε¹² ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις

τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν. Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεودᾶς,¹³ 36

λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ προσεκλήθη¹⁴ ἀριθμὸς¹⁵ ἀνδρῶν ὡσεὶ¹⁶ τετρακοσίων:

ὃς ἀνῆρέθη,⁴ καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν¹⁸ καὶ ἐγένοντο εἰς

οὐδέν. Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος¹⁹ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς 37

ἀπογραφῆς,²⁰ καὶ ἀπέστησεν²¹ λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ: καὶ κεῖνος²² ἀπώλετο,

καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.²³ Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, 38

¹ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ² διαπρίω, cut to the quick. ³ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ⁵ συνέδριον, συ, τό, council, Sanhedrin. ⁶ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ⁷ νομοδιδάσκαλος, συ, ὁ, teacher of the law. ⁸ τίμιος, precious, honorable. ⁹ κελεύω, order, command. ¹⁰ βραχύς, short, little. ¹¹ Ἰσραηλίτης, συ, ὁ, Israelite. ¹² προσέχω, take head of, attend to. ¹³ Θεودᾶς, ᾱ, ὁ, Theudas. ¹⁴ προσκαλέω, summon. ¹⁵ ἀριθμός, οὗ, ὁ, number, total. ¹⁶ ὡσεὶ, like, about. ¹⁷ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁸ διαλύω, break up, disperse. ¹⁹ Γαλιλαῖος, Galilean. ²⁰ ἀπογραφή, ἧς, ἡ, census, registration. ²¹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²² καὶ κεῖνος, and he, and she. ²³ διασκορπίζω, scatter, separate.

ἀπόστητε¹ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε² αὐτούς: ὅτι ἐὰν ἡ ἐξ
 ἀνθρώπων ἢ βουλὴ³ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται: ⁴ εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ ³⁹
 δύνασθε καταλῦσαι⁴ αὐτό, μήποτε⁵ καὶ θεομάχοι⁶ εὐρεθῇτε. Ἐπείσθησαν δὲ ⁴⁰
 αὐτῷ: καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες⁷ παρήγγειλαν μὴ
 λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ μὲν οὖν ⁴¹
 ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου,⁸ ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος
 τοῦ Ἰησοῦ κατηξιώθησαν⁹ ἀτιμασθῆναι.¹⁰ Πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ⁴²
 κατ' οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο¹¹ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν
 χριστόν.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων¹² τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς¹³ **6**
 τῶν Ἑλληνιστῶν¹⁴ πρὸς τοὺς Ἑβραίους,¹⁵ ὅτι παρεθεωροῦντο¹⁶ ἐν τῇ διακονίᾳ
 τῇ καθημερινῇ¹⁷ αἱ χήραι¹⁸ αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι¹⁹ δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος ²

¹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ² ἐάω, permit, allow. ³ βουλὴ, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ⁴ καταλύω, destroy, lodge. ⁵ μήποτε, never, lest perchance. ⁶ θεομάχος, fighting against God. ⁷ δέρω, beat, flay. ⁸ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ⁹ καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ¹⁰ ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ¹¹ παύω, cause to cease. ¹² πληθύνω, multiply, increase. ¹³ γογγυσμός, οὐ, ὅ, grumbling, murmuring. ¹⁴ Ἑλληνιστής, οὐ, ὅ, Hellenist, Greek. ¹⁵ Ἑβραῖος, οὐ, ὅ, Hebrew. ¹⁶ παραθεωρέω, overlook, neglect. ¹⁷ καθημερινός, daily. ¹⁸ χήρα, ας, ἡ, widow. ¹⁹ προσκαλέω, summon.

τῶν μαθητῶν, εἶπον, Οὐκ ἄρεστόν¹ ἐστὶν ἡμᾶς, καταλείψαντας² τὸν λόγον τοῦ
 θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις.³ Ἐπισκέψασθε⁴ οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν ³
 μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις⁵ πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οἷς
 καταστήσωμεν⁶ ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ ⁴
 τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.⁷ Καὶ ἤρεσεν⁸ ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ ⁵
 πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο⁹ Στέφανον,¹⁰ ἄνδρα πλήρης⁵ πίστεως καὶ πνεύματος
 ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον,¹¹ καὶ Νικάνορα,¹² καὶ Τίμωνα,¹³ καὶ
 Παρμενᾶν,¹⁴ καὶ Νικόλαον¹⁵ προσήλυτον¹⁶ Ἀντιοχέα,¹⁷ οἷς ἔστησαν ἐνώπιον ⁶
 τῶν ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἤϋξανεν,¹⁸ καὶ ἐπληθύνετο¹⁹ ὁ ἀριθμὸς²⁰ τῶν μαθητῶν ἐν ⁷

Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,²¹ πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον²² τῇ πίστει.

¹ ἄρεστός, pleasing, desirable. ² καταλείπω, leave, leave behind. ³ τράπεζα, ης, ἡ, table. ⁴ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁵ πλήρης, full. ⁶ καθίστημι, set, constitute. ⁷ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ⁸ ἀρέσκω, please, serve. ⁹ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁰ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹¹ Πρόχορος, ου, ὁ, Prochorus. ¹² Νικάνωρ, ορος, ὁ, Nicanor. ¹³ Τίμων, ωνος, ὁ, Timon. ¹⁴ Παρμενᾶς, ᾶ, ὁ, Parmenas. ¹⁵ Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus. ¹⁶ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ¹⁷ Ἀντιοχεύς, έως, ὁ, Antiochene, Antiochian. ¹⁸ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁹ πληθύνω, multiply, increase. ²⁰ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ²¹ σφόδρα, exceedingly, greatly. ²² ὑπακούω, obey, listen.

Στέφανος¹ δὲ πλήρης² πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα³ καὶ σημεῖα μεγάλα 8
 ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης 9
 Λιβερτίνων,⁴ καὶ Κυρηναίων,⁵ καὶ Ἀλεξανδρέων,⁶ καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας⁷ καὶ
 Ἀσίας,⁸ συζητοῦντες⁹ τῷ Στεφάνῳ.¹ Καὶ οὐκ ἴσχυον¹⁰ ἀντιστῆναι¹¹ τῇ σοφίᾳ καὶ 10
 τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον¹² ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν 11
 αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα¹³ εἰς Μωσῆν καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν¹⁴ 12
 τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες¹⁵
 συνήρπασαν¹⁶ αὐτόν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,¹⁷ ἔστησάν τε μάρτυρας 13
 ψευδεῖς¹⁸ λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται¹⁹ ῥήματα βλάσφημα¹³
 λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου: ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ 14
 λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος²⁰ οὗτος καταλύσει²¹ τὸν τόπον τοῦτον, καὶ
 ἀλλάξει²² τὰ ἔθνη²³ ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες²⁴ εἰς αὐτὸν 15

¹ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ² πλήρης, full. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ Λιβερτίνος, ου, ὁ, freedman. ⁵ Κυρηνάιος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ⁶ Ἀλεξανδρεύς, έως, ὁ, Alexandrian. ⁷ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ⁸ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁹ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁰ ἰσχύω, be strong, able. ¹¹ ἀνθίστημι, resist, oppose. ¹² ὑποβάλλω, instruct privately. ¹³ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ¹⁴ συγκινέω, stir up, move. ¹⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁶ συναρπάζω, seize, drag away. ¹⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁸ ψευδής, false, lying. ¹⁹ παύω, cause to cease. ²⁰ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²¹ καταλύω, destroy, lodge. ²² ἀλλάσσω, change, alter. ²³ ἔθνος, ους, τό, custom. ²⁴ ἀτενίζω, gaze, stare.

ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι¹ ἐν τῷ συνεδρίῳ,² εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ³
 πρόσωπον ἀγγέλου.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεύς, Εἰ ἄρα⁴ ταῦτα οὕτως⁵ ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη,

7

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν

Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ,⁶ πρὶν⁷ ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν,⁸ καὶ 3

εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας⁹ σου, καὶ δεῦρο

εἰς γῆν ἣν ἂν σοι δείξω. Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων¹¹ κατώκησεν ἐν 4

Χαρράν:⁸ κακεῖθεν,¹² μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετώκισεν¹³ αὐτὸν

εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε: καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ 5

κληρονομίαν¹⁴ ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα¹⁵ ποδός: καὶ ἐπηγγείλατο¹⁶ δοῦναι αὐτῷ εἰς

κατάσχεσιν¹⁷ αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ

¹ καθέζομαι, sit down, am sitting. ² συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ³ ὡσεὶ, like, about. ⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ⁵ οὕτως, thus, so. ⁶ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ⁷ πρὶν, before, formerly. ⁸ Χαρράν, ἡ, Haran. ⁹ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ¹⁰ δεῦρο, until now, come here! ¹¹ Χαλδαῖος, ου, ὁ, Chaldean. ¹² κακεῖθεν, and thence, and from there. ¹³ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ¹⁴ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁶ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹⁷ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast.

τέκνου. Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον¹ ἐν γῇ 6
 ἀλλοτρία,² καὶ δουλώσουσιν³ αὐτὸ καὶ κακώσουσιν,⁴ ἔτη τετρακόσια.⁵ Καὶ τὸ 7
 ἔθνος, ὃ ἂν δουλεύωσιν,⁶ κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ θεός· καὶ μετὰ ταῦτα
 ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύουσιν⁷ μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ 8
 διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν⁸ αὐτὸν τῇ
 ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ·⁹ καὶ ὁ Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα
 πατριάρχας.¹⁰ Καὶ οἱ πατριάρχαι¹⁰ ζηλώσαντες¹¹ τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς 9
 Αἴγυπτον·¹² καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο¹³ αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν 10
 θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον¹⁴ Φαραῶ¹⁵
 βασιλέως Αἰγύπτου,¹² καὶ κατέστησεν¹⁶ αὐτὸν ἡγούμενον¹⁷ ἐπ' Αἴγυπτον¹² καὶ
 ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἦλθεν δὲ λιμὸς¹⁸ ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου¹² καὶ 11
 Χαναάν,¹⁹ καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ εὑρισκόν χορτάσματα²⁰ οἱ πατέρες ἡμῶν.

¹ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ² ἀλλότριος, strange, foreign. ³ δουλόω, enslave, bring under subjection. ⁴ κακώω, mistreat, harm. ⁵ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ⁶ δουλεύω, serve, am a slave. ⁷ λατρεύω, serve, worship. ⁸ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ⁹ ὀγδοος, eighth. ¹⁰ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ¹¹ ζηλώω, be zealous, am jealous. ¹² Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹³ ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹⁴ ἐναντίον, in the sight of, before. ¹⁵ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ¹⁶ καθίστημι, set, constitute. ¹⁷ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁸ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ¹⁹ Χαναάν, ἡ, Canaan. ²⁰ χορτάσμα, τος, τό, food, sustenance.

Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα σῖτα¹ ἐν Αἰγύπτῳ,² ἐξαπέστειλεν³ τοὺς πατέρας ἡμῶν 12
 πρῶτον. Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη⁴ Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ 13
 φανερόν⁵ ἐγένετο τῷ Φαραῷ⁶ τὸ γένος⁷ τοῦ Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ 14
 μετεκαλέσατο⁸ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν,⁹ ἐν
 ψυχαῖς ἐβδομήκοντα¹⁰ πέντε. Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον,² καὶ 15
 ἐτελεύτησεν¹¹ αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν: καὶ μετετέθησαν¹² εἰς Συχέμ,¹³ καὶ 16
 ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι¹⁴ ὃ ὠνήσατο¹⁵ Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου¹⁶ παρὰ τῶν
 υἱῶν Ἑμμὸρ¹⁷ τοῦ Συχέμ.¹³ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἥς 17
 ὤμοσεν¹⁸ ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠύξησεν¹⁹ ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη²⁰ ἐν Αἰγύπτῳ,² 18
 ἄχρι οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. Οὗτος 19
 κατασοφισάμενος²¹ τὸ γένος⁷ ἡμῶν, ἐκάκωσεν²² τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν
 ἔκθετα²³ τὰ βρέφη²⁴ αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.²⁵ Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη 20

¹ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ² Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ³ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁴ ἀναγνωρίζω, make known to again. ⁵ φανερός, manifest, apparent. ⁶ Φαραῷ, ὁ, Pharaoh. ⁷ γένος, ους, τό, race, kind. ⁸ μετακαλέω, send for. ⁹ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ¹⁰ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹¹ τελευτάω, die, end. ¹² μετατίθηναι, transfer, change. ¹³ Συχέμ, ὁ, Shechem. ¹⁴ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ¹⁵ ὠνόμααι, buy, purchase. ¹⁶ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁷ Ἑμμὸρ, ὁ, Hamor. ¹⁸ ὀμνύω, swear, take an oath. ¹⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁰ πληθύνω, multiply, increase. ²¹ κατασοφίζομαι, take advantage of by cunning. ²² κακώω, mistreat, harm. ²³ ἐκθετος, exposed, abandoned. ²⁴ βρέφος, ους, τό, unborn or a newborn child, baby. ²⁵ ζωογονέω, preserve alive.

Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος¹ τῷ θεῷ· ὃς ἀνετρέφη² μῆνας³ τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
 πατρός. Ἐκτεθέντα⁴ δὲ αὐτόν, ἀνείλετο⁵ ἡ θυγάτηρ⁶ Φαραώ,⁷ καὶ ἀνεθρέψατο² 21
 αὐτὸν ἐαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ ἐπαιδευθῆ⁸ Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων·⁹ ἦν δὲ 22
 δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἔργοις. Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς¹⁰ 23
 χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι¹¹ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ
 τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον,¹² ἡμύνατο¹³ καὶ ἐποίησεν 24
 ἐκδίκησιν¹⁴ τῷ καταπονουμένῳ,¹⁵ πατάξας¹⁶ τὸν Αἰγύπτιον·⁹ ἐνόμιζεν¹⁷ δὲ 25
 συνιέναι¹⁸ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς
 σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συνήκαν.¹⁸ Τῇ τε ἐπιούσῃ¹⁹ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις,²⁰ 26
 καὶ συνήλασεν²¹ αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπὼν, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνα τί
 ἀδικεῖτε¹² ἀλλήλους; Ὁ δὲ ἀδικῶν¹² τὸν πλησίον²² ἀπώσατο²³ αὐτόν, εἰπὼν, Τίς 27
 σε κατέστησεν²⁴ ἄρχοντα καὶ δικαστὴν²⁵ ἐφ' ἡμᾶς; Μὴ ἀνελεῖν⁵ με σὺ θέλεις, ὃν 28

¹ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ² ἀνατρέφω, nurture, care for. ³ μὴν, ὁ, month, certainly. ⁴ ἐκτίθην, declare, explain. ⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ⁶ θυγάτηρ, τὸς, ἡ, daughter. ⁷ Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ⁸ παιδεύω, teach, educate. ⁹ Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹⁰ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹¹ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹² ἀδικέω, do wrong, harm. ¹³ ἡμύνομαι, help, defend. ¹⁴ ἐκδίκησις, εὖς, ἡ, vengeance, vindication. ¹⁵ καταπονέω, wear down, oppress. ¹⁶ πατάσσω, strike, smite. ¹⁷ νομίζω, suppose, think. ¹⁸ συνιέναι, understand, consider. ¹⁹ ἐπιούσα, ἡς, ἡ, next day. ²⁰ μάχομαι, fight, quarrel. ²¹ συνελαύνω, compel, urge. ²² πλησίον, near, neighbor (as a noun). ²³ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ²⁴ καθίστημι, set, constitute. ²⁵ δικαστής, οὗ, ὁ, judge.

τρόπον¹ ἀνείλες² χθές³ τὸν Αἰγύπτιον;⁴ Ἐφυγεν⁵ δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, 29
 καὶ ἐγένετο πάροικος⁶ ἐν γῇ Μαδιάμ,⁷ οὗ⁸ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ 30
 πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα,⁹ ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ
 ἄγγελος κυρίου ἐν φλογί¹⁰ πυρὸς βάτου.¹¹ Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν τὸ 31
 ὄραμα:¹² προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι,¹³ ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς
 αὐτόν, Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ 32
 θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος¹⁴ δὲ γενόμενος Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα¹⁵ κατανοῆσαι.¹³ 33
 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λῦσον τὸ ὑπόδημα¹⁶ τῶν ποδῶν σου: ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ
 ἔστηκας γῇ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν¹⁷ τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, 34
 καὶ τοῦ στεναγμοῦ¹⁹ αὐτῶν ἤκουσα: καὶ κατέβην ἐξελέσθαι²⁰ αὐτούς: καὶ νῦν
 δεῦρο,²¹ ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.¹⁸ Τοῦτον τὸν Μωσῆν ὃν ἡρνήσαντο 35
 εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν²² ἄρχοντα καὶ δικαστήν;²³ τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα

¹ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ² ἀναιρέω, take up, kill. ³ χθές, yesterday. ⁴ Αἰγύπτιος, Egyptian. ⁵ φεύγω, flee, escape. ⁶ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ⁷ Μαδιάμ, ὁ, Midian. ⁸ οὗ, where, when. ⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁰ φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ¹¹ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ¹² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹³ κατανοέω, observe, understand. ¹⁴ ἐντρομος, terrified, trembling. ¹⁵ τολμάω, dare, endure. ¹⁶ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ¹⁷ κάκωσις, εως, ἡ, mistreatment, oppression. ¹⁸ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹⁹ στεναγμός, οὔ, ὁ, groan, groaning. ²⁰ ἐξαιρέω, take out, deliver. ²¹ δεῦρο, until now, come here! ²² καθίστημι, set, constitute. ²³ δικαστής, οὔ, ὁ, judge.

καὶ λυτρωτὴν¹ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.² 36

Οὗτος ἐξήγαγεν³ αὐτούς, ποιήσας τέρατα⁴ καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ⁵ καὶ ἐν

Ἐρυθρᾷ⁶ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα.⁷ Οὗτός ἐστιν ὁ Μωσῆς 37

ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ

τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ 38

ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν

πατέρων ἡμῶν: ὃς ἐδέξατο λόγον ζῶντα δοῦναι ἡμῖν: ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι⁸ 39

γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο,⁹ καὶ ἐστράφησαν¹⁰ τῇ καρδίᾳ

αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,⁵ εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ 40

προπορεύονται¹¹ ἡμῶν: ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν³ ἡμᾶς ἐκ γῆς

Αἰγύπτου,⁵ οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν¹² ἐν ταῖς ἡμέραις 41

ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον¹³ θυσίαν¹⁴ τῷ εἰδώλῳ,¹⁵ καὶ εὐφραίνοντο¹⁶ ἐν τοῖς ἔργοις

¹ λυτρωτής, οὐ, ὁ, redeemer, deliverer. ² βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ³ ἐξάγω, lead out. ⁴ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁵ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁶ ἐρυθρός, red. ⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁸ ὑπήκοος, obedient, listening to. ⁹ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁰ στρέφω, turn, am converted. ¹¹ προπορεύομαι, go on before, precede. ¹² μοσχοποιέω, make a calf, make a model of a calf. ¹³ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁴ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁵ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁶ εὐφραίνω, rejoice, cheer.

τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἔστρεψεν¹ δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν² τῇ 42
στρατιᾷ³ τοῦ οὐρανοῦ: καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ⁴ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια
καὶ θυσίας⁶ προσηγέκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα⁷ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ; 43
Καὶ ἀνελάβετε⁸ τὴν σκηνὴν⁹ τοῦ Μολόχ,¹⁰ καὶ τὸ ἄστρον¹¹ τοῦ θεοῦ ὑμῶν
Ῥεμφάν,¹² τοὺς τύπους¹³ οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς: καὶ μετοικιῶ¹⁴ ὑμᾶς
ἐπέκεινα¹⁵ Βαβυλῶνος.¹⁶ Ἡ σκηνή⁹ τοῦ μαρτυρίου¹⁷ ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν 44
τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο¹⁸ ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν
τύπον¹³ ὃν ἐώρακει. Ἦν καὶ εἰσῆγαγον¹⁹ διαδεξάμενοι²⁰ οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ 45
Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει²¹ τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῴσεν²² ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν
πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυίδ: ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ 46
ἠτήσατο εὐρεῖν σκῆνωμα²³ τῷ θεῷ Ἰακώβ. Σολομῶν²⁴ δὲ ὠκοδόμησεν αὐτῷ 47
οἶκον. Ἀλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος²⁵ ἐν χειροποιήτοις²⁶ ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ 48

¹ στρέφω, turn, am converted. ² λατρεύω, serve, worship. ³ στρατιά, ἄς, ἡ, host, army. ⁴ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ⁵ σφάγιον, ου, τό, victim, offering. ⁶ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁸ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁹ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁰ Μολόχ, ὁ, Moloch. ¹¹ ἄστρον, ου, τό, star. ¹² Ῥεμφάν, ὁ, Rephan, Saturn. ¹³ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹⁴ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ¹⁵ ἐπέκεινα, farther on, beyond. ¹⁶ Βαβυλῶν, Babylon. ¹⁷ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁸ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁹ εἰσάγω, lead in, bring in. ²⁰ διαδέχομαι, receive in turn, receive in my turn. ²¹ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ²² ἐξώθει, drive out, run aground. ²³ σκῆνωμα, τος, τό, tent, dwelling. ²⁴ Σολομῶν, ωνος, ὁ, Solomon. ²⁵ ὑψιστος, highest, most high. ²⁶ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands.

προφήτης λέγει, Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον¹ τῶν ποδῶν μου: 49

ποιον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; λέγει κύριος: ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς² μου

; Οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα; 50

Σκληροτράχηλοι³ καὶ ἀπερίτμητοι⁴ τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς αἰεὶ⁵ τῷ 51

πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπύπτετε:⁶ ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. Τίνα τῶν 52

προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν τοὺς

προκαταγγείλαντας⁷ περὶ τῆς ἐλεύσεως⁸ τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδότη⁹

καὶ φονεῖς¹⁰ γεγένησθε: οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς¹¹ ἀγγέλων, καὶ 53

οὐκ ἐφυλάξατε.

¹ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ² κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ³ σκληροτράχηλος, stiff-necked, stubborn. ⁴ ἀπερίτμητος, uncircumcised, stubborn. ⁵ αἰεὶ, always, ever. ⁶ ἀντιπύπτω, resist, oppose. ⁷ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ⁸ ἔλευσις, εως, ἡ, coming, arrival. ⁹ προδότης, ου, ὁ, betrayer, traitor. ¹⁰ φονεὺς, εως, ὁ, murderer. ¹¹ διαταγή, ἥς, ἡ, ordinance, direction.

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο¹ ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον² τοὺς ὀδόντας 54
 ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης⁴ πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας⁵ εἰς τὸν οὐρανόν, 55
 εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἴδού, 56
 θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν
 ἐστῶτα τοῦ θεοῦ. Κράζαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον⁶ τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ 57
 ὤρμησαν⁷ ὁμοθυμαδὸν⁸ ἐπ' αὐτόν: καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, 58
 ἐλιθοβολοῦν:⁹ καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο¹⁰ τὰ ἱμάτια παρὰ τοὺς πόδας νεανίου¹¹
 καλουμένου Σαύλου.¹² Καὶ ἐλιθοβολοῦν⁹ τὸν Στέφανον,¹³ ἐπικαλούμενον καὶ 59
 λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὶς δὲ τὰ γόνατα,¹⁴ ἔκραξεν 60
 φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο
 εἰπὼν ἐκοιμήθη.¹⁵

¹ διαπρίω, cut to the quick. ² βρύχω, gnash, grind or gnash. ³ ὀδός, ὁ, tooth. ⁴ πλήρης, full. ⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ⁷ ὀρμάω, hasten on, rush. ⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁹ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹⁰ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ¹¹ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ¹² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹³ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹⁴ γόνυ, ατος, τό, knee. ¹⁵ κοιμάομαι, sleep, fall asleep.

Σαῦλος¹ δὲ ἦν συνευδοκῶν² τῇ ἀναιρέσει³ αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ **8**
 διωγμὸς⁴ μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες δὲ
 διεσπάρησαν⁵ κατὰ τὰς χώρας⁶ τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας,⁷ πλὴν τῶν
 ἀποστόλων. Συνεκόμισαν⁸ δὲ τὸν Στέφανον⁹ ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹⁰ καὶ ἐποιήσαντο **2**
 κοπετὸν¹¹ μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος¹ δὲ ἐλυμαίνετο¹² τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς **3**
 οἴκους εἰσπορευόμενος,¹³ σύρων¹⁴ τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς
 φυλακὴν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες⁵ διήλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. Φίλιππος δὲ **4**
 κατελθὼν¹⁵ εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας,⁷ ἐκήρυσσε αὐτοῖς τὸν χριστόν. **6**
 Προσεῖχόν¹⁶ τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδόν,¹⁷ ἐν τῷ
 ἀκούειν αὐτοῦ καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων **7**
 πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα¹⁸ φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² συνευδοκέω, consent, approve. ³ ἀναίρεσις, εως, ἡ, murder, killing. ⁴ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ⁵ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ⁶ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁷ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁸ συγκομίζω, bring in, bury. ⁹ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹⁰ εὐλαβής, devout, God-fearing. ¹¹ κοπετός, ου, ὁ, mourning, lamentation. ¹² λυμαίνομαι, ravage, destroy. ¹³ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁴ σύρω, draw, drag. ¹⁵ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁶ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁸ βοάω, cry aloud, shout.

παραλελυμένοι¹ καὶ χωλοὶ² ἐθεραπεύθησαν. Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ 8
πόλει ἐκείνῃ.

Ἄνῃρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προὔπηρχεν³ ἐν τῇ πόλει μαγέων⁴ καὶ ἐξιστῶν⁵ τὸ 9
ἔθνος τῆς Σαμαρείας,⁶ λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν: ᾧ προσεῖχον⁷ ἀπὸ μικροῦ 10
ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Προσεῖχον⁷ 11
δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῶ χρόνῳ ταῖς μαγείαις⁸ ἐξεστακέναι⁵ αὐτούς. Ὅτε δὲ 12
ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ
τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων 13
καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν⁹ τῷ Φιλίππῳ: θεωρῶν
τε δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο.⁵

¹ παραλύω, relax, enfeeble. ² χωλός, lame, deprived of a foot. ³ προὔπαρχω, exist before, have been already. ⁴ μαγέω, practice magic. ⁵ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁶ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁷ προσέχω, take head of, attend to. ⁸ μαγεία, ας, ἡ, magic. ⁹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist.

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια¹ τὸν 14
λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην· οἵτινες 15
καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον· οὐπω² γὰρ 16
ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός,³ μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ
ὄνομα τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ 17
ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. Θεασάμενος⁴ δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως⁵ τῶν 18
χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς
χρήματα,⁶ λέγων, Δότε καὶ μοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὡς ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, 19
λαμβάνη πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν⁷ σου σὺν 20
σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν,⁸ ὅτι τὴν δωρεάν⁹ τοῦ θεοῦ ἐνόμισας¹⁰ διὰ χρημάτων⁶
κταῖσθαι.¹¹ Οὐκ ἔστιν σοι μερίς¹² οὐδὲ κλῆρος¹³ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Ἡ γὰρ 21
καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα¹⁴ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς 22
κακίας¹⁵ σου ταύτης, καὶ δεήθητι¹⁶ τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα¹⁷ ἀφεθήσεταιί σοι ἡ ἐπίνοια¹⁸

¹ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ² οὐπω, not yet. ³ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁴ θεάομαι, look at, behold. ⁵ ἐπίθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ⁶ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ⁷ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁸ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ⁹ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ¹⁰ νομίζω, suppose, think. ¹¹ κτάομαι, acquire, win. ¹² μερίς, ίδος, ἡ, part, portion. ¹³ κλῆρος, ου, ό, lot, portion. ¹⁴ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁵ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹⁶ δεόμαι, ask, request. ¹⁷ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁸ ἐπίνοια, ας, ἡ, thought, intention.

τῆς καρδίας σου. Εἰς γὰρ χολὴν¹ πικρίας² καὶ σύνδεσμον³ ἀδικίας⁴ ὁρῶ σε ὄντα. 23

Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Δεήθητε⁵ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως
μηδὲν ἐπέλθῃ⁶ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι⁷ καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, 25

ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, πολλὰς τε κώμας⁸ τῶν Σαμαρειτῶν⁹
εὐηγγελίσαντο.

Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ πορεύου 26

κατὰ μεσημβρίαν¹⁰ ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς

Γάζαν:¹¹ αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη: καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ Αἰθίοψ¹² 27

εὐνοῦχος¹³ δυνάστης¹⁴ Κανδάκης¹⁵ τῆς βασιλίσσης¹⁶ Αἰθιοπῶν,¹² ὃς ἦν ἐπὶ

πάσης τῆς γάζης¹¹ αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἦν τε 28

¹χολή, ἡς, ἡ, a bitter herb, gall. ²πικρία, ας, ἡ, bitterness. ³σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ⁴ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ⁵δέομαι, ask, request. ⁶ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ⁷διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁸κώμη, ης, ἡ, village. ⁹Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. ¹⁰μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ¹¹γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ¹²Αἰθίοψ, οπος, ὁ, Ethiopian. ¹³εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ¹⁴δυνάστης, ου, ὁ, ruler, sovereign. ¹⁵Κανδάκη, ης, ἡ, Candace. ¹⁶βασίλισσα, ης, ἡ, queen.

ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος¹ αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκειν τὸν
 προφήτην Ἡσαΐαν.² Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ 29
 κολλήθητι³ τῷ ἄρματι¹ τούτῳ. Προσδραμὼν⁴ δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ 30
 ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν,² καὶ εἶπεν, Ἄρα⁵ γε⁶ γινώσκεις ἃ
 ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ⁷ με; 31
 Παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ περιοχὴ⁸ 32
 τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκειν ἦν αὕτη, Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν⁹ ἤχθη, καὶ ὡς
 ἄμνός¹⁰ ἐναντίον¹¹ τοῦ κείροντος¹² αὐτὸν ἄφωνος,¹³ οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα
 αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει¹⁴ αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη, τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς 33
 διηγῆσεται;¹⁵ Ὅτι αἵρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος¹⁶ 34
 τῷ Φιλίππῳ εἶπεν, Δέομαί¹⁷ σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; Περὶ
 ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἐτέρου τινός; Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ 35

¹ ἄρμα, τος, τό, chariot. ² Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ³ κολλάω, glue, cleave. ⁴ προστρέχω, run up to, run to. ⁵ ἄρα, so? (introduces a question). ⁶ γέ, indeed, at least. ⁷ ὁδηγέω, lead, guide. ⁸ περιοχή, ἤς, ἡ, passage (of written text).
⁹ σφαγή, ἤς, ἡ, slaughter, sacrifice. ¹⁰ ἄμνός, οὗ, ὁ, lamb. ¹¹ ἐναντίον, in the sight of, before. ¹² κείρω, shear, cut off. ¹³ ἄφωνος, speechless, mute. ¹⁴ ταπείνωσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ¹⁵ διηγέομαι, relate fully,
 relate in full. ¹⁶ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ¹⁷ δέομαι, ask, request.

ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ 36
ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος,¹ Ἴδού,
ὕδωρ· τί κωλύει² με βαπτισθῆναι; Καὶ ἐκέλευσεν³ στήναι τὸ ἄρμα·⁴ καὶ 37
κατέβησαν ἀμφότεροι⁵ εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος·¹ καὶ
ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν⁶ 39
τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος,¹ ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν
αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος δὲ εὐρέθη εἰς Ἀζωτον·⁷ καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο 40
τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.⁸

Ὁ δὲ Σαῦλος⁹ ἔτι ἐμπνέων¹⁰ ἀπειλῆς¹¹ καὶ φόνου¹² εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, 9
προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ἠτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς¹³ εἰς Δαμασκὸν¹⁴ πρὸς 2
τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας,
δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν 3

¹ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ² κωλύω, forbid, hinder. ³ κελεύω, order, command. ⁴ ἄρμα, τος, τό, chariot. ⁵ ἀμφότεροι, both, both of two. ⁶ ἀρπάζω, seize, snatch. ⁷ Ἀζωτος, ου, ἡ, Azotus, Ashdod.

⁸ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁰ ἐμπνέω, breathe, inspire. ¹¹ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ¹² φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ¹³ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁴ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus.

ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ:¹ καὶ ἐξαίφνης² περιήστραψεν³ αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ
οὐρανοῦ: καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, 4
Σαούλ, τί με διώκεις; Εἶπεν δέ, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν, Ἐγώ εἰμι 5
Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις: ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ 6
λαληθήσεταιί σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες⁴ αὐτῷ 7
εἰστήκεισαν ἐνεοί,⁵ ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδέν αὖτε θεωροῦντες. Ἠγέρθη 8
δὲ ὁ Σαῦλος⁶ ἀπὸ τῆς γῆς: ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδέν αὖτε
ἔβλεπεν, χειραγωγοῦντες⁷ δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον⁸ εἰς Δαμασκόν.¹ Καὶ ἦν ἡμέρας 9
τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ¹ ὀνόματι Ἀνανίας,⁹ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ 10
κύριος ἐν ὁράματι,¹⁰ Ἀνανία.⁹ Ὁ δὲ εἶπεν, Ἴδου ἐγώ, κύριε. Ὁ δὲ κύριος πρὸς 11
αὐτόν, Ἀναστάς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην¹¹ τὴν καλουμένην Εὐθεΐαν,¹² καὶ

¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ² ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ³ περιεστράπτω, shine around, flash around. ⁴ συνοδεύω, travel together with, journey with. ⁵ ἐνεός, speechless, dumb. ⁶ Σαῦλος, οὐ, ὁ, Saul. ⁷ χειραγωγέω, lead by the hand. ⁸ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁹ Ἀνανίας, οὐ, ὁ, Ananias. ¹⁰ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹¹ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ¹² εὐθύς, immediately, at once.

ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον¹ ὀνόματι, Ταρσέα·² ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, καὶ 12
 εἶδεν ἐν ὁράματι³ ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν⁴ εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα,
 ὅπως ἀναβλέψῃ.⁵ Ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας,⁴ Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ 13
 ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὧδε ἔχει 14
 ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δησαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά
 σου. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦος⁶ ἐκλογῆς⁷ μοι ἐστὶν 15
 οὗτος, τοῦ βαστάσαι⁸ τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων, υἱὼν τε
 Ἰσραήλ· ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω⁹ αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. 16
 Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας⁴ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθείς ἐπ’ αὐτὸν τὰς 17
 χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με, ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἣ
 ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς⁵ καὶ πλησθῇς¹⁰ πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως 18
 ἀπέπεσον¹¹ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ¹² λεπίδες,¹³ ἀνέβλεψέν⁵ τε καὶ
 ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφὴν¹⁴ ἐνίσχυσεν.¹⁵ 19

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² Ταρσεύς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ³ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁴ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁵ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ⁶ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ⁷ ἐκλογή, ἡς, ἡ, (divine) selection, choice. ⁸ βαστάζω, bear, carry. ⁹ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ¹⁰ πλήθω, fill. ¹¹ ἀποπίπτω, fall, fall off. ¹² ὡσεὶ, like, about. ¹³ λεπίς, ἰδος, ἡ, scale (of a fish), scale. ¹⁴ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹⁵ ἐνισχύω, strengthen, invigorate.

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος¹ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ² μαθητῶν ἡμέρας τινάς. Καὶ 20
εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν τὸν χριστόν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ. Ἐξίσταντο³ δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ 21
πορθήσας⁴ ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς
τοῦτο ἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος¹ δὲ 22
μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο,⁵ καὶ συνέχυνεν⁶ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν
Δαμασκῷ,² συμβιβάζων⁷ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο⁸ οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν⁹ αὐτόν: 23
ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ¹ ἡ ἐπιβουλὴ¹⁰ αὐτῶν. Παραετήρουν¹¹ τε τὰς πύλας¹²
ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν:⁹ λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ 25
νυκτός, καθήκαν¹³ διὰ τοῦ τείχους,¹⁴ χαλάσαντες¹⁵ ἐν σπυρίδι.¹⁶

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ³ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁴ πορθέω, destroy, lay waste. ⁵ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ⁶ συγχέω, confuse, confound. ⁷ συμβιβάζω, hold together, instruct. ⁸ συμβουλεύω, plot, advise. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ ἐπιβουλή, ἥς, ἡ, plot, plot against. ¹¹ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ¹² πύλη, ἡς, ἡ, gate, porch. ¹³ καθήμι, let down, lower. ¹⁴ τεῖχος, οὗς, τό, wall. ¹⁵ χαλάω, slacken, let down. ¹⁶ σπυρίς, ἰδος, ἡ, large basket, plaited basket.

Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος¹ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐπειράτο² κολλᾶσθαι³ τοῖς 26
μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής. 27
Βαρνάβας⁴ δὲ ἐπιλαβόμενος⁵ αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ
διηγήσατο⁶ αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ
πῶς ἐν Δαμασκῷ⁷ ἐπαρρησιάσατο⁸ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' 28
αὐτῶν εἰσπορευόμενος⁹ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ παρρησιαζόμενος⁸ ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει¹⁰ πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς·¹¹ οἱ δὲ 29
ἐπεχείρουν¹² αὐτὸν ἀνελεῖν.¹³ Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον¹⁴ αὐτὸν εἰς 30
Καيسάρειαν,¹⁵ καὶ ἐξαπέστειλαν¹⁶ αὐτὸν εἰς Ταρσόν.¹⁷ Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι 31
καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας¹⁸ εἶχον εἰρήνην
οἰκοδομοῦμεναι, καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει¹⁹ τοῦ
ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο.²⁰

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² πειράω, try, attempt. ³ κολλᾶω, glue, cleave. ⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁵ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁶ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁷ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁸ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁹ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁰ συζητέω, discuss, dispute. ¹¹ Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ¹² ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ¹³ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁴ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁵ Καيسάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁶ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁷ Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ¹⁸ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ¹⁹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²⁰ πληθύνω, multiply, increase.

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν¹ καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους 32
 τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν.² Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν³ ὀνόματι, ἐξ 33
 ἐτῶν ὀκτώ⁴ κατακείμενον⁵ ἐπὶ κρᾶββάτῳ,⁶ ὃς ἦν παραλελυμένος.⁷ Καὶ εἶπεν 34
 αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα,³ ἰᾶται⁸ σε Ἰησοῦς ὁ χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον⁹
 σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν² 35
 καὶ τὸν Ἀσσάρωνα,¹⁰ οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.

Ἐν Ἰόππῃ¹¹ δέ τις ἦν μαθήτρια¹² ὀνόματι Ταβηθά,¹³ ἣ διερμηνευομένη¹⁴ λέγεται 36
 Δορκάς·¹⁵ αὕτη ἦν πλήρης¹⁶ ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν¹⁷ ὧν ἐποίει. 37
 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες
 δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.¹⁹ Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης² τῇ Ἰόππῃ,¹¹ οἱ μαθηταὶ 38
 ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες
 μὴ ὀκνῆσαι²⁰ διελθεῖν ἕως αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνήλθεν αὐτοῖς· ὃν 39

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² Λύδδα, Lydda, Diospolis. ³ Αἰνέας, ου, ὁ, Aeneas. ⁴ ὀκτώ, eight, 8. ⁵ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ⁶ κρᾶββατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ⁷ παραλύω, relax, enfeeble. ⁸ ἰάομαι, heal. ⁹ στρωννύω, spread, furnish. ¹⁰ Ασσανών, οὔ, ὁ, Sharon, Saron. ¹¹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹² μαθήτρια, ας, ἡ, female disciple, female student. ¹³ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ¹⁴ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁵ Δορκάς, ἁδος, ἡ, Dorcas. ¹⁶ πλήρης, full. ¹⁷ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁸ λούω, bathe, wash. ¹⁹ ὑπερώον, ου, τό, upper story, room upstairs. ²⁰ ὀκνέω, hesitate, delay.

παραγενόμενον ἀνήγαγον¹ εἰς τὸ ὑπερῶν,² καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ
 χῆραι³ κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι⁴ χιτῶνας⁵ καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ'
 αὐτῶν οὕσα ἡ Δορκάς.⁶ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος θείς τὰ γόνατα⁷ 40
 προσηύξατο: καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπεν, Ταβηθά,⁸ ἀνάστηθι. Ἡ δὲ
 ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς: καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισεν.⁹ Δοὺς δὲ 41
 αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν: φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας,³
 παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν¹⁰ δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης,¹¹ καὶ 42
 πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν 43
 Ἰόππῃ¹¹ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.¹²

Ἄνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ¹³ ὀνόματι Κορνήλιος,¹⁴ ἑκατοντάρχης¹⁵ ἐκ σπείρης¹⁶ 10
 τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,¹⁷ εὐσεβὴς¹⁸ καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ 2
 οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας¹⁹ πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος²⁰ τοῦ θεοῦ

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ³ χήρα, ας, ἡ, widow. ⁴ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ⁵ χιτῶν, ὠνος, ὁ, tunic, garment. ⁶ Δορκάς, ἄδος, ἡ, Dorcas. ⁷ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁸ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ⁹ ἀνακαθίζω, sit up. ¹⁰ γνωστός, known, acquaintance. ¹¹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹² βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ¹³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁴ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ¹⁵ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁶ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁷ Ἰταλικός, Italian. ¹⁸ εὐσεβής, pious, devout. ¹⁹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ²⁰ δέομαι, ask, request.

διὰ παντός. Εἶδεν ἐν ὁράματι¹ φανερώς,² ὥσει³ ὥραν ἐνάτην⁴ τῆς ἡμέρας, 3
ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε.⁵ Ὁ δὲ 4
ἀτενίσας⁶ αὐτῷ καὶ ἔμβορος⁷ γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστίν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ,
Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι⁸ σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον⁹ ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην¹⁰ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι¹¹ Σίμωνα τὸν 5
ἐπικαλούμενον Πέτρον· οὗτος ξενίζεται¹² παρὰ τινι Σίμωνι βυρσεῖ,¹³ ὃς ἐστίν 6
οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ,⁵ 7
φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν¹⁴ αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην¹⁵ εὐσεβῆ¹⁶ τῶν
προσκαρτερούντων¹⁷ αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος¹⁸ αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν 8
αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.¹⁰

¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ² φανερώς, openly, publicly. ³ ὥσει, like, about. ⁴ ἔνατος, ninth. ⁵ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁷ ἐμβορος, terrified, frightened. ⁸ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁹ μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial. ¹⁰ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹¹ μεταπέμπω, send for, summon. ¹² ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹³ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ¹⁴ οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ¹⁵ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁶ εὐσεβής, πious, devout. ¹⁷ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁸ ἐξηγέομαι, explain, describe.

Τῇ δὲ ἐπαύριον,¹ ὁδοιπορούντων² ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη 9
 Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα³ προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἑκτην·⁴ ἐγένετο δὲ πρόσπεινος,⁵ 10
 καὶ ἤθελεν γεύσασθαι·⁶ παρασκευαζόντων⁷ δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν⁸ ἐπ' αὐτὸν
 ἔκστασις,⁹ καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν 11
 σκεῦός¹⁰ τι ὡς ὀθόνην¹¹ μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον, καὶ καθιέμενον¹²
 ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα¹³ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ 12
 ἔρπετά¹⁴ καὶ τὰ πετεινά¹⁵ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, 13
 Πέτρε, θύσον¹⁶ καὶ φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς,¹⁷ κύριε· ὅτι οὐδέποτε 14
 ἔφαγον πᾶν κοινὸν¹⁹ ἢ ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν, Ἄ 15
 ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.²⁰ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς·²¹ καὶ πάλιν 16
 ἀνελήφθη²² τὸ σκεῦός¹⁰ εἰς τὸν οὐρανόν.

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² ὁδοιπορέω, travel, be on the way. ³ δῶμα, τος, τό, house, housetop. ⁴ ἕκτος, sixth. ⁵ πρόσπεινος, hungry, very hungry. ⁶ γεύομαι, taste, experience. ⁷ παρασκευάζω, prepare, make ready. ⁸ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁹ ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹⁰ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹¹ ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ¹² καθίημι, let down, lower. ¹³ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁴ ἔρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ¹⁵ πετεινόν, ου, τό, bird. ¹⁶ θύω, sacrifice, kill. ¹⁷ μηδαμῶς, by no means, no. ¹⁸ οὐδέποτε, never. ¹⁹ κοινός, common, unclean. ²⁰ κοινώω, make common, defile. ²¹ τρίς, thrice, three times. ²² ἀναλαμβάνω, take up, raise.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει¹ ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα² ὃ εἶδεν, καὶ ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες 17
οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου,³ διερωτήσαντες⁴ τὴν οἰκίαν Σίμωνος,
ἐπέστησαν⁵ ἐπὶ τὸν πυλῶνα,⁶ καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο⁷ εἰ Σίμων, ὁ 18
ἐπικαλούμενος Πέτρος, ἐνθάδε⁸ ξενίζεται.⁹ Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου 19
περὶ τοῦ ὁράματος,² εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, Ἴδού, ἄνδρες ζητοῦσίν σε. Ἀλλὰ 20
ἀναστὰς κατὰβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος:¹⁰ διότι¹¹ ἐγὼ
ἀπέσταλκα αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν, Ἴδού, ἐγὼ εἰμι 21
ὃν ζητεῖτε: τίς ἢ αἰτία¹² δι' ἣν πάρεστε;¹³ Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος³ ἑκατοντάρχης, 22
ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὄλου τοῦ ἔθνους
τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη¹⁵ ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαι¹⁶ σε εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος¹⁷ οὖν αὐτοὺς 23
ἐξένισεν.⁹

¹ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ³ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁴ διερωτάω, ask about, learn by inquiry. ⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁶ πυλῶν, ὠνος, ὁ, vestibule, gateway.

⁷ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁸ ἐνθάδε, within, here. ⁹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁰ διακρίνω, discriminate, judge. ¹¹ διότι, because, on this account. ¹² αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹³ πάρεμι, be present, have arrived.

¹⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁵ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁶ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁷ εἰσκαλέομαι, invite in, call in.

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ
 Ἰόππης² συνῆλθον αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον¹ εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν.³ Ὁ δὲ 24
 Κορνήλιος⁴ ἦν προσδοκῶν⁵ αὐτούς, συγκαλεσάμενος⁶ τοὺς συγγενεῖς⁷ αὐτοῦ
 καὶ τοὺς ἀναγκαίους⁸ φίλους.⁹ Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, 25
 συναντήσας¹⁰ αὐτῷ ὁ Κορνήλιος,⁴ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. Ὁ δὲ 26
 Πέτρος αὐτὸν ἡγειρεν λέγων, Ἀνάστηθι: κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ 27
 συνομιλῶν¹¹ αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὕρισκει συνεληλυθότας πολλούς, ἔφη τε πρὸς 28
 αὐτούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε¹² ὡς ἀθέμιτόν¹³ ἐστὶν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι¹⁴ ἢ
 προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ:¹⁵ καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν¹⁶ ἢ ἀκάθαρτον
 λέγειν ἄνθρωπον: διὸ καὶ ἀναντιρρήτως¹⁷ ἦλθον μεταπεμφθεῖς.¹⁸ Πυνθάνομαι¹⁹ 29
 οὖν, τίني λόγῳ μετεπέμψασθέ¹⁸ με. Καὶ ὁ Κορνήλιος⁴ ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης²⁰ 30
 ἡμέρας μέχρι²¹ ταύτης τῆς ὥρας ἡμην νηστεύων,²² καὶ τὴν ἐνάτην²³ ὥραν

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁴ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁵ προσδοκάω, wait for, look for. ⁶ συγκαλέω, call together. ⁷ συγγενής, kindred, relative. ⁸ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁹ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ¹⁰ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹¹ συνομιλέω, talk, converse with. ¹² ἐπίσταμαι, understand, know. ¹³ ἀθέμιτος, unlawful, forbidden. ¹⁴ κολλᾶω, glue, cleave. ¹⁵ ἄλλοφυλος, alien, foreign. ¹⁶ κοινός, common, unclean. ¹⁷ ἀναντιρρήτως, without objection. ¹⁸ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁹ πυνθάνομαι, inquire, ask. ²⁰ τέταρτος, fourth. ²¹ μέχρι, until, as far as (gen). ²² νηστεύω, fast. ²³ ἑνατος, ninth.

προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου: καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῇτι¹
 λαμπρᾷ,² καὶ φησιν, Κορνήλιε,³ εἰσηκούσθη⁴ σου ἡ προσευχή, καὶ αἱ 31
 ἐλεημοσύναι⁵ σου ἐμνήσθησαν⁶ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην,⁷ 32
 καὶ μετακάλεσαι⁸ Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος: οὗτος ξενίζεται⁹ ἐν οἰκίᾳ
 Σίμωνος βυρσεῶς¹⁰ παρὰ θάλασσαν: ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. Ἐξαυτῆς¹¹ 33
 οὖν ἔπεμψα πρὸς σε: σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. Νῦν οὖν πάντες
 ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν¹² ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα¹³ σοι ὑπὸ
 τοῦ θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν, 34

Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι¹⁴ ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης¹⁵ ὁ θεός: ἀλλ' ἐν 35
 παντὶ ἔθνῃ ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς¹⁶ αὐτῷ
 ἔστιν. Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ 36
 Ἰησοῦ χριστοῦ – οὗτός ἐστιν πάντων κύριος – ὑμεῖς οἴδατε, τὸ γενόμενον 37

¹ ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ² λαμπρός, bright, shining. ³ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁴ εἰσακούω, listen, hear. ⁵ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁶ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁷ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁸ μετακαλέω, send for. ⁹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁰ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ¹¹ ἑξαυτῆς, at once, forthwith. ¹² πάρεμι, be present, have arrived. ¹³ προστάσσω, command, order. ¹⁴ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁵ προσωπολήπτης, ου, ὁ, one who shows partiality. ¹⁶ δεκτός, acceptable, welcome.

ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ
βάπτισμα¹ ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης· Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ,² ὡς ἔχρισεν³ αὐτὸν ὁ 38
θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν⁴ καὶ ἰώμενος⁵ πάντας
τοὺς καταδυναστευομένους⁶ ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ 39
ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ⁷ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν
Ἱερουσαλὴμ· ὃν καὶ ἀνείλον⁸ κρεμάσαντες⁹ ἐπὶ ξύλου.¹⁰ Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν 40
τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ¹¹ γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ 41
μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις¹² ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν
καὶ συνεπίομεν¹⁴ αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ παρήγγειλεν 42
ἡμῖν κηρύττειν τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρασθαι¹⁵ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος¹⁶ ὑπὸ
τοῦ θεοῦ κριτῆς¹⁷ ζώντων καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, 43
ἄφεσιν¹⁸ ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς

¹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ² Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ³ χρίω, anoint. ⁴ εὐεργετέω, do good to, do good deeds. ⁵ ἰάομαι, heal. ⁶ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ⁷ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ⁹ κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹⁰ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹¹ ἐμφανής, visible, manifest. ¹² προχειροτονέω, choose beforehand. ¹³ συνεσθίω, eat with. ¹⁴ συμπίνω, drink with, drink together with. ¹⁵ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁶ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁷ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁸ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness.

αὐτόν.

Ἦτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν¹ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ 44

πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ ἐξέστησαν² οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοί, ὅσοι 45

συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ³ τοῦ ἁγίου πνεύματος

ἐκκέχυται.⁴ Ἦκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων⁵ τὸν 46

θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, Μήτι⁶ τὸ ὕδωρ κωλύσαι⁷ δύναταί τις, τοῦ μὴ 47

βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; 48

Προσέταξέν⁸ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. Τότε

ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι⁹ ἡμέρας τινάς.

¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ² ἐξίστημι, amaze, be amazed. ³ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁴ ἐκχέω, pour out, shed. ⁵ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁶ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁷ κωλύω, forbid, hinder. ⁸ προστάσσω, command, order. ⁹ ἐπιμένω, continue, remain.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ **11**
 ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, **2**
 διεκρίνοντο¹ πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, λέγοντες ὅτι Πρὸς ἄνδρας **3**
 ἀκροβυστίαν² ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες³ αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ **4**
 Πέτρος ἐξετίθετο⁴ αὐτοῖς καθεξῆς⁵ λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ⁶ **5**
 προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἑκστάσει⁷ ὄραμα,⁸ καταβαῖνον σκευῶς⁹ τι, ὡς
 ὀθόνην¹⁰ μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην¹¹ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν
 ἄχρι ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας¹² κατενόουν,¹³ καὶ εἶδον τὰ τετράποδα¹⁴ τῆς γῆς καὶ **6**
 τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ¹⁵ καὶ τὰ πετεινὰ¹⁶ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ φωνῆς **7**
 λεγούσης μοι, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον¹⁷ καὶ φάγε. Εἶπον δέ, Μηδαμῶς,¹⁸ κύριε· **8**
 ὅτι πᾶν κοινὸν¹⁹ ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε²⁰ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. Ἀπεκρίθη **9**
 δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.²¹ **10**

¹ διακρίνω, discriminate, judge. ² ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ³ συνεσθίω, eat with. ⁴ ἐκτίθηναι, declare, explain. ⁵ καθεξῆς, successively, in order. ⁶ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁷ ἑκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁸ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁹ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁰ ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ¹¹ καθίημι, let down, lower. ¹² ἀτενίζω, gaze, stare. ¹³ κατανοέω, observe, understand. ¹⁴ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁵ ἑρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ¹⁶ πετεινόν, ου, τό, bird. ¹⁷ θύω, sacrifice, kill. ¹⁸ μηδαμῶς, by no means, no. ¹⁹ κοινός, common, unclean. ²⁰ οὐδέποτε, never. ²¹ κοινῶ, make common, defile.

Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς,¹ καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη² ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ 11
ἰδοὺ, ἐξαυτῆς³ τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν⁴ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι
ἀπὸ Καισαρείας⁵ πρὸς με. Εἶπεν δέ μοι τὸ πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν 12
διακρινόμενον.⁶ Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ⁷ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς
τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός: ἀπήγγειλέν τε ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ 13
αὐτοῦ σταθέντα, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην⁸ ἄνδρας, καὶ
μετάπεμψαι⁹ Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, 14
ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν 15
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην¹¹ δὲ τοῦ 16
ῥήματος κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ
βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσιν¹² δωρεὰν¹³ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ 17
θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἤμην
δυνατὸς κωλύσαι¹⁴ τὸν θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν,¹⁵ καὶ ἐδόξαζον 18

¹ τρίς, thrice, three times. ² ἀνασπάω, draw up, pull up. ³ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ⁴ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁶ διακρίνω, discriminate, judge. ⁷ ἕξ, six. ⁸ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁹ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁰ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹¹ μινύσκομαι, remember, recall. ¹² ἴσος, equal, identical. ¹³ δωρεά, ᾱς, ἡ, gift, free gift. ¹⁴ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁵ ἡσυχάζω, be still, be silent.

τὸν θεόν, λέγοντες, Ἄρα γε¹ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν² ἔδωκεν εἰς
ζωήν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες³ ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ⁴ διήλθον 19
ἕως Φοινίκης⁵ καὶ Κύπρου⁶ καὶ Ἀντιοχείας,⁷ μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ
μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι⁸ καὶ Κυρηναῖοι,⁹ 20
οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν,⁷ ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς,¹⁰
εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν: πολὺς τε 21
ἄριθμός¹¹ πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ 22
ὅσα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν: καὶ ἐξαπέστειλαν¹²
Βαρνάβαν¹³ διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας:⁷ ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ 23
θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει¹⁴ τῆς καρδίας προσμένειν¹⁵ τῷ
κυρίῳ: ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης¹⁶ πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως: καὶ 24

¹ γέ, indeed, at least. ² μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ³ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ⁴ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ⁵ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ⁶ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ⁷ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁸ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁹ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹⁰ Ἑλληνιστής, οὔ, ὁ, Hellenist, Greek. ¹¹ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ¹² ἐξαποστέλλω, send forth. ¹³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁴ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹⁵ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁶ πλήρης, full.

προσετέθη¹ ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. Ἐξήλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν² ὁ Βαρνάβας³ 25
 ἀναζητῆσαι⁴ Σαῦλον,⁵ καὶ εὐρὼν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν.⁶ Ἐγένετο δὲ 26
 αὐτοὺς ἐνιαυτὸν⁷ ὅλον συναχθῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν,
 χρηματίσαι⁸ τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ⁶ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.⁹

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατηλθόν¹⁰ ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς 27
 Ἀντιόχειαν.⁶ Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος,¹¹ ἐσήμανεν¹² διὰ τοῦ 28
 πνεύματος λιμὸν¹³ μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην:¹⁴ ὅστις καὶ
 ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου¹⁵ Καίσαρος.¹⁶ Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτό¹⁷ τις, 29
 ὥρισαν¹⁸ ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
 ἀδελφοῖς: ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς 30
 Βαρνάβα³ καὶ Σαύλου.⁵

¹ προστίθμι, add, add to. ² Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁴ ἀναζητέω, look, search. ⁵ Σαῦλος, οὐ, ὁ, Saul. ⁶ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁷ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ⁸ χρηματίζω, instruct, reveal. ⁹ Χριστιανός, οὐ, ὁ, Christian. ¹⁰ κατέρχομαι, come down, go down. ¹¹ Ἄγαβος, οὐ, ὁ, Agabus. ¹² σημαίνω, indicate, signify. ¹³ λιμός, οὐ, ὁ, hunger, famine. ¹⁴ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁵ Κλαύδιος, οὐ, ὁ, Claudius. ¹⁶ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁷ εὐπορέω, have means, am prosperous. ¹⁸ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν¹ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαι² **12**
 τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἀνεῖλεν³ δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου **2**
 μαχαίρα.⁴ Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν⁵ ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο⁶ συλλαβεῖν⁷ **3**
 καὶ Πέτρον – ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἄζύμων⁸ – ὃν καὶ πιάσας⁹ ἔθετο εἰς **4**
 φυλακὴν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις¹⁰ στρατιωτῶν¹¹ φυλάσσειν αὐτόν,
 βουλόμενος μετὰ τὸ Πάσχα¹² ἀναγαγεῖν¹³ αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος **5**
 ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ: προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς¹⁴ γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας
 πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν¹⁵ ὁ Ἡρώδης, τῇ **6**
 νυκτὶ ἐκείνῃ ἣν ὁ Πέτρος κοιμώμενος¹⁶ μεταξὺ¹⁷ δύο στρατιωτῶν,¹¹ δεδεμένος
 ἄλυσεσιν¹⁸ δυσίν: φύλακές¹⁹ τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν. Καὶ ἰδού, **7**
 ἄγγελος κυρίου ἐπέστη,²⁰ καὶ φῶς ἔλαμψεν²¹ ἐν τῷ οἴκηματι: ²²πατάξας²³ δὲ τὴν
 πλευρὰν²⁴ τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει.²⁵ Καὶ ἐξέπεσον²⁶

¹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ² κακῶ, mistreat, harm. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ μάχαιρα, ἡς, ἡ, sword. ⁵ ἀρεστός, pleasing, desirable. ⁶ προστίθμι, add, add to. ⁷ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁸ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ⁹ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁰ τετράδιον, οὐ, τό, squad of four soldiers. ¹¹ στρατιώτης, οὐ, ὁ, soldier. ¹² πάσχα, τό, passover, passover feast. ¹³ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁴ ἐκτενής, zealous, earnest. ¹⁵ προάγω, lead forth, go before. ¹⁶ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁷ μεταξὺ, between, after. ¹⁸ ἄλυσις, εὼς, ἡ, chain. ¹⁹ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ²⁰ ἐφίστημι, stand over, come upon. ²¹ λάμπω, shine. ²² οἶκημα, τος, τό, room, dwelling. ²³ πατάσσω, strike, smite. ²⁴ πλευρά, ἄς, ἡ, side, side of the body. ²⁵ τάχος, οὐς, τό, speed, quickness. ²⁶ ἐκπίπτω, fall away, fall out.

αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις¹ ἐκ τῶν χειρῶν. Εἶπέν τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, Περιζῶσαι² 8
καὶ ὑπόδησαι³ τὰ σανδάλιά⁴ σου. Ἐποίησεν δὲ οὕτως. Καὶ λέγει αὐτῷ,
Περιβαλοῦ⁵ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ: 9
καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές⁶ ἐστὶν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα⁷
βλέπειν. Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην⁸ 10
τὴν σιδηρᾶν,⁹ τὴν φέρουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ¹⁰ ἠνοιχθῇ αὐτοῖς: καὶ
ἐξελθόντες προῆλθον¹¹ ῥύμην¹² μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη¹³ ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. 11
Καὶ ὁ Πέτρος, γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα ἀληθῶς¹⁴ ὅτι ἐξαπέστειλεν
κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό¹⁶ με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου καὶ πάσης τῆς
προσδοκίας¹⁷ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδῶν¹⁸ τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν 12
Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου,¹⁹ οὗ²⁰ ἦσαν ἱκανοὶ
συνηθροισμένοι²¹ καὶ προσευχόμενοι. Κρούσαντος²² δὲ τοῦ Πέτρου τὴν θύραν 13

¹ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ² περιζώννυμι, gird, gird round. ³ ὑποδέω, put on my feet. ⁴ σανδάλιον, ου, τό, sandal. ⁵ περιβάλλω, put around, clothe. ⁶ ἀληθής, true, unconcealed. ⁷ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁸ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ⁹ σιδήρεος, made of iron. ¹⁰ αὐτόματος, by itself, of its own accord. ¹¹ προέρχομαι, go in front, precede. ¹² ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ¹³ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁴ ἀληθῶς, truly, really. ¹⁵ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁶ ἐξαίρω, take out, deliver. ¹⁷ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ¹⁸ σύνοιδα, know, be conscious of. ¹⁹ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ²⁰ οὗ, where, when. ²¹ συναθροίζω, gather, bring together. ²² κρούω, knock, strike.

τοῦ πυλῶνος,¹ προσῆλθεν παιδίσκη² ὑπακούσαι,³ ὀνόματι Ῥόδη.⁴ Καὶ 14
ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα,¹
εἰσδραμοῦσα⁵ δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.¹ Οἱ δὲ 15
πρὸς αὐτὴν εἶπον, Μαίνη.⁶ Ἡ δὲ διῆσχυρίζετο⁷ οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον, Ὁ
ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν⁸ κρούων·⁹ ἀνοίξαντες δὲ εἶδον 16
αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.¹⁰ Κατασείσας¹¹ δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν,¹² διηγήσατο¹³ 17
αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν¹⁴ ἐκ τῆς φυλακῆς. Εἶπεν δέ, Ἀπαγγείλατε
Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. 18
Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν τάραχος¹⁵ οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις,¹⁶ τί ἄρα¹⁷ ὁ
Πέτρος ἐγένετο. Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας¹⁸ αὐτόν καὶ μὴ εὐρών, ἀνακρίνας¹⁹ 19
τοὺς φύλακας,²⁰ ἐκέλευσεν²¹ ἀπαχθῆναι.²² Καὶ κατελθὼν²³ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς
τὴν Καισάρειαν²⁴ διέτριβεν.²⁵

¹πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ²παιδίσκη, ἡς, ἡ, maid, female servant. ³ὑπακούω, obey, listen. ⁴Ῥόδη, ἡς, ἡ, Rhoda. ⁵εἰστρέχω, run in. ⁶μαίνομαι, rage, be furious. ⁷διῆσχυρίζομαι, insist, maintain firmly. ⁸ἐπιμένω, continue, remain. ⁹κρούω, knock, strike. ¹⁰ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹¹κατασείω, shake, motion. ¹²σιγάω, be silent, become silent. ¹³διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁴ἐξάγω, lead out. ¹⁵τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ¹⁶στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁷ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁸ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁹ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²⁰φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ²¹κελεύω, order, command. ²²ἀπάγω, lead away, lead. ²³κατέρχομαι, come down, go down. ²⁴Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²⁵διατρίβω, continue, tarry.

Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης θυμομαχῶν¹ Τυρίοις² καὶ Σιδωνίοις³ ὁμοθυμαδὸν⁴ δὲ παρήσαν 20
 πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον⁶ τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος⁷ τοῦ βασιλέως,
 ἤτουντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι⁸ αὐτῶν τὴν χώραν⁹ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.¹⁰ 21
 Τακτῇ¹¹ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος¹² ἐσθῆτα¹³ βασιλικήν,¹⁰ καὶ καθίσας
 ἐπὶ τοῦ βήματος,¹⁴ ἐδημηγόρει¹⁵ πρὸς αὐτούς. Ὁ δὲ δῆμος¹⁶ ἐπεφώνει,¹⁷ Φωνή 22
 θεοῦ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. Παραχρήμα¹⁸ δὲ ἐπάταξεν¹⁹ αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, 23
 ἀνθ²⁰ ὧν οὐκ ἔδωκεν δόξαν τῷ θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος,²¹ ἐξέψυξεν.

Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν²³ καὶ ἐπληθύνετο.²⁴ 24

¹ θυμομαχέω, be very angry. ² Τύριος, ου, ὁ, Tyrian, inhabitant of Tyre. ³ Σιδώνιος, Sidonian. ⁴ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁵ πάρεμι, be present, have arrived. ⁶ Βλάστος, ου, ὁ, Blastus. ⁷ κοιτῶν, ὦνος, ὁ, bedroom, bedchamber. ⁸ τρέφω, make to grow, nourish. ⁹ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁰ βασιλικός, royal, connected with a king. ¹¹ τακτός, fixed, appointed. ¹² ἐνδύω, put on, clothe. ¹³ ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ¹⁴ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁵ δημηγορέω, make a public speech. ¹⁶ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ¹⁷ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹⁸ παραχρήμα, immediately, instantly. ¹⁹ πατάσσω, strike, smite. ²⁰ ἀντί, instead of, in place of. ²¹ σκωληκόβρωτος, eaten by worms. ²² ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ²³ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁴ πληθύνω, multiply, increase.

Βαρνάβας¹ δὲ καὶ Σαῦλος² ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες τὴν 25

διακονίαν, συμπαραλαβόντες³ καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.⁴

Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ⁵ κατὰ τὴν οὔσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ 13

διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας¹ καὶ Συμεών⁶ ὁ καλούμενος Νίγερ,⁷ καὶ Λούκιος⁸ ὁ

Κυρηναῖος,⁹ Μαναήν¹⁰ τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου¹¹ σύντροφος,¹² καὶ Σαῦλος.² 2

Λειτουργούντων¹³ δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων,¹⁴ εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ

ἅγιον, Ἀφορίσατε¹⁵ δὴ¹⁶ μοι τὸν Βαρνάβαν¹ καὶ τὸν Σαῦλον² εἰς τὸ ἔργον ὃ

προσκέκλημαι¹⁷ αὐτούς. Τότε νηστεύσαντες¹⁴ καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες 3

τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ³ συμπαραλαμβάνω, take along with. ⁴ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁵ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁶ Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ⁷ Νίγερ, ὁ, Niger. ⁸ Λούκιος, ου, ὁ, Lucius. ⁹ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹⁰ Μαναήν, ὁ, Manaen. ¹¹ τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ¹² σύντροφος, ου, ὁ, one brought up with, foster brother. ¹³ λειτουργέω, minister, serve. ¹⁴ νηστεύω, fast. ¹⁵ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁶ δὴ, also, indeed. ¹⁷ προσκαλέω, summon.

Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες¹ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, κατήλθον² εἰς τὴν 4
 Σελεύκειαν·³ ἐκεῖθεν⁴ δὲ ἀπέπλευσαν⁵ εἰς τὴν Κύπρον.⁶ Καὶ γενόμενοι ἐν 5
 Σαλαμῖνι,⁷ κατήγγελλον⁸ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων·
 εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην.⁹ Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον¹⁰ ἄχρι Πάφου,¹¹ 6
 εὑρόντινα μάγον¹² ψευδοπροφήτην¹³ Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαρῖησοῦς,¹⁴ ὃς ἦν σὺν 7
 τῷ ἀνθυπάτῳ¹⁵ Σεργίῳ¹⁶ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ.¹⁷ Οὗτος προσκαλεσάμενος¹⁸
 Βαρνάβαν¹⁹ καὶ Σαῦλον²⁰ ἐπεζήτησεν²¹ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἀντίστατο 8
 δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας,²³ ὁ μάγος¹² – οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται²⁴ τὸ ὄνομα αὐτοῦ –
 ζητῶν διαστρέψαι²⁵ τὸν ἀνθύπατον¹⁵ ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος²⁰ δέ, ὁ καὶ 9
 Παῦλος, πλησθεὶς²⁶ πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας²⁷ εἰς αὐτὸν εἶπεν, Ὡ²⁸ 10
 πλήρης²⁹ παντὸς δόλου³⁰ καὶ πάσης ῥαδιουργίας,³¹ υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης
 δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ³² διαστρέφων²⁵ τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας;³³ Καὶ νῦν 11

¹ ἐκπέμπω, send out. ² κατέρχομαι, come down, go down. ³ Σελεύχεια, ας, ἡ, Seleucia. ⁴ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ⁵ ἀποπλέω, sail away. ⁶ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ⁷ Σαλαμίς, ἴνος, ἡ, Salamis. ⁸ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁹ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁰ νῆσος, ου, ἡ, island. ¹¹ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ¹² μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ¹³ ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ¹⁴ Βαρῖησοῦς, οὔ, ὁ, Bar-Jesus, son of Jesus. ¹⁵ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ¹⁶ Σέργιος, ου, ὁ, Sergius. ¹⁷ συνετός, intelligent, clever. ¹⁸ προσκαλέω, summon. ¹⁹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ²⁰ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ²¹ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²² ἀντίστημι, resist, oppose. ²³ Ἐλύμας, α, ὁ, Elymas. ²⁴ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ²⁵ διαστρέφω, distort, pervert. ²⁶ πλήθω, fill. ²⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁸ ὦ, Oh! omega. ²⁹ πλήρης, full. ³⁰ δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ³¹ ῥαδιουργία, ας, ἡ, deceit, fraud. ³² παύω, cause to cease. ³³ εὐθύς, immediately, at once.

ιδού, χεὶρ κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔση τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ.

Παραχρῆμα¹ δὲ ἐπέπεσεν² ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς³ καὶ σκότος, καὶ περιάγων⁴ ἐζήτει
χειραγωγούς.⁵ Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος⁶ τὸ γεγονός ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος⁷ ¹²
ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.

Ἀναχθέντες⁸ δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου⁹ οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην¹⁰ τῆς ¹³
Παμφυλίας.¹¹ Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας¹² ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς
Ἱεροσόλυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης,¹⁰ παρεγένοντο εἰς ¹⁴
Ἀντιόχειαν¹³ τῆς Πισιδίας,¹⁴ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
σαββάτων, ἐκάθισαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν¹⁵ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ¹⁵
ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι¹⁶ πρὸς αὐτούς, λέγοντες, ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ
ἔστιν λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως¹⁷ πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. Ἀναστὰς δὲ ¹⁶
Παῦλος, καὶ κατασεύσας¹⁸ τῇ χειρὶ, εἶπεν,

¹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ³ ἀχλὺς, ὕος, ἡ, mist, mistiness. ⁴ περιάγω, lead around, go about. ⁵ χειραγωγός, οὗ, ὁ, leader. ⁶ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ⁷ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ⁹ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ¹⁰ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ¹¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹² ἀποχωρέω, go away, depart. ¹³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁴ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹⁵ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ¹⁶ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁷ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁸ κατασεύω, shake, motion.

Ἄνδρες Ἰσραηλίται,¹ καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ 17
τούτου ἐξελέξατο² τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὑψωσεν³ ἐν τῇ παροικίᾳ⁴ ἐν
γῇ Αἰγύπτῳ,⁵ καὶ μετὰ βραχίονος⁶ ὑψηλοῦ⁷ ἐξήγαγεν⁸ αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ ὡς 18
τεσσαρακονταετῇ⁹ χρόνον ἐτροποφόρησεν¹⁰ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ καθελὼν 19
ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν,¹² κατεκληρονόμησεν¹³ αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ 20
μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις¹⁴ καὶ πενήκοντα,¹⁵ ἔδωκεν κριτὰς¹⁶ ἕως
Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. Κάκειθεν¹⁷ ἡτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ 21
θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς,¹⁸ ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν,¹⁹ ἔτη τεσσαράκοντα.²⁰ Καὶ 22
μεταστήσας²¹ αὐτόν, ἡγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν
μαρτυρήσας, Εὗρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς
ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' 23
ἐπαγγελίαν ἡγάγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν, προκηρύξαντος²² Ἰωάννου πρὸ 24

¹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ² ἐκλέγομαι, choose, elect. ³ ὑψόω, lift up, exalt. ⁴ παροιμία, ας, ἡ, sojourn, stay. ⁵ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁶ βραχίων, ονος, ὁ, arm, strength. ⁷ ὑψηλός, high, lofty. ⁸ ἐξάγω, lead out. ⁹ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁰ τροποφορέω, bear or put up with another's manners. ¹¹ καθαιρέω, take down, pull down. ¹² Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹³ κατακληρονομέω, give (over) as rightful possession or inheritance. ¹⁴ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁵ πενήκοντα, fifty, 50. ¹⁶ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁷ κάκειθεν, and thence, and from there. ¹⁸ Κίς, ὁ, Kish. ¹⁹ Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ²⁰ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²¹ μεθίστημι, remove, turn away. ²² προκηρύσσω, proclaim publicly, preach beforehand.

προσώπου τῆς εισόδου¹ αὐτοῦ βάπτισμα² μετανοίας³ τῷ Ἰσραήλ. Ὡς δὲ 25
 ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον,⁴ ἔλεγεν, Τίνα με ὑπονοεῖτε⁵ εἶναι; Οὐκ εἰμι
 ἐγώ. Ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμι ἄξιος τὸ ὑπόδημα⁶ τῶν ποδῶν
 λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους⁷ Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν 26
 θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν 27
 Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες,⁸ καὶ τὰς φωνὰς τῶν
 προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες ἐπλήρωσαν. 28
 Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν⁹ θανάτου εὐρόντες, ᾐτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι¹⁰
 αὐτόν. Ὡς δὲ ἐτέλεσαν¹¹ πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες¹² ἀπὸ 29
 τοῦ ξύλου,¹³ ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν: ὃς ὥφθη 30
 ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν¹⁴ αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς
 Ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσιν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς 32

¹ εἴσοδος, ου, ή, entrance, entering. ² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ³ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ⁴ δρόμος, ου, ό, course, race. ⁵ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁶ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ⁷ γένος, ους, τό, race, kind. ⁸ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁹ αἰτία, ας, ή, cause, reason. ¹⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ¹¹ τελέω, finish, fulfill. ¹² καθαιρέω, take down, pull down. ¹³ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹⁴ συναναβαίνω, come or go up with, go up with.

εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ
θεὸς ἐκπεπλήρωκεν¹ τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν: ὡς καὶ ἐν τῷ 33
ψαλμῷ² τῷ δευτέρῳ γέγραπται, Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. 34
Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι³ μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς
διαφθοράν,⁴ οὕτως εἶρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια⁵ Δαυὶδ τὰ πιστά. Διὸ καὶ ἐν 35
ἐτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὀσιόν⁵ σου ἰδεῖν διαφθοράν:⁴ Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ 36
γενεᾷ ὑπηρετήσας⁶ τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ⁷ ἐκοιμήθη,⁸ καὶ προσετέθη⁹ πρὸς τοὺς
πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν διαφθοράν:⁴ ὃν δὲ ὁ θεὸς ἡγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν.⁴ 37
Γνωστὸν¹⁰ οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις¹¹ 38
ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται:¹² καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ 39
Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται. Βλέπετε οὖν μὴ 40
ἐπέλθῃ¹³ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις, Ἰδετε, οἱ καταφρονηταί,¹⁴ 41

¹ ἐκπληρῶω, fulfill, fill completely. ² ψαλμός, οὐ, ὁ, song of praise, psalm. ³ μηκέτι, no longer. ⁴ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ⁵ ὀσιος, righteous, pious. ⁶ ὑπηρετέω, serve, minister to. ⁷ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁸ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁹ προστίθηναι, add, add to. ¹⁰ γνωστός, known, acquaintance. ¹¹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹³ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁴ καταφρονητής, οὐ, ὁ, despiser, scoffer.

καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε:¹ ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις
 ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῇται² ὑμῖν.

Ἐξιόντων³ δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ 42
 μεταξὺ⁴ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα. Λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, 43
 ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων⁵ προσηλύτων⁶ τῷ
 Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ:⁷ οἵτινες προσλαλοῦντες,⁸ ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν⁹
 τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.

Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν¹⁰ πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον 44
 τοῦ θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν¹¹ ζήλου,¹² καὶ 45
 ἀντέλεγον¹³ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες¹³ καὶ
 βλασφημοῦντες. Παρρησιασάμενοι¹⁴ δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας⁷ εἶπον, 46

¹ ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ² ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ³ ἔξειμι, go away, leave. ⁴ μεταξύ, between, after. ⁵ σέβομαι, reverence, worship. ⁶ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas.
⁸ προσλαλέω, speak to, speak with. ⁹ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁰ σχεδόν, almost, nearly. ¹¹ πλήθω, fill. ¹² ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹³ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely.

Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον¹ πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἐπειδὴ² δὲ
 ἀπωθεῖσθε³ αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξιόους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ
 στρεφόμεθα⁴ εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτως γὰρ ἐντέταλται⁵ ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά σε εἰς
 47
 φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ
 48
 ἔθνη ἔχαιρεν, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν
 τεταγμένοι⁶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Διεφέρετο⁷ δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς
 49
 χώρας.⁸ Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν⁹ τὰς σεβομένας¹⁰ γυναῖκας καὶ τὰς
 50
 εὐσχήμονας¹¹ καὶ τοὺς πρῶτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν¹² διωγμὸν¹³ ἐπὶ τὸν
 Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν,¹⁴ καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων¹⁵ αὐτῶν. Οἱ
 51
 δὲ ἐκτιναζάμενοι¹⁶ τὸν κονιορτὸν¹⁷ τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς
 Ἰκόνιον.¹⁸ Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου. 52

¹ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ² ἐπειδὴ, since, because. ³ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ⁴ στρέφω, turn, am converted. ⁵ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁶ τάσσω, arrange, appoint. ⁷ διαφέρω, differ, carry through. ⁸ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁹ παροτρύνω, arouse, incite. ¹⁰ σέβομαι, reverence, worship. ¹¹ εὐσχήμων, honorable. ¹² ἐπεγείρω, arouse, excite. ¹³ διωγμός, οὐ, ὁ, persecution. ¹⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁵ ὄριον, οὐ, τό, boundary, region. ¹⁶ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹⁷ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ¹⁸ Ἰκόνιον, οὐ, τό, Iconium.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ,¹ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν **14**
 Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων² πολὺ
 πλῆθος. Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες³ Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν⁴ καὶ ἐκάκωσαν⁵ τὰς ψυχὰς τῶν **2**
 ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. Ἰκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν⁶ παρρησιαζόμενοι⁷ **3**
 ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ
 τέρατα⁸ γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη⁹ δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως: **4**
 καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο **5**
 ὁρμὴ¹⁰ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι¹¹ καὶ
 λιθοβολῆσαι¹² αὐτούς, συνιδόντες¹³ κατέφυγον¹⁴ εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας,¹⁵ **6**
 Λύστραν¹⁶ καὶ Δέρβην,¹⁷ καὶ τὴν περίχωρον:¹⁸ κακεῖ¹⁹ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. **7**

¹ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ² Ἑλλήν, ηνος, ό, Greek, Hellene. ³ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁴ ἐπεγείρω, arouse, excite. ⁵ κακώω, mistreat, harm. ⁶ διατρίβω, continue, tarry. ⁷ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁸ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁹ σχίζω, split, separate. ¹⁰ ὁρμή, ἥς, ἡ, impulse, inclination. ¹¹ ὑβρίζω, mistreat, insult. ¹² λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹³ σύννοια, know, be conscious of. ¹⁴ καταφεύγω, flee, take refuge. ¹⁵ Λυκαονία, ας, ἡ, Lycaonia. ¹⁶ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁷ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ¹⁸ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ¹⁹ κακεῖ, and there.

Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις¹ ἀδύνατος² τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς³ ἐκ κοιλίας⁴ 8
μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε⁵ περιπεπατῆκει. Οὗτος ἤκουσεν τοῦ 9
Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας⁶ αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, 10
εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ, Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθῶς.⁷ Καὶ ἥλλετο⁸ καὶ
περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν⁹ τὴν φωνὴν 11
αὐτῶν Λυκαονιστί¹⁰ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες¹¹ ἀνθρώποις κατέβησαν
πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν,¹² Δία·¹³ τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν,¹⁴ 12
ἐπειδὴ¹⁵ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος¹⁶ τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς¹³ τοῦ ὄντος 13
πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους¹⁷ καὶ στέμματα¹⁸ ἐπὶ τοὺς πυλῶνας¹⁹ ἐνέγκας,
σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν.²⁰ Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας¹² καὶ 14
Παῦλος, διαρρήξαντες²¹ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, εἰσεπήδησαν²² εἰς τὸν ὄχλον,
κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς²³ 15

¹ Λύστρα, ἢ, Lystra, city of Lycaonia. ² ἀδύνατος, impossible, unable. ³ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁴ κοιλία, ας, ἢ, belly, womb. ⁵ οὐδέποτε, never. ⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁷ ὀρθῶς, rightly, correctly. ⁸ ἥλλομαι, leap, spring up. ⁹ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁰ Λυκαονιστί, in (the) Lycaonian (language). ¹¹ ὁμοιόω, make like, liken. ¹² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹³ Ζεὺς, ὁ, Zeus, pagan greek God. ¹⁴ Ἑρμῆς, οὐ, ὁ, Hermes. ¹⁵ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁶ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁷ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ¹⁸ στέμμα, τος, τό, wreath or garland of flowers, garland. ¹⁹ πυλῶν, ὠνος, ὁ, vestibule, gateway. ²⁰ θύω, sacrifice, kill. ²¹ διαρρήσσω, tear asunder. ²² εἰσπηδάω, leap in, rush in. ²³ ὁμοιοπαθής, with the same nature.

ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων¹
ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ
τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις² γενεαῖς εἴασεν³ 16
πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Καίτοιγε⁴ οὐκ ἀμάρτυρον⁵ ἑαυτὸν 17
ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν,⁶ οὐρανόθεν⁷ ὑμῖν ὑετοῦς⁸ διδοὺς καὶ καιροὺς
καρποφόρους,⁹ ἐμπιπλῶν¹⁰ τροφῆς¹¹ καὶ εὐφροσύνης¹² τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ 18
ταῦτα λέγοντες, μόλις¹³ κατέπαυσαν¹⁴ τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν¹⁵ αὐτοῖς.

Ἐπῆλθον¹⁶ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας¹⁷ καὶ Ἰκονίου¹⁸ Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, 19
καὶ λιθάσαντες¹⁹ τὸν Παῦλον, ἔσυρον²⁰ ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες²¹ αὐτὸν
τεθνάναι.²² Κυκλωσάντων²³ δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν 20
πόλιν· καὶ τῇ ἐπαύριον²⁴ ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ²⁵ εἰς Δέρβην.²⁶ 21

¹ μάταιος, vain, useless. ² παροίχομαι, be past, gone. ³ ἐάω, permit, allow. ⁴ καίτοιγε, and yet, although. ⁵ ἀμάρτυρος, without witness, untestified to. ⁶ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ⁷ οὐρανόθεν, from heaven. ⁸ ὑετός, ου, ό, rain. ⁹ καρποφόρος, fruitful. ¹⁰ ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ¹¹ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ¹² εὐφροσύνη, ἡς, ἡ, gladness, joy. ¹³ μόλις, with difficulty, hardly. ¹⁴ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ¹⁵ θύω, sacrifice, kill. ¹⁶ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁷ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁸ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ¹⁹ λιθάζω, throw stones, stone. ²⁰ σύρω, draw, drag. ²¹ νομίζω, suppose, think. ²² θνήσκω, die, am dying. ²³ κυκλώω, encircle, surround. ²⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁵ Βαρνάβας, ό, Barnabas. ²⁶ Δέρβη, ἡς, ἡ, Derbe.

Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες¹ ἱκανούς,
ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν² καὶ Ἰκόνιον³ καὶ Ἀντιόχειαν,⁴ ἐπιστηρίζοντες⁵ 22
τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν⁶ τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ
πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 23
Χειροτονήσαντες⁷ δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι
μετὰ νηστειῶν,⁸ παρέθεντο⁹ αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. Καὶ 24
διελθόντες τὴν Πισιδίαν¹⁰ ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.¹¹ Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ¹² 25
τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν:¹³ κακείθεν¹⁴ ἀπέπλευσαν¹⁵ εἰς Ἀντιόχειαν,⁴ 26
ὅθεν¹⁶ ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. 27
Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν¹⁷ ὅσα
ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως. 28
Διέτριβον¹⁸ δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

¹ μαθητεύω, be a disciple, make a disciple. ² Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ³ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ⁴ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁵ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ⁶ ἐμμένω, persevere, remain (in). ⁷ χειροτονέω, choose, appoint. ⁸ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ⁹ παρατίθωμι, set before, entrust. ¹⁰ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹² Πέργη, ης, ἡ, Perga. ¹³ Ἀττάλεια, ας, ἡ, Attalia. ¹⁴ κακείθεν, and thence, and from there. ¹⁵ ἀποπλέω, sail away. ¹⁶ ὅθεν, from where, from which. ¹⁷ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁸ διατρίβω, continue, tarry.

Καί τινες κατελθόντες¹ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ **15**
 περιτέμνησθε² τῷ ἔθει³ Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν **2**
 στάσεως⁴ καὶ ζητήσεως⁵ οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ⁶ πρὸς αὐτούς,
 ἔταξαν⁷ ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν⁶ καὶ τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς
 τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος⁸
 τούτου. Οἱ μὲν οὖν, προπεμφθέντες⁹ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν **3**
 Φοινίκην¹⁰ καὶ Σαμάρειαν,¹¹ ἐκδιηγούμενοι¹² τὴν ἐπιστροφὴν¹³ τῶν ἐθνῶν: καὶ
 ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι δὲ εἰς **4**
 Ἱερουσαλὴμ, ἀπεδέχθησαν¹⁴ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν
 πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν¹⁵ τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. Ἐξανέστησαν¹⁶ **5**
 δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως¹⁷ τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι
 Δεῖ περιτέμνειν² αὐτούς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² περιτέμνω, circumcize, circumcise. ³ ἔθος, ους, τό, custom. ⁴ στάσις, εως, ή, standing, rebellion. ⁵ ζήτησις, εως, ή, debate, controversy. ⁶ Βαρνάβας, ό, Barnabas. ⁷ τάσσω, arrange, appoint. ⁸ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ⁹ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁰ Φοινίκη, ης, ή, Phoenicia. ¹¹ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ¹² ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ¹³ ἐπιστροφή, ης, ή, attention, conversion. ¹⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁵ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁶ ἐξανίστημι, raise up, rise up. ¹⁷ αἵρεσις, εως, ή, choice, faction.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. 6

Πολλῆς δὲ συζητήσεως¹ γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε² ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων³ ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν

ἐξελέξατο,⁴ διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου,

καὶ πιστεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης⁵ θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ 8

πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν: καὶ οὐδὲν διέκρινεν⁶ μεταξὺ⁷ ἡμῶν τε καὶ 9

αὐτῶν, τῇ πίστει καθάρισας τὰς καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν, 10

ἐπιθεῖναι ζυγὸν⁸ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁹ τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν

οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν¹⁰ βαστάσαι;¹¹ Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ 11

πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον¹² καὶ αὐτοὶ.¹³

¹ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ² ἐπίσταμαι, understand, know. ³ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ⁶ διακρίνω, discriminate, judge. ⁷ μεταξύ, between, after. ⁸ ζυγός, οὔ, ὁ, yoke, heavy burden. ⁹ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ¹⁰ ἰσχύω, be strong, able. ¹¹ βαστάζω, bear, carry. ¹² τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹³ καὶ αὐτοὶ, and he, and she.

Ἐσίγησεν¹ δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβαν² καὶ Παύλου ἐξηγουμένων³ 12

ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα⁴ ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὸ 13

σιγῆσαι¹ αὐτούς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου: Συμεὼν⁵ ἐξηγήσατο³ καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς 14

ἐπεσκέψατο⁶ λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ τούτῳ 15

συμφωνοῦσιν⁷ οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ ταῦτα 16

ἀναστρέψω,⁸ καὶ ἀνοικοδομήσω⁹ τὴν σκηνὴν¹⁰ Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν· καὶ τὰ

κατεσκαμμένα¹¹ αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,⁹ καὶ ἀνορθώσω¹² αὐτήν· ὅπως ἂν 17

ἐκζητήσωσιν¹³ οἱ κατάλοιποι¹⁴ τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη,

ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα

πάντα. Γνωστὰ¹⁵ ἅπ' αἰῶνός ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω 18

μὴ παρενοχλεῖν¹⁶ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν· ἀλλὰ 20

¹σιγάω, be silent, become silent. ²Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ³ἐξηγέομαι, explain, describe. ⁴τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁵Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ⁶ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁷συμφωνέω, agree with, agree together. ⁸ἀναστρέφω, return, live. ⁹ἀνοικοδομέω, rebuild, build up. ¹⁰σκηνή, ἥς, ἡ, tent, tabernacle. ¹¹κατασκάπτω, tear down, demolish. ¹²ἀνορθόω, restore, strengthen. ¹³ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹⁴κατάλοιπος, rest, remaining. ¹⁵γνωστός, known, acquaintance. ¹⁶παρενοχλέω, trouble, annoy.

ἐπιστεῖλαι¹ αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι² ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων³ τῶν εἰδώλων⁴ καὶ τῆς
 πορνείας⁵ καὶ τοῦ πνικτοῦ⁶ καὶ τοῦ αἵματος. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων⁷ 21
 κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν
 σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, 22
 ἐκλεξαμένους⁸ ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν⁹ σὺν Παύλῳ καὶ
 Βαρνάβᾳ,¹⁰ Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν,¹¹ καὶ Σίλαν,¹² ἄνδρας
 ἡγουμένους¹³ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε,¹⁴ Οἱ 23
 ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν⁹ καὶ
 Συρίαν¹⁵ καὶ Κιλικίαν¹⁶ ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν: ἐπειδὴ¹⁷ ἠκούσαμεν ὅτι 24
 τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξεληθόντες ἐτάραξαν¹⁸ ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες¹⁹ τὰς ψυχὰς
 ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι²⁰ καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστείλαμεθα: 25

¹ ἐπιστεῖλλω, write, instruct by letter. ² ἀπέχω, received, obtain. ³ ἀλίσγημα, τος, τό, pollution, defilement. ⁴ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ⁵ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁶ πνικτός, strangled. ⁷ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁸ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁰ Βαρνάβας, ό, Barnabas. ¹¹ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ό, Barsabbas. ¹² Σίλας, ό, Silas. ¹³ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁴ ὅδε, this (here), this here. ¹⁵ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁶ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁷ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁸ ταρασσω, trouble, agitate. ¹⁹ ἀνασκευάζω, upset, unsettle. ²⁰ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ²¹ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish.

ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν,¹ ἐκλεξαμένους² ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς,
σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ³ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν 26
τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 27
Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν,⁴ καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας
τὰ αὐτά. Ἦδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι 28
ὑμῖν βάρος,⁵ πλὴν τῶν ἐπάναγκες⁶ τούτων, ἀπέχεσθαι⁷ εἰδωλοθύτων⁸ καὶ 29
αἵματος καὶ πνικτοῦ⁹ καὶ πορνείας:¹⁰ ἐξ ὧν διατηροῦντες¹¹ ἑαυτούς, εὖ¹² πράξετε.
Ἔρρωσθε.¹³

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν:¹⁴ καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος, 30
ἐπέδωκαν¹⁵ τὴν ἐπιστολὴν.¹⁶ Ἀναγνόντες δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει.¹⁷ 31
Ἰούδας τε καὶ Σίλας,⁴ καὶ αὐτοὶ προφήται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ
παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπεστήριξαν.¹⁸ Ποιήσαντες δὲ χρόνον, 33

¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ² ἐκλέγομαι, choose, elect. ³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ⁵ βάρος, οὐς, τό, burden, weight. ⁶ ἐπάναγκες, of a necessary nature, necessarily. ⁷ ἀπέχω, received, obtain. ⁸ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁹ πνικτός, strangled. ¹⁰ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹¹ διατηρέω, keep free of, keep safe. ¹² εὖ, well, well done. ¹³ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ¹⁴ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁵ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ¹⁶ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁷ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁸ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up.

ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους. Παῦλος 34
δὲ καὶ Βαρνάβας¹ διέτριβον² ἐν Ἀντιοχείᾳ,³ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι,
μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν,¹ Ἐπιστρέψαντες δὴ⁴ 36
ἐπισκεψώμεθα⁵ τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγείλαμεν⁶
τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. Βαρνάβας¹ δὲ ἐβουλεύσατο⁷ 37
συμπααραλαβεῖν⁸ τὸν Ἰωάννην, τὸν καλούμενον Μάρκον.⁹ Παῦλος δὲ ἡξίου,¹⁰ 38
τὸν ἀποστάντα¹¹ ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας,¹² καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ
ἔργον, μὴ συμπααραλαβεῖν⁸ τοῦτον. Ἐγένετο οὖν παροξυσμός,¹³ ὥστε 39
ἀποχωρισθῆναι¹⁴ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε Βαρνάβαν¹ παραλαβόντα τὸν
Μάρκον⁹ ἐκπλεῦσαι¹⁵ εἰς Κύπρον:¹⁶ Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος¹⁷ Σίλαν¹⁸ ἐξῆλθεν, 40
παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν¹⁹ 41

¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ² διατρίβω, continue, tarry. ³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁴ δὴ, also, indeed. ⁵ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁶ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁷ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁸ συμπααραλαμβάνω, take along with. ⁹ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹⁰ ἡξιόω, consider worthy. ¹¹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹² Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹³ παροξυσμός, οὐ, ὁ, stimulation, provocation. ¹⁴ ἀποχωρίζω, separate, split apart. ¹⁵ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁶ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁷ ἐπιλέγω, call or name, choose. ¹⁸ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁹ Συρία, ας, ἡ, Syria.

καὶ Κιλικίαν,¹ ἐπιστηρίζων² τὰς ἐκκλησίας.

Κατήντησεν³ δὲ εἰς Δέρβην⁴ καὶ Λύστραν⁵· καὶ ἰδού, μαθητὴς τις ἦν ἐκεῖ, **16**

ὀνόματι Τιμόθεος,⁶ υἱὸς γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατὴρ δὲ Ἕλληνας⁷· **2**

ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις⁵ καὶ Ἰκονίῳ⁸ ἀδελφῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν **3**

ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν⁹ αὐτόν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους

τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι

Ἕλληνας⁷ ὑπῆρχεν. Ὡς δὲ διεπορεύοντο¹⁰ τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς **4**

φυλάσσειν τὰ δόγματα¹¹ τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν

πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο¹² τῇ **5**

πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ¹³ καθ' ἡμέραν.

¹Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ³καταντάω, come to, arrive. ⁴Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ⁵Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ⁶Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁷Ἕλληνας, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ⁸Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ⁹περιτέμνω, circumcise, circumcise. ¹⁰διαπορεύομαι, pass across, journey through. ¹¹δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹²στερεόω, make firm, strengthen. ¹³ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total.

Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν¹ καὶ τὴν Γαλατικὴν² χώραν,³ κωλυθέντες⁴ ὑπὸ τοῦ⁶
 ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,⁵ ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν⁶⁷
 ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν⁷ πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν⁸ αὐτοὺς τὸ πνεῦμα·⁸
 παρελθόντες⁹ δὲ τὴν Μυσίαν⁶ κατέβησαν εἰς Τρωάδα.¹⁰ Καὶ ὄραμα¹¹ διὰ τῆς⁹
 νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν¹² ἐστῶς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ
 λέγων, Διαβὰς¹³ εἰς Μακεδονίαν,¹⁴ βοήθησον¹⁵ ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ ὄραμα¹¹ εἶδεν,¹⁰
 εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν,¹⁴ συμβιβάζοντες¹⁶ ὅτι
 προσκέκληται¹⁷ ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες¹⁸ οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος,¹⁰ εὐθυδρομήσαμεν¹⁹ εἰς Σαμοθράκην,²⁰ τῇ τε¹¹
 ἐπιούσῃ²¹ εἰς Νεάπολιν,²² ἐκεῖθεν²³ τε εἰς Φιλίππους,²⁴ ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς¹²
 μερίδος²⁵ τῆς Μακεδονίας¹⁴ πόλις, κολωνεία·²⁶ ἤμεν δὲ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει

¹ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ² Γαλατικός, Galatian. ³ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁴ κωλύω, forbid, hinder. ⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁶ Μυσία, ας, ἡ, Mysia. ⁷ Βιθυνία, ας, ἡ, Bithynia. ⁸ εἶάω, permit, allow. ⁹ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹⁰ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹² Μακεδὼν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹³ διαβαίνω, go through, cross. ¹⁴ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁵ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁶ συμβιβάζω, hold together, instruct. ¹⁷ προσκαλέω, summon. ¹⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ²⁰ Σαμοθράκη, ης, ἡ, Samothrace. ²¹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ²² Νεάπολις, εως, ἡ, Neapolis. ²³ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²⁴ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ²⁵ μερίς, ἴδος, ἡ, part, portion. ²⁶ κολωνία, ας, ἡ, colony, garrison city.

διατρίβοντες¹ ἡμέρας τινάς. Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς 13
 πόλεως παρὰ ποταμόν,² οὗ³ ἐνομίζετο⁴ προσευχῇ εἶναι, καὶ καθίσαντες
 ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξίν. Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία,⁵ 14
 πορφυρόπωλις⁶ πόλεως Θυατείρων,⁷ σεβομένη⁸ τὸν θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ κύριος
 διήνοιξεν⁹ τὴν καρδίαν, προσέχειν¹⁰ τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ 15
 ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν
 τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μένατε. Καὶ παρεβιάσατο¹¹
 ἡμᾶς.

Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν, παιδίσκη¹² τινὰ ἔχουσιν πνεῦμα 16
 Πύθωνος¹³ ἀπαντῆσαι¹⁴ ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν¹⁵ πολλὴν παρείχεν¹⁶ τοῖς κυρίοις
 αὐτῆς, μαντευομένη.¹⁷ Αὕτη κατακολουθήσασα¹⁸ τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζεν 17
 λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δούλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου¹⁹ εἰσίν, οἵτινες

¹ διατρίβω, continue, tarry. ² ποταμός, οὗ, ὁ, river, stream. ³ οὗ, where, when. ⁴ νομίζω, suppose, think. ⁵ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ⁶ πορφυρόπωλις, ιδος, ἡ, merchant dealing in purple cloth. ⁷ Θυάτειρα, τό, Thyatira. ⁸ σέβομαι, reverence, worship. ⁹ διανοίγω, open up completely, open fully. ¹⁰ προσέχω, take head of, attend to. ¹¹ παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon. ¹² παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ¹³ πύθων, ωνος, ὁ, spirit of divination, divining spirit. ¹⁴ ἀπαντάω, meet, encounter. ¹⁵ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ¹⁶ παρέχω, offer, afford. ¹⁷ μαντεύομαι, prophesy, tell fortunes. ¹⁸ κατακολουθέω, follow after. ¹⁹ ὑψιστος, highest, most high.

καταγγέλλουσιν¹ ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. 18

Διαπονηθεὶς² δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας³ αὐτῶν, 19

ἐπιλαβόμενοι⁴ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν,⁵ εἴλκυσαν⁶ εἰς τὴν ἀγορὰν⁷ ἐπὶ τοὺς

ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες⁸ αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς⁹ εἶπον, Οὗτοι οἱ 20

ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν¹⁰ ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ 21

καταγγέλλουσιν¹ ἔθνη¹¹ ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι¹² οὐδὲ ποιεῖν,

Ῥωμαίοις¹³ οὖσιν. Καὶ συνεπέστη¹⁴ ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ⁹ 22

περιρρήξαντες¹⁵ αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον¹⁶ ῥαβδίζειν.¹⁷ Πολλὰς τε ἐπιθέντες 23

αὐτοῖς πληγὰς¹⁸ ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι¹⁹

¹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ² διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ³ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ⁴ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁵ Σίλας, ὁ, Silas. ⁶ ἐλκύω, drag, draw. ⁷ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁸ προσάγω, bring (forward), approach. ⁹ στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ¹⁰ ἐκταράσσω, agitate, throw into confusion. ¹¹ ἔθνος, οὐς, τό, custom. ¹² παραδέχομαι, receive, accept. ¹³ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁴ συνεπίστημι, rise up together against. ¹⁵ περιρρήγνυμι, tear off. ¹⁶ κελεύω, order, command. ¹⁷ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ¹⁸ πληγή, ἤς, ἡ, blow, wound. ¹⁹ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer.

ἀσφαλῶς¹ τηρεῖν αὐτούς· ὅς, παραγγελίαν² τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτοὺς 24
 εἰς τὴν ἐσωτέραν³ φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἡσφαλίσατο⁴ εἰς τὸ ξύλον.⁵ 25
 Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον⁶ Παῦλος καὶ Σίλας⁷ προσευχόμενοι ὕμνου⁸ τὸν θεόν,
 ἐπηκροῶντο⁹ δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι·¹⁰ ἄφνω¹¹ δὲ σεισμός¹² ἐγένετο μέγας, ὥστε 26
 σαλευθῆναι¹³ τὰ θεμέλια¹⁴ τοῦ δεσμοτηρίου·¹⁵ ἀνεώχθησάν τε παραχρῆμα¹⁶ αἱ
 θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ¹⁷ ἀνέθη.¹⁸ Ἐξυπνος¹⁹ δὲ γενόμενος ὁ 27
 δεσμοφύλαξ,²⁰ καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος²¹
 μάχαιραν,²² ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν,²³ νομίζων²⁴ ἐκπεφευγέναι²⁵ τοὺς δεσμίους.¹⁰
 Ἐφώνησεν δὲ φωνῇ μεγάλη ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξης σεαυτῷ κακόν· 28
 ἅπαντες γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε.²⁶ Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν,²⁷ καὶ ἔντρομος²⁸ 29
 γενόμενος προσέπεσεν²⁹ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,⁷ καὶ προαγαγὼν³⁰ αὐτοὺς ἔξω 30
 ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον 31

¹ ἀσφαλῶς, safely, securely. ² παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ³ ἐσώτερος, within, inside (gen). ⁴ ἀσφαλίζω, make secure, fasten. ⁵ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁶ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ⁸ ὕμνέω, sing to, praise. ⁹ ἐπακροάομαι, listen to, hear. ¹⁰ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹¹ ἄφνω, suddenly. ¹² σεισμός, οὔ, ὁ, earthquake, storm. ¹³ σαλεύω, shake, excite. ¹⁴ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ¹⁵ δεσμοτήριον, ου, τό, prison, jail. ¹⁶ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁷ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁸ ἀνίημι, give up, loosen. ¹⁹ ἐξυπνος, awake, aroused. ²⁰ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ²¹ σπάω, draw (as a sword). ²² μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ²³ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁴ νομίζω, suppose, think. ²⁵ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²⁶ ἐνθάδε, within, here. ²⁷ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ²⁸ ἐντρομος, terrified, trembling. ²⁹ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ³⁰ προάγω, lead forth, go before.

Ἰησοῦν χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν 32
 λόγον τοῦ κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν 33
 ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν¹ ἀπὸ τῶν πληγῶν,² καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ
 οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.³ Ἀναγαγόν⁴ τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ 34
 παρέθηκεν⁵ τράπεζαν,⁶ καὶ ἡγαλλιᾶτο⁷ πανοικί⁸ πεπιστευκῶς τῷ θεῷ.

Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοί⁹ τοὺς ῥαβδούχους¹⁰ λέγοντες, 35
 Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ¹¹ τοὺς 36
 λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι Ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί,⁹ ἵνα
 ἀπολυθῇτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς 37
 αὐτούς, Δείραντες¹² ἡμᾶς δημοσίᾳ,¹³ ἀκατακρίτους,¹⁴ ἀνθρώπους Ῥωμαίους¹⁵
 ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα¹⁶ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ·
 ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν.¹⁷ Ἀνήγγειλαν¹⁸ δὲ τοῖς στρατηγοῖς⁹ οἱ 38

¹ λούω, bathe, wash. ² πληγή, ἤς, ἡ, blow, wound. ³ παραχρῆμα, immediately, instantly. ⁴ ἀνάγω, lead up, restore. ⁵ παρατίθημι, set before, entrust. ⁶ τράπεζα, ἡς, ἡ, table. ⁷ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ⁸ πανοικί, with one's whole household or family. ⁹ στρατηγός, οὐ, ὁ, commander, general. ¹⁰ ῥαβδούχος, οὐ, ὁ, constable, police officer. ¹¹ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ¹² δέρω, beat, flay. ¹³ δημόσιος, public, publicly. ¹⁴ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ¹⁵ Ῥωμαῖος, οὐ, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁶ λάθρα, secretly. ¹⁷ ἐξάγω, lead out. ¹⁸ ἀναγγέλλω, announce, report.

ῥαβδοῦχοι¹ τὰ ῥήματα ταῦτα: καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοι² εἰσιν, 39
καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες³ ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς
πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν:⁴ καὶ ἰδόντες 40
τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

Διοδεύσαντες⁵ δὲ τὴν Ἀμφίπολιν⁶ καὶ Ἀπολλωνίαν,⁷ ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην,⁸ 17
ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων: κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς⁹ τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν 2
πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο¹⁰ αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, 3
διανοίγων¹¹ καὶ παρατιθέμενος,¹² ὅτι Τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ
νεκρῶν, καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω¹³ ὑμῖν. Καί 4
τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν¹⁴ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,¹⁵
τῶν τε σεβομένων¹⁶ Ἑλλήνων¹⁷ πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ
ὀλίγαι. Προσλαβόμενοι¹⁸ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες,¹⁹ τῶν ἀγοραίων²⁰ τινὰς 5

¹ ῥαβδοῦχος, ου, ὁ, constable, police officer. ² Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ³ ἐξάγω, lead out. ⁴ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ⁵ διοδεύω, travel through, go about. ⁶ Ἀμφίπολις, εως, ἡ, Amphipolis. ⁷ Ἀπολλωνία, ας, ἡ, Apollonia. ⁸ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ⁹ εἰωθα, be accustomed, to maintain a custom. ¹⁰ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹¹ διανοίγω, open up completely, open fully. ¹² παρατίθηναι, set before, entrust. ¹³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁴ προσκληρώω, assign by lot, allot. ¹⁵ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁶ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁷ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁸ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁹ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ²⁰ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace.

ἄνδρας πονηρούς, καὶ ὀχλοποιήσαντες,¹ ἐθορύβουν² τὴν πόλιν: ἐπιστάντες³ τε
 τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος,⁴ ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον.⁵ Μὴ εὐρόντες δὲ⁶
 αὐτούς, ἔσυρον⁶ τὸν Ἰάσονα⁴ καὶ τινὰς ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας,⁷ βοῶντες
 ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην⁹ ἀναστατώσαντες,¹⁰ οὗτοι καὶ ἐνθάδε¹¹ πάρεισιν,¹² οὓς⁷
 ὑποδέδεκται¹³ Ἰάσων:⁴ καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι¹⁴ τῶν δογμάτων¹⁵ Καίσαρος¹⁶
 πράσσουσιν, βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν¹⁷ δὲ τὸν ὄχλον⁸
 καὶ τοὺς πολιτάρχας⁷ ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ⁹
 Ἰάσονος⁴ καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν¹⁸ τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν¹⁹¹⁰
 εἰς Βέροιαν:²⁰ οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν ἀπήεσαν²¹ τῶν
 Ἰουδαίων. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι²² τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ,²³ οἵτινες¹¹

¹ ὀχλοποιέω, form a mob, gather a crowd. ² θορυβέω, make a commotion, agitate. ³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁴ Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ⁵ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁶ σύρω, draw, drag. ⁷ πολιτάρχης, ου, ὁ, city official, ruler of a city. ⁸ βοάω, cry aloud, shout. ⁹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁰ ἀναστατόω, stir up, disturb. ¹¹ ἐνθάδε, within, here. ¹² πάρειμι, be present, have arrived. ¹³ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ¹⁴ ἀπέναντι, over against, before. ¹⁵ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹⁶ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁷ ταρασσω, trouble, agitate. ¹⁸ ἐκπέμπω, send out. ¹⁹ Σίλας, ὁ, Silas. ²⁰ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ²¹ ἀπείμι, go away, depart. ²² εὐγενής, noble, high-born. ²³ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica.

ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας,¹ τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες² τὰς
 γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν 12
 Ἑλληνίδων³ γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων⁴ καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. Ὡς δὲ 13
 ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης⁵ Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ⁶ καταγγέλη⁷
 ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κακεῖ⁸ σαλεύοντες⁹ τοὺς ὄχλους. 14
 Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν¹⁰ οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν
 θάλασσαν: ὑπέμενον¹¹ δὲ ὃ τε Σίλας¹² καὶ ὁ Τιμόθεος¹³ ἐκεῖ. Οἱ δὲ καθιστῶντες¹⁴ 15
 τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν:¹⁵ καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν
 Σίλαν¹² καὶ Τιμόθεον,¹³ ἵνα ὡς τάχιστα¹⁶ ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.¹⁷

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις¹⁵ ἐκδεχομένου¹⁸ αὐτοῦ τοῦ Παύλου, παρωξύνετο¹⁹ τὸ 16
 πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι κατείδωλον²⁰ οὖσαν τὴν πόλιν. Διελέγετο²¹ 17
 μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις,²² καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ²³

¹προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ²ἀνακρίνω, examine, inquire into. ³Ἑλληνίς, ἴδος, ἡ, Greek, Greek woman. ⁴εὐσχήμων, honorable. ⁵Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ⁶Βέροια, ας, ἡ, Berea. ⁷καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁸κακεῖ, and there. ⁹σαλεύω, shake, excite. ¹⁰ἐξαποστέλλω, send forth. ¹¹ὑπομένω, tarry, endure. ¹²Σίλας, ὁ, Silas. ¹³Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁴καθίστημι, set, constitute. ¹⁵Ἀθῆναι, ὦν, ἡ, Athens. ¹⁶τάχιστα, most swiftly. ¹⁷ἐξίμι, go away, leave. ¹⁸ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁹παρωξύνω, provoke, irritate. ²⁰κατείδωλος, full of idols. ²¹διαλέγομαι, dispute, reason. ²²σεβομαι, reverence, worship. ²³ἀγορά, ἃς, ἡ, marketplace, place of assembly.

κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας.¹ Τινὲς δὲ καὶ τῶν 18
 Ἐπικουρείων² καὶ τῶν Στοϊκῶν³ φιλοσόφων⁴ συνέβαλλον⁵ αὐτῷ. Καί τινες
 ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος⁶ οὗτος λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων⁷ δαιμονίων
 δοκεῖ καταγγελεὺς⁸ εἶναι: ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο. 19
 Ἐπιλαβόμενοι⁹ τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον¹⁰ πάγον¹⁰ ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα
 γνῶναι, τίς ἢ καινὴ αὕτη ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχὴ; Ξενίζοντα¹¹ γάρ τινα 20
 εἰσφέρεις¹² εἰς τὰς ἀκοὰς¹³ ἡμῶν: βουλόμεθα οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι
 – Ἀθηναῖοι¹⁴ δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες¹⁵ ξένοι⁷ εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν, 21
 ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον.

Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου¹⁰ πάγου¹⁰ ἔφη, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι,¹⁴ κατὰ 22
 πάντα ὥς δεισιδαιμονεστέρους¹⁷ ὑμᾶς θεωρῶ. Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν 23
 τὰ σεβάσματα¹⁹ ὑμῶν, εὔρον καὶ βωμὸν²⁰ ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο,²¹ Ἀγνώστῳ²² θεῷ.

¹ παρατυγχάνω, happen to be present, chance to meet. ² Ἐπικούρειος, ου, ὁ, Epicurean. ³ Στοϊκός, Stoic. ⁴ φιλόσοφος, ου, ὁ, philosopher. ⁵ συμβάλλω, discuss, consider. ⁶ σπερμολόγος, ου, ὁ, scavenger (of information), babbler. ⁷ ξένος, strange, stranger. ⁸ καταγγελεὺς, έως, ὁ, proclaimer, preacher. ⁹ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁰ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ¹¹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹² εἰσφέρω, carry inward, bring in. ¹³ ἀκοή, ἥς, ἡ, hearing, report. ¹⁴ Ἀθηναῖος, Athenian. ¹⁵ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ¹⁶ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ¹⁷ δεισιδαίμων, devout, religious. ¹⁸ ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ¹⁹ σέβασμα, τος, τό, object of worship. ²⁰ βωμός, οὔ, ὁ, altar. ²¹ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ²² ἄγνωστος, unknown.

Ὅν οὖν ἀγνοοῦντες¹ εὐσεβεῖτε,² τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω³ ὑμῖν. Ὁ θεὸς δὲ²⁴
 ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος
 ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις⁴ ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων²⁵
 θεραπεύεται, προσδεόμενός⁵ τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοήν⁶ κατὰ
 πάντα: ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ²⁶
 πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας⁷ προστεταγμένους⁸ καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας⁹ τῆς
 κατοικίας¹⁰ αὐτῶν: ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα¹¹ γε¹² ψηλαφήσειαν¹³ αὐτὸν καὶ²⁷
 εὕροιεν, καί γε¹² οὐ μακρὰν¹⁴ ἀπὸ ἑνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ²⁸
 ζῶμεν καὶ κινούμεθα¹⁵ καὶ ἐσμεν: ὥς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν¹⁶
 εἰρήκασιν, Τοῦ γὰρ καὶ γένος¹⁷ ἐσμέν. Γένος¹⁷ οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ²⁹
 ὀφείλομεν νομίζειν¹⁸ χρυσῷ¹⁹ ἢ ἀργύρῳ²⁰ ἢ λίθῳ, χαράγματι²¹ τέχνης²² καὶ
 ἐνθυμήσεως²³ ἀνθρώπου, τὸ θεῖον²⁴ εἶναι ὅμοιον. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς³⁰

¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ² εὐσεβέω, show piety or profound respect towards. ³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁴ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ⁵ προσδέομαι, need, want more. ⁶ πνοή, ἤς, ἡ, wind, breath. ⁷ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁸ προστάσσω, command, order. ⁹ ὁροθεσία, ας, ἡ, limit, fixed boundary. ¹⁰ κατοικία, ας, ἡ, dwelling-place, habitation. ¹¹ ἄρα, so? (introduces a question). ¹² γέ, indeed, at least. ¹³ ψηλαφάω, touch, handle. ¹⁴ μακρὰν, far away. ¹⁵ κινέω, move, stir. ¹⁶ ποιητής, οὐ, ὁ, maker, doer. ¹⁷ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁸ νομίζω, suppose, think. ¹⁹ χρυσός, οὐ, ὁ, gold, anything made of gold. ²⁰ ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ²¹ χάραγμα, τος, τό, stamp, impress. ²² τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ²³ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ²⁴ θεῖος, divine.

ἀγνοίας¹ ὑπεριδὼν² ὁ θεός, τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ
μετανοεῖν· διότι⁴ ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ἣ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην⁵ ἐν 31
δικαιοσύνη, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν,⁶ πίστιν παρασχὼν⁷ πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ
νεκρῶν.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον·⁸ οἱ δὲ εἶπον, Ἀκουσόμεθά 32
σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ 33
ἄνδρες κολληθέντες⁹ αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ Διονύσιος¹⁰ ὁ Ἀρεοπαγίτης,¹¹
καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις,¹² καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς¹³ ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν¹⁴ ἦλθεν εἰς Κόρινθον.¹⁵ Καὶ 18
εὐρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν,¹⁶ Ποντικὸν¹⁷ τῷ γένει,¹⁸ προσφάτως¹⁹
ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,²⁰ καὶ Πρίσκιλλαν²¹ γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ

¹ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ² ὑπερεῖδον, overlook. ³ πανταχοῦ, everywhere. ⁴ διότι, because, on this account. ⁵ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁶ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁷ παρέχω, offer, afford. ⁸ χλευάζω, mock, scoff. ⁹ κολλάω, glue, cleave. ¹⁰ Διονύσιος, ου, ὁ, Dionysius. ¹¹ Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ, Areopagite. ¹² Δάμαρις, ιδος, ἡ, Damaris. ¹³ χωρίζω, separate, depart. ¹⁴ Ἀθῆναι, ὠν, ἡ, Athens. ¹⁵ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁶ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁷ Ποντικός, from Pontus, belonging to Pontus. ¹⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁹ προσφάτως, recently. ²⁰ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ²¹ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla.

τεταχέναι¹ Κλαύδιον² χωρίζεσθαι³ πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,⁴
 προσήλθεν αὐτοῖς: καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον⁵ εἶναι, ἔμενεν παρ' αὐτοῖς καὶ 3
 εἰργάζετο: ἦσαν γὰρ σκηνοποιοί⁶ τὴν τέχνην.⁷ Διελέγετο⁸ δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ 4
 κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθén τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνας.⁹

Ὡς δὲ κατήλθον¹⁰ ἀπὸ τῆς Μακεδονίας¹¹ ὁ τε Σίλας¹² καὶ ὁ Τιμόθεος,¹³ συνείχετο 5
 τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος¹⁵ τοῖς Ἰουδαίοις τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. 6
 Ἀντιτασσομένων¹⁶ δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ἐκτιναξάμενος¹⁷ τὰ ἱμάτια,
 εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν: καθαρὸς¹⁸ ἐγώ: ἀπὸ
 τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ μεταβὰς¹⁹ ἐκεῖθεν²⁰ ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς 7
 ὀνόματι Ἰούστου,²¹ σεβομένου²² τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα²³ τῇ
 συναγωγῇ. Κρίσπος²⁴ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος²⁵ ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ 8

¹τάσσω, arrange, appoint. ²Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ³χωρίζω, separate, depart. ⁴Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ⁵ὁμότεχνος, of the same trade. ⁶σκηνοποιός, οὔ, ὁ, tent-maker. ⁷τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ⁸διαλέγομαι, dispute, reason. ⁹Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁰κατέρχομαι, come down, go down. ¹¹Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹²Σίλας, ὁ, Silas. ¹³Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁴συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁵διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁶ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ¹⁷ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹⁸καθαρός, clean, pure. ¹⁹μεταβαίνω, depart, leave. ²⁰ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²¹Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ²²σέβομαι, reverence, worship. ²³συνομορέω, be next door to, am contiguous with. ²⁴Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ²⁵ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue.

οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων¹ ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. 9

Εἶπεν δὲ ὁ κύριος δι' ὁράματος² ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει

καὶ μὴ σιωπήσης·³ διότι⁴ ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοι τοῦ 10

κακῶσαί⁵ σε· διότι⁴ λαός ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισέν τε 11

ἐνιαυτὸν⁶ καὶ μῆνας⁷ ἕξ,⁸ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.

Γαλλίωνος⁹ δὲ ἀνθυπατεύοντος¹⁰ τῆς Ἀχαΐας,¹¹ κατεπέστησαν¹² ὁμοθυμαδὸν¹³ οἱ 12

Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,¹⁴ λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν 13

νόμον οὗτος ἀναπείθει¹⁵ τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι¹⁶ τὸν θεόν. Μέλλοντος δὲ 14

τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων⁹ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν

οὖν ἦν ἀδίκημά¹⁷ τι ἢ ῥαδιούργημα¹⁸ πονηρόν, ὧ¹⁹ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν

ἤνεσχόμην²⁰ ὑμῶν· εἰ δὲ ζήτημά²¹ ἐστὶν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ 15

καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτῆς²² γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. Καὶ 16

¹ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ³ σιωπάω, be silent, keep silence. ⁴ διότι, because, on this account. ⁵ κακῶω, mistreat, harm. ⁶ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ⁷ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁸ ἕξ, six, 6. ⁹ Γαλλίων, ωνος, ὁ, Gallio. ¹⁰ ἀνθυπατεύω, act as proconsul, be a deputy. ¹¹ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹² κατεπίστημι, rush, assault. ¹³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁴ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁵ ἀναπείθω, induce, persuade. ¹⁶ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁷ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ¹⁸ ῥαδιούργημα, τος, τό, crime, act of villainy. ¹⁹ ὦ, Oh! omega. ²⁰ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²¹ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²² κριτής, ου, ὁ, judge.

ἀπήλασεν¹ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.² Ἐπιλαβόμενοι³ δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες⁴ 17
 Σωσθένην⁵ τὸν ἀρχισυνάγωγον⁶ ἔτυπτον⁷ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος.² Καὶ οὐδὲν
 τούτων τῷ Γαλλίῳ⁸ ἔμελλεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας⁹ ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος,¹⁰ 18
 ἐξέπλει¹¹ εἰς τὴν Συρίαν,¹² καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα¹³ καὶ Ἀκύλας,¹⁴ κειράμενος
 τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς¹⁶· εἶχεν γὰρ εὐχὴν.¹⁷ Κατήντησεν¹⁸ δὲ εἰς Ἔφεσον,¹⁹ 19
 καὶ ἐκείνους κατέλιπεν²⁰ αὐτοῦ²¹· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν
 διελέχθη²² τοῖς Ἰουδαίοις. Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μείναι παρ' 20
 αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν²³· ἀλλ' ἀπετάξατο¹⁰ αὐτοῖς εἰπὼν, Δεῖ με πάντως²⁴ τὴν 21
 ἑορτὴν²⁵ τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν δὲ ἀνακάμψω²⁶ πρὸς
 ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος. Ἀνήχθη²⁷ ἀπὸ τῆς Ἐφέσου,¹⁹ καὶ κατελθὼν²⁸ εἰς 22

¹ ἀπελαύνω, drive away. ² βῆμα, τος, τό, judgment seat. ³ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁴ Ἕλληνα, ἡνος, ὁ, Greek, Hellene. ⁵ Σωσθένης, ους, ὁ, Sosthenes. ⁶ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ⁷ τύπτω, smite, beat. ⁸ Γαλλίων, ωνος, ὁ, Gallio. ⁹ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁰ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ¹¹ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹² Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹³ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁴ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁵ κείρω, shear, cut off. ¹⁶ Κεγχρεαῖ, ὦν, ἡ, Cenchreae. ¹⁷ εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ¹⁸ καταντάω, come to, arrive. ¹⁹ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²⁰ καταλείπω, leave, leave behind. ²¹ αὐτοῦ, there, here. ²² διαλέγομαι, dispute, reason. ²³ ἐπινεύω, give consent (by a nod), nod to. ²⁴ πάντως, altogether, by all means. ²⁵ ἑορτή, ἡς, ἡ, feast, festival. ²⁶ ἀνακάμπτω, turn back, return. ²⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁸ κατέρχομαι, come down, go down.

Καισάρειαν,¹ ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.²

Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς³ τὴν Γαλατικὴν⁴ 23

χώραν⁵ καὶ Φρυγίαν,⁶ ἐπιστηρίζων⁷ πάντας τοὺς μαθητάς.

Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς⁸ ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς⁹ τῷ γένει,¹⁰ ἀνὴρ λόγιος,¹¹ 24

κατήντησεν¹² εἰς Ἔφεσον,¹³ δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος ἦν 25

κατηχημένος¹⁴ τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων¹⁵ τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ

ἐδίδασκεν ἀκριβῶς¹⁶ τὰ περὶ τοῦ κυρίου, ἐπιστάμενος¹⁷ μόνον τὸ βάπτισμα¹⁸

Ἰωάννου: οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι¹⁹ ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ 26

αὐτοῦ Ἀκύλας²⁰ καὶ Πρίσκιλλα,²¹ προσελάβοντο²² αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον¹⁶

αὐτῷ ἐξέθεντο²³ τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν 27

Ἀχαΐαν,²⁴ προτρεψάμενοι²⁵ οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι²⁶

¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³ καθεξῆς, successively, in order. ⁴ Γαλατικός, Galatian. ⁵ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁶ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ⁷ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ⁸ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ⁹ Ἀλεξανδρεὺς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ¹⁰ γένος, ους, τό, race, kind. ¹¹ λόγιος, eloquent, learned. ¹² καταντάω, come to, arrive. ¹³ Ἔφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁴ κατηχέω, teach by word of mouth. ¹⁵ ζέω, be fervent, be hot. ¹⁶ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹⁷ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁸ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ²⁰ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ²¹ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ²² προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ²³ ἐκτίθημι, declare, explain. ²⁴ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ²⁵ προτρέπω, urge (on), encourage. ²⁶ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome.

αὐτόν: ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο¹ πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς
χάριτος: εὐτόνως² γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο³ δημοσίᾳ,⁴ ἐπιδεικνὺς⁵ διὰ 28
τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ⁶ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,⁷ Παῦλον διελθόντα τὰ 19
ἀνωτερικὰ⁸ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον:⁹ καὶ εὐρών τινας μαθητὰς εἶπεν πρὸς 2
αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἀλλ'
οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν 3
ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.¹⁰ Εἶπεν δὲ Παῦλος, 4
Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα¹⁰ μετανοίας,¹¹ τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν
ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἐστιν, εἰς τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. 5
Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος 6
αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν

¹ συμβάλλω, discuss, consider. ² εὐτόνως, vigorously, vehemently. ³ διακατελέγχωμαι, refute, overwhelm in argument. ⁴ δημόσιος, public, publicly. ⁵ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ⁶ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ⁷ Κόρινθος, οὐ, ἡ, Corinth. ⁸ ἀνωτερικός, upper, higher-lying. ⁹ Ἐφεσος, οὐ, ἡ, Ephesus. ¹⁰ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹¹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind.

τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον.¹ Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ² δεκαδύο.³ 7

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο,⁴ ἐπὶ μῆνας⁵ τρεῖς διαλεγόμενος⁶ 8

καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο⁷ καὶ 9

ἠπειθουν,⁸ κακολογοῦντες⁹ τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστάς¹⁰ ἀπ'

αὐτῶν ἀφώρισεν¹¹ τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος⁶ ἐν τῇ σχολῇ¹²

Τυράννου¹³ τινός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς 10

κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν¹⁴ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε

καὶ Ἑλλήνας.¹⁵ Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχοῦσας¹⁶ ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν 11

Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεισθαι¹⁷ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς¹⁸ αὐτοῦ 12

σουδάρια¹⁹ ἢ σιμικίνθια,²⁰ καὶ ἀπαλλάσσεσθαι²¹ ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους,²² τὰ τε

πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ἐπεχείρησαν²³ δέ τινες ἀπὸ τῶν 13

¹ προφητεύω, prophesy, foretell. ² ὡσεὶ, like, about. ³ δεκαδύο, twelve, 12. ⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁵ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁶ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁷ σκληρύνω, harden. ⁸ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁹ κακολογέω, speak evil of, revile. ¹⁰ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹¹ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹² σχολή, ἡς, ἡ, lecture hall, school. ¹³ τύραννος, ου, ὁ, Tyrannus; tyrant. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁷ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ¹⁸ χρώς, χρωτός, ὁ, skin. ¹⁹ σουδάριον, ου, τό, face cloth, handkerchief. ²⁰ σιμικίνθιον, ου, τό, apron. ²¹ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ²² νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ²³ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt.

περιερχομένων¹ Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν² ὀνομάζειν³ ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ
 πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὀρκίζομεν⁴ ὑμᾶς
 τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ⁵ Ἰουδαίου 14
 ἀρχιερέως ἐπτά οἱ τοῦτο ποιοῦντες. Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν, 15
 Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι·⁶ ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; Καὶ 16
 ἐφαλλόμενος⁷ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ
 κατακυριεύσαν⁸ αὐτῶν, ἴσχυσεν⁹ κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοῦς¹⁰ καὶ
 τετραυματισμένους¹¹ ἐκφυγεῖν¹² ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο 17
 γνωστὸν¹³ πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσιν¹⁴ τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον,¹⁵
 καὶ ἐπέπεσεν¹⁶ φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο¹⁷ τὸ ὄνομα τοῦ
 κυρίου Ἰησοῦ. Πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογούμενοι,¹⁸ καὶ 18
 ἀναγγέλλοντες¹⁹ τὰς πράξεις²⁰ αὐτῶν. Ἰκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα²¹ πραξάντων 19

¹ περιέρχομαι, go about, go around. ² ἐξορκιστής, οὐ, ὁ, exorcist. ³ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁴ ὀρκίζω, adjure, implore. ⁵ Σκευᾶς, ᾱ, ὁ, Sceva. ⁶ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁷ ἐφάλλομαι, leap upon. ⁸ κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ⁹ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁰ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹¹ τραυματίζω, wound. ¹² ἐκφεύγω, flee away, flee out. ¹³ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁴ Ἑλλήν, ἦνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁵ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁶ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁷ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹⁸ ἐξομολογέω, confess, profess. ¹⁹ ἀναγγέλλω, announce, report. ²⁰ πράξις, εως, ἡ, deed, function. ²¹ περίεργος, ου, ὁ, meddlesome, belonging to magic.

συνενέγκαντες¹ τὰς βίβλους² κατέκαιον³ ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν⁴
 τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὔρον ἀργυρίου⁵ μυριάδας⁶ πέντε. Οὕτως κατὰ κράτος⁷ ὁ²⁰
 λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανεν⁸ καὶ ἰσχυεν.⁹

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν²¹
 Μακεδονίαν¹⁰ καὶ Ἀχαΐαν,¹¹ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ
 γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην¹² ἰδεῖν. Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν¹⁰²²
 δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον¹³ καὶ Ἑραστον,¹⁴ αὐτὸς ἐπέσχεν¹⁵
 χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.¹⁶

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον τάραχος¹⁷ οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ.²³
 Δημήτριος¹⁸ γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος,¹⁹ ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς²⁰
 Ἀρτέμιδος,²¹ παρείχετο²² τοῖς τεχνίταις²³ ἐργασίαν²⁴ οὐκ ὀλίγην· οὗς²⁵

¹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ² βίβλος, ου, ή, book, scroll. ³ κατακαίω, burn up, consume entirely. ⁴ συμψήφίζω, count up, add up. ⁵ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁶ μυριάς, ἄδος, ή, ten thousand, myriad. ⁷ κράτος, ους, τό, power, dominion. ⁸ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁹ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁰ Μακεδονία, ας, ή, Macedonia. ¹¹ Ἀχαΐα, ας, ή, Achaia. ¹² ῥώμη, ης, ή, Rome, strength. ¹³ Τιμόθεος, ου, ό, Timothy. ¹⁴ Ἑραστος, ου, ό, Erastus. ¹⁵ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁶ Ἀσία, ας, ή, Asia. ¹⁷ τάραχος, ου, ό, disturbance, commotion. ¹⁸ Δημήτριος, ου, ό, Demetrius. ¹⁹ ἀργυροκόπος, ου, ό, silversmith. ²⁰ ἀργυροῦς, silver, made of silver. ²¹ Ἄρτεμις, ιδος, ή, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ²² παρέχω, offer, afford. ²³ τεχνίτης, ου, ό, craftsman, artisan. ²⁴ ἐργασία, ας, ή, profit, business.

συναθροίσας,¹ καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας,² εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε³ ὅτι
 ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας⁴ ἡ εὐπορία⁵ ἡμῶν ἐστιν. Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι 26
 οὐ μόνον Ἐφέσου,⁶ ἀλλὰ σχεδὸν⁷ πάσης τῆς Ἀσίας,⁸ ὁ Παῦλος οὗτος πείσας
 μετέστησεν⁹ ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. Οὐ 27
 μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει¹⁰ ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν¹¹ ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ
 τῆς μεγάλης θεᾶς¹² ἱερὸν Ἀρτέμιδος¹³ εἰς οὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ
 καθαιρεῖσθαι¹⁴ τὴν μεγαλειότητα¹⁵ αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία⁸ καὶ ἡ οἰκουμένη¹⁶
 σέβεται.¹⁷ Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις¹⁸ θυμοῦ,¹⁹ ἔκραζον λέγοντες, 28
 Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις¹³ Ἐφεσίων.²⁰ Καὶ ἐπλήσθη²¹ ἡ πόλις ὅλη τῆς συγχύσεως·²² 29
 ὥρμησάν²³ τε ὁμοθυμαδὸν²⁴ εἰς τὸ θέατρον,²⁵ συναρπάσαντες²⁶ Γάϊον²⁷ καὶ
 Ἀρίσταρχον²⁸ Μακεδόνας,²⁹ συνεκδήμους³⁰ Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου 30
 βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον,³¹ οὐκ εἶων³² αὐτὸν οἱ μαθηταί. Τινὲς δὲ καὶ 31

¹ συναθροίζω, gather, bring together. ² ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ³ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁴ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ⁵ εὐπορία, ας, ἡ, prosperity, wealth. ⁶ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁷ σχεδόν, almost, nearly. ⁸ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁹ μεθίστημι, remove, turn away. ¹⁰ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ¹¹ ἀπελεγμός, οὔ, ὁ, disrepute, discredit. ¹² θεά, ᾶς, ἡ, goddess. ¹³ Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ¹⁴ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁵ μεγαλειότης, ητος, ἡ, splendor, magnificence. ¹⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁷ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁸ πλήρης, full. ¹⁹ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ²⁰ Ἐφέσιος, Ephesian. ²¹ πλήθω, fill. ²² σύγχυσις, εως, ἡ, confusion, tumult. ²³ ὀρμάω, hasten on, rush. ²⁴ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁵ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ²⁶ συναρπάζω, seize, drag away. ²⁷ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ²⁸ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ²⁹ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ³⁰ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ³¹ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ³² ἔάω, permit, allow.

τῶν Ἀσιαρχῶν,¹ ὄντες αὐτῷ φίλοι,² πέμψαντες πρὸς αὐτόν, παρεκάλουν μὴ
 δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.³ Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ 32
 ἐκκλησία συγκεχυμένη,⁴ καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν⁵
 συνεληλύθεισαν. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν⁶ Ἀλέξανδρον,⁷ προβαλόντων⁸ 33
 αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος,⁷ κατασείσας⁹ τὴν χεῖρα, ἤθελεν
 ἀπολογεῖσθαι¹⁰ τῷ δήμῳ.¹¹ Ἐπιγινόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία 34
 ἐκ πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κρίζοντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις¹² Ἐφεσίων.¹³ 35
 Καταστείλας¹⁴ δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησὶν, Ἄνδρες Ἐφέσιοι,¹³ τίς γάρ
 ἐστὶν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων¹³ πόλιν νεωκόρον¹⁵ οὔσαν τῆς
 μεγάλης θεᾶς¹⁶ Ἀρτέμιδος¹² καὶ τοῦ Διοπετοῦς;¹⁷ Ἀναντιρρήτων¹⁸ οὖν ὄντων 36
 τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους¹⁴ ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετεῖς¹⁹
 πράσσειν. Ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους²⁰ οὔτε 37

¹ Ἀσιάρχης, ου, ὁ, Asiarch. ² φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ³ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ⁴ συγχέω, confuse, confound. ⁵ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ⁶ προβιβάζω, cause to come forward, prompt. ⁷ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ⁸ προβάλλω, put forward, put out. ⁹ κατασείω, shake, motion. ¹⁰ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹¹ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ¹² Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ¹³ Ἐφέσιος, Ephesian. ¹⁴ καταστέλλω, restrain, quiet. ¹⁵ νεωκόρος, ου, ὁ, temple keeper, guardian. ¹⁶ θεά, ᾶς, ἡ, goddess. ¹⁷ διοπετής, fallen from heaven. ¹⁸ ἀναντίρρητος, not to be contradicted, undeniable. ¹⁹ προπετής, rash, reckless. ²⁰ ἱερόσυλος, ου, ὁ, robber of temples, robbing temples.

βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ὑμῶν. Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος¹ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ 38
 τεχνῖται² ἔχουσιν πρὸς τινα λόγον, ἀγοραῖοι³ ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί⁴ εἰσιν:
 ἐγκαλείτωσαν⁵ ἀλλήλοις. Εἰ δέ τι περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε,⁶ ἐν τῇ ἐννόμῳ⁷ 39
 ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.⁸ Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν⁹ ἐγκαλεῖσθαι⁵ στάσεως¹⁰ περὶ 40
 τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου¹¹ ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα δοῦναι
 λόγον τῆς συστροφῆς¹² ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν. 41

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι¹³ τὸν θόρυβον,¹⁴ προσκαλεσάμενος¹⁵ ὁ Παῦλος τοὺς 20
 μαθητάς, καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν Μακεδονίαν.¹⁶ 2
 Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς
 τὴν Ἑλλάδα.¹⁷ Ποιήσας τε μῆνας¹⁸ τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς¹⁹ ὑπὸ τῶν 3
 Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι²⁰ εἰς τὴν Συρίαν,²¹ ἐγένετο γνώμη²² τοῦ

¹ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ² τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ³ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ⁴ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ⁵ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ⁶ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ⁷ ἐννομος, legal, lawful. ⁸ ἐπιλύω, explain, settle. ⁹ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ¹⁰ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹¹ αἷτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ¹² συστροφή, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ¹³ παύω, cause to cease. ¹⁴ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ¹⁵ προσκαλέω, summon. ¹⁶ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁷ Ἑλλάς, ἄδος, ἡ, Greece, Hellas. ¹⁸ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁹ ἐπιβουλή, ἡς, ἡ, plot, plot against. ²⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ²¹ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²² γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion.

ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.¹ Συνείπετο² δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας³ Σώπατρος⁴ 4
 Βεροιαῖος·⁵ Θεσσαλονικέων⁶ δέ, Ἀρίσταρχος⁷ καὶ Σεκοῦνδος,⁸ καὶ Γάϊος⁹
 Δερβαῖος,¹⁰ καὶ Τιμόθεος·¹¹ Ἀσιανοὶ¹² δέ, Τυχικός¹³ καὶ Τρόφιμος.¹⁴ Οὗτοι 5
 προσελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.¹⁵ Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν¹⁶ μετὰ τὰς 6
 ἡμέρας τῶν ἀζύμων¹⁷ ἀπὸ Φιλίππων,¹⁸ καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν
 Τρωάδα¹⁵ ἄχρι ἡμερῶν πέντε, οὓς¹⁹ διετρίψαμεν²⁰ ἡμέρας ἑπτὰ.

Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι²¹ ἄρτον, ὁ 7
 Παῦλος διελέγετο²² αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι²³ τῇ ἐπαύριον,²⁴ παρέτεινέν²⁵ τε τὸν
 λόγον μέχρι²⁶ μεσονυκτίου.²⁷ Ἦσαν δὲ λαμπάδες²⁸ ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ²⁹ οὓς¹⁹ 8
 ἤμεν συνηγμένοι. Καθήμενος δέ τις νεανίας³⁰ ὀνόματι Εὐτυχος³¹ ἐπὶ τῆς 9
 θυρίδος,³² καταφερόμενος³³ ὕπνω³⁴ βαθεῖ,³⁵ διαλεγομένου²² τοῦ Παύλου ἐπὶ

¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ² συνείπομαι, accompany. ³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁴ Σώπατρος, ου, ὁ, Sopater. ⁵ Βεροιαῖος, Berean, native of Berea. ⁶ Θεσσαλονικεύς, έως, ὁ, Thessalonian. ⁷ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ⁸ Σεκοῦνδος, ου, ὁ, Secundus. ⁹ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ¹⁰ Δερβαῖος, from Derbe, belonging to Derbe. ¹¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹² Ἀσιανός, ου, ὁ, Asian. ¹³ Τυχικός, ου, ὁ, Tychicus. ¹⁴ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ¹⁵ Τρωάς, άδος, ἡ, Troas. ¹⁶ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁷ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ¹⁸ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ¹⁹ οὓς, where, when. ²⁰ διατρίβω, continue, tarry. ²¹ κλάω, break. ²² διαλέγομαι, dispute, reason. ²³ ἔξειμι, go away, leave. ²⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁵ παρατείνω, extend, prolong. ²⁶ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁷ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ²⁸ λαμπάς, άδος, ἡ, torch, lamp. ²⁹ ὑπερῶον, ου, τό, upper story, room upstairs. ³⁰ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ³¹ Εὐτυχος, ου, ὁ, Eutychus. ³² θυρίς, ίδος, ἡ, window, windowsill. ³³ καταφέρω, bring down, against. ³⁴ ὕπνος, ου, ὁ, sleep. ³⁵ βαθύς, deep, early.

πλεῖον, κατενεχθεῖς¹ ἀπὸ τοῦ ὕπνου² ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου³ κάτω,⁴ καὶ
 ἤρθη νεκρός. Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν⁵ αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν⁶ εἶπεν, 10
 Μὴ θορυβεῖσθε:⁷ ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας⁸ 11
 ἄρτον καὶ γευσάμενος,⁹ ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας¹⁰ ἄχρι αὐγῆς,¹¹ οὕτως ἐξῆλθεν. 12
 Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα¹² ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.¹³

Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν¹⁴ εἰς τὴν Ἄσσον,¹⁵ ἐκεῖθεν¹⁶ 13
 μέλλοντες ἀναλαμβάνειν¹⁷ τὸν Παῦλον: οὕτως γὰρ ἦν διατεταγμένος,¹⁸
 μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.¹⁹ Ὡς δὲ συνέβαλεν²⁰ ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον,¹⁵ ἀναλαβόντες 14
 αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην.²¹ Κάκειθεν²² ἀποπλεύσαντες,²³ τῇ ἐπιούσῃ²⁴ 15
 κατηντήσαμεν²⁵ ἀντικρὺ²⁶ Χίου:²⁷ τῇ δὲ ἐτέρᾳ παρεβάλομεν²⁸ εἰς Σάμον:²⁹ καὶ
 μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ,³⁰ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον.³¹ Ἐκρινεν γὰρ ὁ 16

¹ καταφέρω, bring down, against. ² ὕπνος, ου, ὁ, sleep. ³ τριστέγος, having three stories, third story. ⁴ κάτω, down, below. ⁵ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁶ συμπεριλαμβάνω, embrace, embrace completely. ⁷ θορυβέω, make a commotion, agitate. ⁸ κλάω, break. ⁹ γεύομαι, taste, experience. ¹⁰ ὁμιλέω, converse, speak. ¹¹ αὐγή, ἡς, ἡ, dawn, light of day. ¹² παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹³ μετρίως, moderately, somewhat. ¹⁴ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁵ Ἄσσος, ου, ἡ, Assos. ¹⁶ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁷ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁸ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁹ πεζεύω, travel by land, travel on foot. ²⁰ συμβάλλω, discuss, consider. ²¹ Μιτυλήνη, ης, ἡ, Mitylene. ²² κάκειθεν, and thence, and from there. ²³ ἀποπλέω, sail away. ²⁴ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ²⁵ καταντάω, come to, arrive. ²⁶ ἀντικρυς, opposite. ²⁷ Χίος, ου, ἡ, Chios. ²⁸ παραβάλλω, arrive, cross over. ²⁹ Σάμος, ου, ἡ, Samos. ³⁰ Τρωγύλλιον, ου, τό, Trogyllium. ³¹ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus.

Παῦλος παραπλεύσαι¹ τὴν Ἔφεσον,² ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι³ ἐν
τῇ Ἀσίᾳ·⁴ ἔσπευδεν⁵ γάρ, εἰ δυνατόν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς⁶
γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου⁷ πέμψας εἰς Ἔφεσον² μετεκαλέσατο⁸ τοὺς πρεσβυτέρους 17
τῆς ἐκκλησίας. Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς, 18

Ὑμεῖς ἐπίστασθε,⁹ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην¹⁰ εἰς τὴν Ἀσίαν,⁴ πῶς μεθ'
ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων¹¹ τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης 19
ταπεινοφροσύνης¹² καὶ πολλῶν δακρύων¹³ καὶ πειρασμῶν¹⁴ τῶν συμβάντων¹⁵
μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς¹⁶ τῶν Ἰουδαίων· ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην¹⁷ τῶν 20
συμφερόντων,¹⁸ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹⁹ ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ²⁰ καὶ κατ'
οἴκους, διαμαρτυρόμενος²¹ Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσιν²² τὴν εἰς τὸν θεὸν 21

¹ παραπλέω, sail past. ² Ἔφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ³ χρονοτριβέω, spend time, lose time. ⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁵ σπεύδω, hasten, urge on. ⁶ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ⁷ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ⁸ μετακαλέω, send for. ⁹ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁰ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹¹ δουλεύω, serve, am a slave. ¹² ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ¹³ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁴ πειρασμός, οὔ, ὁ, temptation, trial. ¹⁵ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹⁶ ἐπιβουλή, ης, ἡ, plot, plot against. ¹⁷ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹⁸ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁹ ἀναγγέλλω, announce, report. ²⁰ δημόσιος, public, publicly. ²¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ²² Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellenic.

μετάνοιαν,¹ καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. Καὶ νῦν ἰδοῦ, ἐγὼ 22
δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά²
μοι μὴ εἰδώς, πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται³ λέγον 23
ὅτι δεσμά⁴ με καὶ θλίψεις μένουσιν. Ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιῶμαι, οὐδὲ ἔχω 24
τὴν ψυχὴν μου τιμίαν⁵ ἑμαυτῷ, ὥς τελειῶσαι⁶ τὸν δρόμον⁷ μου μετὰ χαρᾶς, καὶ
τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι³ τὸ
εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδοῦ, ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ 25
πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
Διότι⁸ μαρτύρομαι⁹ ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς¹⁰ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ 26
αἵματος πάντων. Οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην¹¹ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹² ὑμῖν πᾶσαν τὴν 27
βουλήν¹³ τοῦ θεοῦ. Προσέχετε¹⁴ ὅν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ,¹⁵ ἐν ᾧ ὑμᾶς 28
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους,¹⁶ ποιμαίνειν¹⁷ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου

¹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ² συναντάω, meet with, hence to happen. ³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁴ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ⁵ τίμιος, precious, honorable. ⁶ τελειόω, fill, fulfill. ⁷ δρόμος, οὐ, ὁ, course, race. ⁸ διότι, because, on this account. ⁹ μαρτύρομαι, affirm, testify. ¹⁰ καθαρός, clean, pure. ¹¹ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹² ἀναγγέλλω, announce, report. ¹³ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁴ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁵ ποίμνιον, οὐ, τό, flock, little flock. ¹⁶ ἐπίσκοπος, οὐ, ὁ, superintendent, overseer. ¹⁷ ποιμαίνω, shepherd, rule.

καὶ θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο¹ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι 29
 εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν² μου λύκοι³ βαρεῖς⁴ εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι⁵ τοῦ
 ποιμνίου·⁶ καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα,⁷ 30
 τοῦ ἀποσπᾶν⁸ τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε,⁹ μνημονεύοντες¹⁰ 31
 ὅτι τριετίαν¹¹ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην¹² μετὰ δακρύων¹³ νουθετῶν¹⁴
 ἓνα ἕκαστον. Καὶ τὰ νῦν παρατίθεται¹⁵ ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς 32
 χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι,¹⁶ καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν¹⁷
 ἐν τοῖς ἡγιασμένοις¹⁸ πασιν. Ἀργυρίου¹⁹ ἢ χρυσίου²⁰ ἢ ἱματισμοῦ²¹ οὐδενὸς 33
 ἐπεθύμησα.²² Αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ τοῖς οὓσιν μετ' ἐμοῦ 34
 ὑπηρέτησαν²³ αἱ χεῖρες αὐται. Πάντα ὑπέδειξα²⁴ ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶντας²⁵ 35
 δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι²⁶ τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν¹⁰ τε τῶν λόγων τοῦ
 κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

¹ περιποιέω, acquire, purchase. ² ἄφιξις, εως, ἡ, departure, arrival. ³ λύκος, ου, ὁ, wolf, jackal. ⁴ βαρύς, heavy, burdensome. ⁵ φείδομαι, spare, abstain. ⁶ ποῖμνιον, ου, τό, flock, little flock. ⁷ διαστρέφω, distort, pervert. ⁸ ἀποσπᾶω, draw away, withdraw. ⁹ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹⁰ μνημονεύω, remember, make mention of. ¹¹ τριετία, ας, ἡ, three years, space of three years. ¹² παύω, cause to cease. ¹³ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁴ νουθετέω, admonish, exhort. ¹⁵ παρατίθηναι, set before, entrust. ¹⁶ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ¹⁷ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁸ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ¹⁹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ²⁰ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ²¹ ἱματισμός, οὔ, ὁ, clothing. ²² ἐπιθυμέω, desire, long for. ²³ ὑπηρετέω, serve, minister to. ²⁴ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ²⁵ κοπιᾶω, toil, labor. ²⁶ ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα¹ αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. Ἰκανὸς 36

δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς² πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες³ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁴ τοῦ Παύλου

κατεφίλουν⁵ αὐτόν, ὀδυνώμενοι⁶ μάλιστα⁷ ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι 38

μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον⁸ δὲ αὐτόν εἰς τὸ πλοῖον.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι⁹ ἡμᾶς ἀποσπασθέντας¹⁰ ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες¹¹ 21

ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν,¹² τῇ δὲ ἐξῆς¹³ εἰς τὴν Ῥόδον,¹⁴ καὶ ἐκείθεν¹⁵ εἰς Πάταρα·¹⁶ καὶ 2

εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν¹⁷ εἰς Φοινίκην,¹⁸ ἐπιβάντες¹⁹ ἀνήχθημεν.⁹ 3

Ἀναφανέντες²⁰ δὲ τὴν Κύπρον,²¹ καὶ καταλιπόντες²² αὐτὴν εὐώνυμον,²³

ἐπλέομεν²⁴ εἰς Συρίαν,²⁵ καὶ κατήχθημεν²⁶ εἰς Τύρον·²⁷ ἐκεῖσε²⁸ γὰρ ἦν τὸ πλοῖον

ἀποφορτιζόμενον²⁹ τὸν γόμον.³⁰ Καὶ ἀνευρόντες³¹ μαθητάς, ἐπεμείναμεν³² 4

αὐτοῦ³³ ἡμέρας ἐπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ

¹ γόνυ, ατος, τό, knee. ² κλαυθμός, οὔ, ὁ, weeping, lamentation. ³ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁴ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁵ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ⁶ ὀδυνάω, torment, pain. ⁷ μάλιστα, especially, most of all. ⁸ προπέμπω, send before, send forth. ⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁰ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹¹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹² Κῶς, ἡ, Cos. ¹³ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁴ Ῥόδος, ου, ἡ, Rhodes. ¹⁵ καὶ ἐκείθεν, and thence, and from there. ¹⁶ Πάταρα, ων, τό, Patara. ¹⁷ διαπεράω, cross over, pass through. ¹⁸ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ¹⁹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²⁰ ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ²¹ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²² καταλείπω, leave, leave behind. ²³ εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ²⁴ πλέω, sail. ²⁵ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²⁶ κατάγω, bring down, lead down. ²⁷ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ²⁸ ἐκεῖσε, there. ²⁹ ἀποφορτίζομαι, unload, discharge. ³⁰ γόμος, ου, ὁ, cargo, freight. ³¹ ἀνεύρισκω, find out, look for. ³² ἐπιμένω, continue, remain. ³³ αὐτοῦ, there, here.

ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι¹ τὰς ἡμέρας, 5
ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων² ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ
τέκνοις ἕως ἕξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα³ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν⁴
προσηυξάμεθα. Καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν⁵ εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι 6
δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν⁶ διανύσαντες⁷ ἀπὸ Τύρου,⁸ κατηντήσαμεν⁹ εἰς Πτολεμαῖδα, 7
καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ 8
ἐπαύριον¹¹ ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Καισάρειαν·¹² καὶ
εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ,¹³ ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά,
ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες¹⁴ παρθένοι¹⁵ τέσσαρες 9
προφητεύουσαι.¹⁶ Ἐπιμενόντων¹⁷ δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατήλθεν¹⁸ τις ἀπὸ 10
τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος.¹⁹ Καὶ ἔλθων πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν 11

¹ ἐξαρτίζω, finish, complete. ² προπέμπω, send before, send forth. ³ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁴ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ⁵ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁶ πλόος, ὁ, voyage. ⁷ διανύω, complete, finish. ⁸ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ⁹ καταντάω, come to, arrive. ¹⁰ Πτολεμαῖς, ἡ, Ptolemais. ¹¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹³ εὐαγγελιστής, οὔ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ¹⁴ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ¹⁵ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ¹⁶ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁷ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁸ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁹ Ἄγαβος, ου, ὁ, Agabus.

ζώνην¹ τοῦ Παύλου, δῆσας τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Ἔδε²
λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη¹ αὕτη, οὕτως δήσουσιν ἐν
Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ 12
ἤκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι,³ τοῦ μὴ ἀναβαίνειν
αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ 13
συνθρύπτοντές⁴ μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ
ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοιμῶς⁵ ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 14
Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν⁶ εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου
γενέσθω.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ. 15
Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας⁷ σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ
ξεניσθῶμεν,⁸ Μνάσωνι⁹ τινι Κυπρίῳ,¹⁰ ἀρχαίῳ¹¹ μαθητῇ.

¹ζώνη, ης, ἥ, belt, girdle. ²ἔδε, this (here), this here. ³ἐντόπιος, local, belonging to the place. ⁴συνθρύπτω, break in pieces, crush. ⁵ἐτοιμῶς, readily. ⁶ἡσυχάζω, be still, be silent. ⁷Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁸ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁹Μνάσων, ωνος, ὁ, Mnason. ¹⁰Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹¹ἀρχαῖος, old, ancient.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως¹ ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. Τῇ δὲ 17
ἐπιούσῃ² εἰσῆι³ ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ
πρεσβύτεροι. Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο⁴ καθ' ἕνα καστον ὧν ἐποίησεν 19
ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν 20
κύριον, εἰπόντες αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι⁵ μυριάδες⁶ εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν
πεπιστευκότων: καὶ πάντες ζηλωταὶ⁷ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν: κατηχήθησαν⁸ δὲ 21
περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν⁹ διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας
Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν¹⁰ αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθνεσιν¹¹
περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστίν; Πάντως¹² δεῖ πλῆθος συνελθεῖν: ἀκούσονται γὰρ ὅτι 22
ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν: εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν 23
ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν: τούτους παραλαβὼν ἀγνίσθητι¹⁴ σὺν αὐτοῖς, καὶ 24
δαπάνησον¹⁵ ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται¹⁶ τὴν κεφαλὴν, καὶ γνῶσιν πάντες ὅτι

¹ ἀσμένως, gladly, joyfully. ² ἐπιούσα, ἡς, ἡ, next day. ³ εἴσειμι, enter, go in. ⁴ ἐξηγέομαι, explain, describe. ⁵ πόσος, how many? how great? ⁶ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ⁷ ζηλωτής, οὐ, ὁ, Zealot, zealot. ⁸ κατηχέω, teach by word of mouth. ⁹ ἀποστασία, ἀς, ἡ, apostacy, abandonment. ¹⁰ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹¹ ἔθος, οὐς, τό, custom. ¹² πάντως, altogether, by all means. ¹³ εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ¹⁴ ἀγνίζω, purify, cleanse. ¹⁵ δαπάνω, spend, spend freely. ¹⁶ ξυράω, shave.

ὧν κατήχηνται¹ περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς² καὶ αὐτὸς τὸν νόμον
 φυλάσσω. Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν,³ κρίναντες 25
 μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον⁴
 καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν⁵ καὶ πορνείαν.⁶ Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς 26
 ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεῖς⁷ εἰσήει⁸ εἰς τὸ ἱερόν,
 διαγγέλλων⁹ τὴν ἐκπλήρωσιν¹⁰ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ,¹¹ ἕως οὗ προσηνέχθη
 ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.¹²

Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,¹³ οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας¹⁴ Ἰουδαῖοι, 27
 θεασάμενοι¹⁵ αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον¹⁶ πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον¹⁷ τὰς
 χεῖρας ἐπ' αὐτόν, κράζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁸ βοηθεῖτε.¹⁹ Οὗτός ἐστιν ὁ 28
 ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας
 πανταχοῦ²⁰ διδάσκων: ἔτι τε καὶ Ἑλληνας²¹ εἰσήγαγεν²² εἰς τὸ ἱερόν, καὶ

¹ κατηχέω, teach by word of mouth. ² στοιχέω, walk orderly, follow. ³ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁴ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁵ πνικτός, strangled. ⁶ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁷ ἀγνίζω, purify, cleanse. ⁸ εἴσειμι, enter, go in. ⁹ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ¹⁰ ἐκπλήρωσις, εως, ἡ, completion, fulfillment. ¹¹ ἀγνισμός, οὔ, ὁ, purification. ¹² προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ¹³ συντελέω, complete, accomplish. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ θεάομαι, look at, behold. ¹⁶ συγχέω, confuse, confound. ¹⁷ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁸ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁹ βοηθέω, come to the aid of. ²⁰ πανταχοῦ, everywhere. ²¹ Ἕλληγ, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²² εἰσάγω, lead in, bring in.

κεκοίνωκεν¹ τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. Ἦσαν γὰρ ἑωρακότες Τρόφιμον² τὸν 29
 Ἐφέσιον³ ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον⁴ ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν⁵ ὁ
 Παῦλος. Ἐκινήθη⁶ τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομή⁷ τοῦ λαοῦ: καὶ 30
 ἐπιλαβόμενοι⁸ τοῦ Παύλου εἶλκον⁹ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ: καὶ εὐθέως
 ἐκλείσθησαν¹⁰ αἱ θύραι. Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις¹¹ τῷ 31
 χιλιάρχῳ¹² τῆς σπείρης,¹³ ὅτι ὅλη συγκέχυται¹⁴ Ἱερουσαλήμ: ὃς ἐξαυτῆς¹⁵ 32
 παραλαβὼν στρατιώτας¹⁶ καὶ ἑκατοντάρχους,¹⁷ κατέδραμεν¹⁸ ἐπ' αὐτούς: οἱ δέ,
 ἰδόντες τὸν χιλιάρχον¹² καὶ τοὺς στρατιώτας,¹⁶ ἐπαύσαντο¹⁹ τύπτοντες²⁰ τὸν
 Παῦλον. Ἐγγίσας δὲ ὁ χιλιάρχος¹² ἐπελάβετο⁸ αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσεν²¹ δεθῆναι 33
 ἀλύσεσιν²² δυσὶν: καὶ ἐπυνθάνετο²³ τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστὶν πεπονηκώς. Ἄλλοι δὲ 34
 ἄλλο τι ἐβόων²⁴ ἐν τῷ ὄχλῳ: μὴ δυνάμενος δὲ γινῶναι τὸ ἀσφαλές²⁵ διὰ τὸν
 θόρυβον,²⁶ ἐκέλευσεν²¹ ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν.²⁷ Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ 35

¹ κοινόω, make common, defile. ² Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ³ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁴ νομίζω, suppose, think. ⁵ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁶ κινέω, move, stir. ⁷ συνδρομή, ἤς, ἡ, running together. ⁸ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁹ ἐλκύω, drag, draw. ¹⁰ κλείω, shut, shut up. ¹¹ φάσις, εως, ἡ, report, announcement. ¹² χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹³ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁴ συγχέω, confuse, confound. ¹⁵ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁶ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁷ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁸ κατατρέχω, run down. ¹⁹ παύω, cause to cease. ²⁰ τύπτω, smite, beat. ²¹ κελεύω, order, command. ²² ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ²³ πυνθάνομαι, inquire, ask. ²⁴ βοάω, cry aloud, shout. ²⁵ ἀσφαλής, certain, definite. ²⁶ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ²⁷ παρεμβολή, ἤς, ἡ, camp, army.

τοὺς ἀναβαθμούς,¹ συνέβη² βαστάζεσθαι³ αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν⁴ διὰ τὴν
βίαν⁵ τοῦ ὄχλου. Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κραῖζον, Αἶρε αὐτόν. 36

Μέλλων τε εἰσάγεσθαι⁶ εἰς τὴν παρεμβολὴν⁷ ὁ Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ,⁸ Εἰ 37

ἔξεστίν μοι εἰπεῖν πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ⁹ γινώσκεις; Οὐκ ἄρα¹⁰ σὺ εἶ ὁ 38

Αἰγύπτιος¹¹ ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας¹² καὶ ἐξαγαγὼν¹³ εἰς τὴν

ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους¹⁴ ἄνδρας τῶν σικαρίων;¹⁵ Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, 39

Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς¹⁶ τῆς Κιλικίας,¹⁷ οὐκ ἀσήμου¹⁸

πόλεως πολίτης;¹⁹ δέομαι²⁰ δέ σου, ἐπιτρέψόν²¹ μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. 40

Ἐπιτρέψαντος²¹ δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστῶς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν¹ κατέσεισεν²²

τῇ χειρὶ τῷ λαῷ: πολλῆς δὲ σιγῆς²³ γενομένης, προσεφώνει²⁴ τῇ Ἑβραϊδὶ²⁵

διαλέκτῳ²⁶ λέγων,

¹ ἀναβαθμός, οὐ, ὁ, step, stairway. ² συμβαίνω, come together, come to pass. ³ βαστάζω, bear, carry. ⁴ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁵ βία, ας, ἡ, strength, force. ⁶ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁷ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁸ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁹ Ἑλληνιστί, Greek language, in the Greek language. ¹⁰ ἄρα, so? (introduces a question). ¹¹ Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹² ἀναστατόω, stir up, disturb. ¹³ ἐξάγω, lead out. ¹⁴ τετρακισχίλιοι, four thousand, 4000. ¹⁵ σικάριος, ου, ὁ, dagger man, assassin. ¹⁶ Ταρσεὺς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ¹⁷ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁸ ἄσημος, insignificant, undistinguished. ¹⁹ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ²⁰ δέομαι, ask, request. ²¹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²² κατασειώ, shake, motion. ²³ σιγή, ἡς, ἡ, silence, quiet. ²⁴ προσφωνέω, call to, summon. ²⁵ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ²⁶ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language.

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ ¹ ἀπολογίας. ² **22**

Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ ³ διαλέκτῳ ⁴ προσεφώνει ⁵ αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ²

ἡσυχίαν. ⁷ Καί φησιν,

Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ ⁸ τῆς Κιλικίας, ⁹ **3**

ἀνατεθραμμένος ¹⁰ δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ, ¹¹

πεπαιδευμένος ¹² κατὰ ἀκρίβειαν ¹³ τοῦ πατρώου ¹⁴ νόμου, ζηλωτῆς ¹⁵ ὑπάρχων

τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον: ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι ⁴

θανάτου, δεσμεύων ¹⁶ καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. Ὡς ⁵

καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον: ¹⁷ παρ' ὧν καὶ

ἐπιστολὰς ¹⁸ δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν ¹⁹ ἐπορευόμην, ἄξων

καὶ τοὺς ἐκεῖσε ²⁰ ὄντας δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. ²¹ **6**

¹ νυνί, now, already. ² ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ³ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ⁴ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ⁵ προσφωνέω, call to, summon. ⁶ παρέχω, offer, afford. ⁷ ἡσυχία, ας, ἡ, stillness, silence. ⁸ Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ⁹ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁰ ἀνατρέφω, nurture, care for. ¹¹ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ¹² παιδεύω, teach, educate. ¹³ ἀκρίβεια, ας, ἡ, exactness, precision. ¹⁴ πατὴρ, πατρῶος, paternal, received from one's father. ¹⁵ ζηλωτής, οὐ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁶ δεσμεύω, bind together, tie into a bundle. ¹⁷ πρεσβυτέριον, ου, τό, body of elders, assembly of elders. ¹⁸ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ²⁰ ἐκεῖσε, there. ²¹ τιμωρέω, punish.

Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ,¹ περὶ μεσημβρίαν,²
ἐξαίφνης³ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι⁴ φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ. Ἐπесά τε εἰς τὸ ⁷
ἔδαφος,⁵ καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ ⁸
δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, κύριε; Εἶπέν τε πρὸς με, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος⁶
ὃν σὺ διώκεις. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο,⁷ καὶ ἔμβοβοι⁸ ⁹
ἐγένοντο: τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, ¹⁰
κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρὸς με, Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν:¹ κάκεῖ⁹ σοι
λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακται¹⁰ σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον¹¹ ¹¹
ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος¹² ὑπὸ τῶν συνόντων¹³ μοι,
ἦλθον εἰς Δαμασκόν.¹ Ἀνανίας¹⁴ δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς¹⁵ κατὰ τὸν νόμον, ¹²
μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς με καὶ ¹³
ἐπιστὰς¹⁶ εἶπέν μοι, Σαούλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον.¹⁷ Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα

¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ² μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ³ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ⁴ περιαστράπτω, shine around, flash around. ⁵ ἔδαφος, οὐς, τό, ground, base. ⁶ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁷ θεάομαι, look at, behold. ⁸ ἔμβοβος, terrified, frightened. ⁹ κάκεῖ, and there. ¹⁰ τάσσω, arrange, appoint. ¹¹ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹² χειραγωγέω, lead by the hand. ¹³ σύνειμι, be with, come together. ¹⁴ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁵ εὐσεβής, pious, devout. ¹⁶ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁷ ἀναβλέπω, look up, receive sight.

εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό¹ σε γνῶναι τὸ 14
θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος
αὐτοῦ. Ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ 15
ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλλεις; Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλousai² τὰς ἁμαρτίας 16
σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς 17
Ἱερουσαλήμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,³ καὶ 18
ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον⁴ καὶ ἐξελθε ἐν τάχει⁵ ἐξ Ἱερουσαλήμ: διότι⁶
οὐ παραδέχονται⁷ σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. Καὶ γὰρ εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ 19
ἐπίστανται⁸ ὅτι ἐγὼ ἡμὴν φυλακίζων⁹ καὶ δέρων¹⁰ κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς
πιστεύοντας ἐπὶ σέ: καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο¹¹ τὸ αἷμα Στεφάνου¹² τοῦ μάρτυρός σου, 20
καὶ αὐτὸς ἡμὴν ἐφesτώς¹³ καὶ συνευδοκῶν¹⁴ τῇ ἀναιρέσει¹⁵ αὐτοῦ, φυλάσσω τὰ
ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων¹⁶ αὐτόν. Καὶ εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη 21

¹ προχειρίζομαι, determine, appoint. ² ἀπολούω, wash off, wash away. ³ ἐκστασις, εως, ή, bewilderment, ecstasy. ⁴ σπεύδω, hasten, urge on. ⁵ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ⁶ διότι, because, on this account. ⁷ παραδέχομαι, receive, accept. ⁸ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁹ φυλακίζω, take into custody, imprison. ¹⁰ δέρω, beat, flay. ¹¹ ἐκχέω, pour out, shed. ¹² στέφανος, ου, ό, crown, garland. ¹³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁴ συνευδοκέω, consent, approve. ¹⁵ ἀναιρέσις, εως, ή, murder, killing. ¹⁶ ἀναιρέω, take up, kill.

μακρὰν¹ ἐξαποστελῶ² σε.

Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν³ τὴν φωνὴν αὐτῶν 22

λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθήκεν⁴ αὐτὸν ζῆν. 23

Κραζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων⁵ τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν⁶ βαλλόντων

εἰς τὸν ἀέρα,⁷ ἐκέλευσεν⁸ αὐτὸν ὁ χιλιάρχος⁹ ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν,¹⁰ 24

εἰπὼν μάστιξιν¹¹ ἀνετάξασθαι¹² αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ δι' ἣν αἰτίαν¹³ οὕτως

ἐπεφώνουν¹⁴ αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν¹⁵ αὐτὸν τοῖς ἱμασίν,¹⁶ εἶπεν πρὸς τὸν 25

ἐστῶτα ἐκατόνταρχον¹⁷ ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον¹⁸ καὶ ἀκατάκριτον¹⁹

ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν;²⁰ Ἀκούσας δὲ ὁ ἐκατόνταρχος,¹⁷ προσελθὼν ἀπήγγειλεν 26

τῷ χιλιάρχῳ⁹ λέγων, Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός¹⁸

ἐστιν. Προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος⁹ εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός¹⁸ εἶ; Ὁ 27

δὲ ἔφη, Ναί. Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος,⁹ Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου²¹ τὴν πολιτείαν 28

¹ μακρὰν, far away. ² ἐξαποστελῶ, send forth. ³ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁴ καθήκω, be proper or fitting, it is fitting. ⁵ ῥιπτέω, throw away. ⁶ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ⁷ ἀήρ, ος, ὁ, air. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁰ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹¹ μάστιξ, ιγος, ἡ, whip, scourge. ¹² ἀνετάζω, examine judicially. ¹³ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁴ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹⁵ προτείνω, stretch out, spread out. ¹⁶ ἱμάς, άντος, ὁ, thong, strap. ¹⁷ ἐκατοντάρχης, centurion. ¹⁸ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁹ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ²⁰ μαστίζω, whip, scourge. ²¹ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ²² πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body.

ταύτην ἐκτησάμην.¹ Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. Εὐθέως οὖν 29
ἀπέστησαν² ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.³ Καὶ ὁ χιλιάρχος⁴ δὲ
ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός⁵ ἐστίν, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

Τῇ δὲ ἐπαύριον⁶ βουλόμενος γινῶναι τὸ ἀσφαλές,⁷ τὸ τί κατηγορεῖται⁸ παρὰ τῶν 30
Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν,⁹ καὶ ἐκέλευσεν¹⁰ ἐλθεῖν τοὺς
ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον¹¹ αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν¹² τὸν Παῦλον ἔστησεν
εἰς αὐτούς.

Ἀτενίσας¹³ δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ¹¹ εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ 23
συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι¹⁴ τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ 2
ἀρχιερεὺς Ἀνανίας¹⁵ ἐπέταξεν¹⁶ τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν¹⁷ αὐτοῦ τὸ
στόμα. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, Τύπτειν¹⁷ σε μέλλει ὁ θεός, τοίχε¹⁸ 3

¹ κτάομαι, acquire, win. ² ἀφίστημι, withdraw, depart. ³ ἀνετάζω, examine judicially. ⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁵ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁶ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁷ ἀσφαλές, certain, definite. ⁸ κατηγορέω, accuse, charge. ⁹ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁰ κελεύω, order, command. ¹¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹² κατάγω, bring down, lead down. ¹³ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁴ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ¹⁵ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁶ ἐπιτάσσω, command, give order. ¹⁷ τύπτω, smite, beat. ¹⁸ τοίχος, ου, ὁ, wall.

κεκονιαμένε: ¹ καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν ² κελεύεις
 με τύπτεσθαι; ⁴ Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον, Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς; ⁵ 4
 Ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ᾔδην, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς: γέγραπται γάρ,
 Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. ⁶ Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος 6
 ἐστὶν Σαδδουκαίων, ⁷ τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ, ⁸ Ἄνδρες
 ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου: περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως
 νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις ⁹ τῶν 7
 Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη ¹⁰ τὸ πλῆθος. Σαδδουκαῖοι ⁷ μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι 8
 ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα: Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν ¹¹ τὰ
 ἀμφοτέρω. ¹² Ἐγένετο δὲ κραυγὴ ¹³ μεγάλη: καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ 9
 μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο ¹⁴ λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ
 ἀνθρώπῳ τούτῳ: εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν. ¹⁵ 10

¹ κονιάω, whitewash. ² παρανομέω, break the law. ³ κελεύω, order, command. ⁴ τύπτω, smite, beat. ⁵ λοιδορέω, abuse, revile. ⁶ κακῶς, badly, evilly. ⁷ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ⁸ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁰ σχίζω, split, separate. ¹¹ ὁμολογέω, confess, profess. ¹² ἀμφοτέροι, both, both of two. ¹³ κραυγὴ, ἡς, ἡ, outcry, crying. ¹⁴ διαμάχομαι, contend sharply, strive greatly. ¹⁵ θεομαχέω, fight against God.

Πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως,¹ εὐλαβηθεὶς² ὁ χιλιάρχος³ μὴ διασπασθῇ⁴ ὁ
 Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν⁵ τὸ στράτευμα⁶ καταβῆναι καὶ ἀρπάσαι⁷ αὐτὸν
 ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.⁸

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ⁹ νυκτὶ ἐπιστὰς¹⁰ αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, Θάρσει¹¹ Παῦλε: ὥς γὰρ 11
 διεμαρτύρω¹² τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην¹³
 μαρτυρῆσαι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν,¹⁴ 12
 ἀνεθεμάτισαν¹⁵ ἐαυτούς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν
 τὸν Παῦλον. Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα¹⁶ οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν¹⁷ 13
 πεποιηκότες: οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις 14
 εἶπον, Ἀναθέματι¹⁸ ἀνεθεματίσαμεν¹⁵ ἐαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι¹⁹ ἕως οὗ

¹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ² εὐλαβεόμαι, reverence, respect. ³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁴ διασπάω, tear apart, burst. ⁵ κελεύω, order, command. ⁶ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ⁷ ἀρπάζω, seize, snatch. ⁸ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹⁰ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹¹ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ¹² διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹³ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁴ συστροφὴ, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ¹⁵ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ¹⁶ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁷ συνωμοσία, ας, ἡ, conspiracy, plot. ¹⁸ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ¹⁹ γεύομαι, taste, experience.

ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε¹ τῷ χιλιάρχῳ² σὺν τῷ 15
 συνεδρίῳ,³ ὅπως αὔριον⁴ αὐτὸν καταγάγῃ⁵ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας
 διαγινώσκειν⁶ ἀκριβέστερον⁷ τὰ περὶ αὐτοῦ: ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτόν,
 ἕτοιμοί⁸ ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν⁹ αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς¹⁰ Παύλου τὸ 16
 ἔνεδρον,¹¹ παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν,¹² ἀπήγγειλεν τῷ
 Παύλῳ. Προσκαλεσάμενος¹³ δὲ ὁ Παῦλος ἓνα τῶν ἑκατοντάρχων¹⁴ ἔφη, Τὸν 17
 νεανίαν¹⁵ τοῦτον ἀπάγαγε¹⁶ πρὸς τὸν χιλιάρχον:² ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. 18
 Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλιάρχον,² καὶ φησιν, Ὁ
 δέσμιος¹⁷ Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν¹⁵ ἀγαγεῖν
 πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλήσαι σοι. Ἐπιλαβόμενος¹⁸ δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ 19
 χιλιάρχος,² καὶ ἀναχωρήσας¹⁹ κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο,²⁰ Τί ἐστίν ὃ ἔχεις
 ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο²¹ τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως 20

¹ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ² χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁴ αὔριον, tomorrow. ⁵ κατάγω, bring down, lead down. ⁶ διαγινώσκω, distinguish, decide. ⁷ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁸ ἕτοιμος, ready, prepared. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ ἀδελφή, ἥς, ἡ, sister. ¹¹ ἔνεδρον, ου, τό, ambush. ¹² παρεμβολή, ἥς, ἡ, camp, army. ¹³ προσκαλέω, summon. ¹⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁵ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ¹⁶ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁷ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁸ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁹ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ²⁰ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ²¹ συντίθημι, agree, make an agreement.

αὔριον¹ εἰς τὸ συνέδριον² καταγάγῃς³ τὸν Παῦλον, ὡς μέλλοντά τι
 ἀκριβέστερον⁴ πυνθάνεσθαι⁵ περὶ αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς: 21
 ἐνεδρεύουσιν⁶ γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα,⁷ οἵτινες
 ἀνεθεμάτισαν⁸ ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν⁹ αὐτόν: καὶ νῦν
 ἕτοιμοί¹⁰ εἰσιν προσδεχόμενοι¹¹ τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος¹² 22
 ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν,¹³ παραγγείλας Μηδεὶν ἐκλαλῆσαι¹⁴ ὅτι ταῦτα
 ἐνεφάνισας¹⁵ πρὸς με. Καὶ προσκαλεσάμενος¹⁶ δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων¹⁷ 23
 εἶπεν, Ἐτοιμάσατε στρατιώτας¹⁸ διακοσίους¹⁹ ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας,
 καὶ ἵππεις²¹ ἑβδομήκοντα,²² καὶ δεξιόλαβους²³ διακοσίους,¹⁹ ἀπὸ τρίτης ὥρας
 τῆς νυκτός: κτήνη²⁴ τε παραστήσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες²⁵ τὸν Παῦλον 24
 διασώσωσιν²⁶ πρὸς Φήλικά²⁷ τὸν ἡγεμόνα: γράψας ἐπιστολὴν²⁹ περιέχουσαν³⁰ 25
 τὸν τύπον³¹ τοῦτον:

¹ αὔριον, tomorrow. ² συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ³ κατάγω, bring down, lead down. ⁴ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁵ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁶ ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁸ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ ἕτοιμος, ready, prepared. ¹¹ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹² χιλιάρχος, ου, ό, military tribune, captain. ¹³ νεανίας, ου, ό, young adult, young man. ¹⁴ ἐκλαλέω, tell, speak out. ¹⁵ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁶ προσκαλέω, summon. ¹⁷ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁸ στρατιώτης, ου, ό, soldier. ¹⁹ διακόσιοι, two hundred, 200. ²⁰ Καισάρεια, ας, ή, Caesarea. ²¹ ἵππεύς, έως, ό, horseman, cavalryman. ²² ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ²³ δεξιόλαβος, ου, ό, one posted on the right hand. ²⁴ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ²⁵ ἐπιβιβάζω, put on, place upon. ²⁶ διασώζω, save, bring safely to. ²⁷ Φήλιξ, ικος, ό, Felix. ²⁸ ἡγεμών, όνος, ό, governor, leader. ²⁹ ἐπιστολή, ης, ή, letter, dispatch. ³⁰ περιέχω, surround, seize. ³¹ τύπος, ου, ό, mark, example.

Κλαύδιος¹ Λυσίας² τῷ κρατίστῳ³ ἡγεμόνι⁴ Φήλικι⁵ χαίρειν. Τὸν ἄνδρα τοῦτον 26
 συλληφθέντα⁶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι⁷ ὑπ' αὐτῶν,
 ἐπιστὰς⁸ σὺν τῷ στρατεύματι⁹ ἐξειλόμην¹⁰ αὐτόν, μαθὼν¹¹ ὅτι Ῥωμαῖός¹² ἐστιν. 28
 Βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν¹³ δι' ἣν ἐνεκάλουν¹⁴ αὐτῷ, κατήγαγον¹⁵ αὐτὸν
 εἰς τὸ συνέδριον¹⁶ αὐτῶν· ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον¹⁴ περὶ ζητημάτων¹⁷ τοῦ νόμου 29
 αὐτῶν, μηδὲν ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν¹⁸ ἔγκλημα¹⁹ ἔχοντα. Μηνυθείσης²⁰ δέ 30
 μοι ἐπιβουλῆς²¹ εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς²²
 ἔπεμψα πρὸς σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις²³ λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ
 σοῦ. Ἔρρωσο.²⁴

¹Κλαύδιος, ου, ό, Claudius. ²Λυσίας, ου, ό, Lysias, Claudius Lysias. ³κράτιστος, most noble, most excellent. ⁴ἡγεμών, όνος, ό, governor, leader. ⁵Φήλιξ, ικος, ό, Felix. ⁶συλλαμβάνω, take, conceive. ⁷ἀναιρέω, take up, kill. ⁸ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁹στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁰ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹¹μανθάνω, learn, ascertain. ¹²Ῥωμαῖος, ου, ό, Roman, Roman citizen. ¹³αἰτία, ας, ή, cause, reason. ¹⁴ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹⁵κατάγω, bring down, lead down. ¹⁶συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁷ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁸δεσμός, οῦ, ό, chain, bond. ¹⁹ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ²⁰μηνύω, make known, report. ²¹ἐπιβουλή, ης, ή, plot, plot against. ²²ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ²³κατήγορος, ου, ό, accuser, prosecutor. ²⁴ρόννυμι, strengthen, farewell.

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται,¹ κατὰ τὸ διατεταγμένον² αὐτοῖς, ἀναλαβόντες³ τὸν 31
 Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα.⁴ Τῇ δὲ ἐπαύριον⁵ 32
 ἔασαντες⁶ τοὺς ἵππεῖς⁷ πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν:⁸
 οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν,⁹ καὶ ἀναδόντες¹⁰ τὴν ἐπιστολὴν¹¹ τῷ 33
 ἡγεμόνι,¹² παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνοὺς δὲ ὁ ἡγεμὼν,¹² καὶ 34
 ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας¹³ ἐστίν, καὶ πυθόμενος¹⁴ ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,¹⁵ 35
 Διακούσομαι¹⁶ σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί¹⁷ σου παραγένωνται.
 Ἐκέλευσέν¹⁸ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ¹⁹ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας²⁰ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ 24
 ῥήτορος²¹ Τερτύλλου²² τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν²³ τῷ ἡγεμόνι¹² κατὰ τοῦ
 Παύλου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν²⁴ ὁ Τέρτυλλος²² λέγων, 2

¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ² διατάσσω, command, give orders to. ³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁴ Ἀντιπατρίς, ἰδος, ἡ, Antipatris. ⁵ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁶ ἔαω, permit, allow. ⁷ ἵππεύς, ἑως, ὁ, horseman, cavalryman. ⁸ παρεμβολή, ἧς, ἡ, camp, army. ⁹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁰ ἀναδίδωμι, deliver, hand over. ¹¹ ἐπιστολή, ἧς, ἡ, letter, dispatch. ¹² ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹³ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ¹⁴ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁶ διακούω, give a hearing, hear throughout. ¹⁷ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ¹⁸ κελεύω, order, command. ¹⁹ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ²⁰ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ²¹ ῥήτωρ, ορος, ὁ, advocate, attorney. ²² Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus. ²³ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²⁴ κατηγορέω, accuse, charge.

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες¹ διὰ σοῦ, καὶ κατορθωμάτων² γινομένων τῷ ἔθνει
τούτῳ διὰ τῆς σῆς³ προνοίας, ⁴ πάντῃ⁵ τε καὶ πανταχοῦ⁶ ἀποδεχόμεθα, ⁷ κράτιστε ³
Φῆλιξ,⁹ μετὰ πάσης εὐχαριστίας.¹⁰ Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω,¹¹ ⁴
παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμῳ¹² τῇ σῇ³ ἐπιεικείᾳ.¹³ Εὐρόντες γὰρ τὸν ⁵
ἄνδρα τοῦτον λοιμόν,¹⁴ καὶ κινουῖντα¹⁵ στάσιν¹⁶ πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ
τὴν οἰκουμένην,¹⁷ πρωτοστάτην¹⁸ τε τῆς τῶν Ναζωραίων¹⁹ αἰρέσεως· ²⁰ ὃς καὶ τὸ ⁶
ἱερὸν ἐπέειρασεν βεβηλῶσαι·²¹ ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν· παρ' οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς ⁷
ἀνακρίνας,²² περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν²³ αὐτοῦ. ⁹
Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες²⁴ ταῦτα οὕτως ἔχειν.

¹ τυγχάνω, obtain, happen. ² κατορθώμα, anything happily and successfully accomplished. ³ σός, your, yours. ⁴ πρόνοια, ας, ἡ, forethought, foresight. ⁵ πάντῃ, in every way. ⁶ πανταχοῦ, everywhere. ⁷ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁸ κράτιστος, most noble, most excellent. ⁹ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁰ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹¹ ἐγκόπτω, impede, detain. ¹² συντόμῳ, briefly, concisely. ¹³ ἐπιείκεια, ας, ἡ, kindness, gentleness. ¹⁴ λοιμός, οὐ, ὁ, pestilence, plague. ¹⁵ κινέω, move, stir. ¹⁶ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁷ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁸ πρωτοστάτης, ου, ὁ, leader, ringleader. ¹⁹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²⁰ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²¹ βεβηλόω, profane, desecrate. ²² ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²³ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁴ φάσκω, affirm, assert.

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος¹ αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος² λέγειν, 10

Ἐκ πολλῶν ἑτῶν ὄντα σε κριτὴν³ τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος,⁴ εὐθυμότερον⁵ τὰ
περὶ ἑμαυτοῦ ἀπολογεῖμαι,⁶ δυναμένου σου γινῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι 11
ἡμέραι δεκαδύο,⁷ ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων ἐν Ἱερουσαλήμ: καὶ οὔτε ἐν τῷ 12
ἱερῷ εὗρόν με πρὸς τινα διαλεγόμενον⁸ ἢ ἐπισύστασιν⁹ ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν
ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν. Οὔτε παραστήσαί με δύνανται περὶ ὧν 13
νῦν κατηγοροῦσιν¹⁰ μου. Ὁμολογῶ¹¹ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἦν 14
λέγουσιν αἵρεσιν,¹² οὕτως¹³ λατρεύω¹⁴ τῷ πατρὶ¹⁵ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς
κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις: ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν, ἦν 15
καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται,¹⁶ ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε
καὶ ἀδίκων.¹⁷ Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ,¹⁸ ἀπρόσκοπον¹⁹ συνείδησιν ἔχων πρὸς 16
τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. Δι' ἑτῶν δὲ πλείονων παρεγενόμην 17

¹ νεύω, nod, beckon (as a sign). ² ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ³ κριτής, ου, ὁ, judge. ⁴ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁵ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ⁶ ἀπολογεῖμαι, defend one's self, give a defense. ⁷ δεκαδύο, twelve, 12. ⁸ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁹ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ¹⁰ κατηγορέω, accuse, charge. ¹¹ ὁμολογέω, confess, profess. ¹² αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹³ οὕτως, thus, so. ¹⁴ λατρεύω, serve, worship. ¹⁵ πατὴρ, paternal, received from one's father. ¹⁶ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹⁷ ἄδικος, unjust, unrighteous. ¹⁸ ἀσκέω, practice, engage in. ¹⁹ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense.

ἐλεημοσύνας¹ ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσφοράς·² ἐν οἷς εὗρόν με 18
 ἡγνισμένον³ ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,⁴ τινὲς ἀπὸ τῆς
 Ἀσίας⁵ Ἰουδαῖοι· οὓς δεῖ ἐπὶ σοῦ παρεῖναι⁶ καὶ κατηγορεῖν⁷ εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. 19
 Ὡς αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν, τί εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα,⁸ σπάντος μου ἐπὶ τοῦ
 συνεδρίου,⁹ ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἥς ἔκραξα ἐστῶς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ 21
 ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ¹⁰ ἀνεβάλετο¹¹ αὐτούς, ἀκριβέστερον¹² εἰδὼς τὰ περὶ 22
 τῆς ὁδοῦ, εἰπὼν, Ὅταν Λυσίας¹³ ὁ χιλιάρχος¹⁴ καταβῇ, διαγνώσομαι¹⁵ τὰ καθ'
 ὑμᾶς· διαταξάμενός¹⁶ τε τῷ ἑκατοντάρχῃ¹⁷ τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε 23
 ἄνεσιν,¹⁸ καὶ μηδένα κωλύειν¹⁹ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν²⁰ ἢ προσέρχεσθαι
 αὐτῷ.

¹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ² προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ³ ἡγνίζω, purify, cleanse. ⁴ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁶ πάρεμι, be present, have arrived. ⁷ κατηγορέω, accuse, charge. ⁸ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁰ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹¹ ἀναβάλλω, postpone, defer. ¹² ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹³ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ¹⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁵ διαγινώσκω, distinguish, decide. ¹⁶ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁷ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁸ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁹ κωλύω, forbid, hinder. ²⁰ ὑπηρετέω, serve, minister to.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ¹ σὺν Δρουσίλλῃ² τῇ γυναικὶ 24
οὔσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο³ τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς
χριστὸν πίστεως. Διαλεγομένου⁴ δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας⁵ 25
καὶ τοῦ κρίματος⁶ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, ἔμβορος⁷ γενόμενος ὁ Φῆλιξ¹
ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν⁸ μετακαλέσομαι⁹ σε: 26
ἅμα¹⁰ καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα¹¹ δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ
αὐτόν: διὸ καὶ πυκνότερον¹² αὐτὸν μεταπεμπόμενος³ ὠμίλει¹³ αὐτῷ. Διετίας¹⁴ δὲ 27
πληρωθείσης, ἔλαβεν διάδοχον¹⁵ ὁ Φῆλιξ¹ Πόρκιον¹⁶ Φῆστον:¹⁷ θέλων τε
χάριτας καταθέσθαι¹⁸ τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ¹ κατέλιπεν¹⁹ τὸν Παῦλον
δεδεμένον.

¹ Φῆλιξ, ἱκος, ὁ, Felix. ² Δρούσιλλα, ἡς, ἡ, Drusilla. ³ μεταπέμπω, send for, summon. ⁴ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁵ ἐγκράτεια, ας, ἡ, mastery, self-control. ⁶ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ⁷ ἔμβορος, terrified, frightened.

⁸ μεταλαμβάνω, partake of, share. ⁹ μετακαλέω, send for. ¹⁰ ἅμα, at the same time. ¹¹ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ¹² πυκνός, frequent, numerous. ¹³ ὁμιλέω, converse, speak. ¹⁴ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years.

¹⁵ διάδοχος, ου, ὁ, successor. ¹⁶ Πόρκιος, ου, ὁ, Porcius. ¹⁷ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁸ κατατίθημι, lay (down), place. ¹⁹ καταλείπω, leave, leave behind.

Φῆστος¹ οὖν ἐπιβὰς² τῇ ἐπαρχίᾳ,³ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ 25
 Καισαρείας.⁴ Ἐνεφάνισαν⁵ δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων 2
 κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως 3
 μεταπέμψηται⁶ αὐτόν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐνέδραν⁷ ποιοῦντες ἀνελεῖν⁸ αὐτόν κατὰ
 τὴν ὁδόν. Ὁ μὲν οὖν Φῆστος¹ ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ,⁴ 4
 ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει⁹ ἐκπορεύεσθαι. Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησὶν, 5
 συγκαταβάντες,¹⁰ εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν¹¹ αὐτοῦ.

Διατρίψας¹² δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα,¹³ καταβὰς εἰς Καισάρειαν,⁴ τῇ 6
 ἑπαύριον¹⁴ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος¹⁵ ἐκέλευσεν¹⁶ τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. 7
 Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν¹⁷ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες
 Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα¹⁸ αἰτιώματα¹⁹ φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ
 ἴσχυον²⁰ ἀποδείξαι,²¹ ἀπολογουμένου²² αὐτοῦ ὅτι Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν 8

¹ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ² ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ³ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁵ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁶ μεταπέμπω, send for, summon. ⁷ ἐνέδρα, ας, ἡ, ambush, plot. ⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ⁹ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ¹⁰ συγκαταβαίνω, go down with someone, go down with. ¹¹ κατηγορέω, accuse, charge. ¹² διατρίβω, continue, tarry. ¹³ δέκα, ten, 10. ¹⁴ ἑπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁶ κελεύω, order, command. ¹⁷ περιῆσθαι, stand around, avoid. ¹⁸ βαρὺς, heavy, burdensome. ¹⁹ αἰτίωμα, τος, τό, charge, complaint. ²⁰ ἰσχύω, be strong, able. ²¹ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ²² ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense.

Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς Καίσαρά¹ τι ἥμαρτον. Ὁ Φῆστος² δὲ τοῖς 9
 Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι,³ ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις εἰς
 Ἱεροσόλυμα ἀναβάς, ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, 10
 Ἐπὶ τοῦ βήματος⁴ Καίσαρος¹ ἐστὼς εἰμι, οὗ⁵ με δεῖ κρίνεσθαι: Ἰουδαίους οὐδὲν
 ἡδίκησα,⁶ ὥς καὶ σὺ κάλλιον⁷ ἐπιγινώσκεις. Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ⁶ καὶ ἄξιον 11
 θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι⁸ τὸ ἀποθανεῖν: εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι
 κατηγοροῦσίν⁹ μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι.¹⁰ Καίσαρα¹
 ἐπικαλοῦμαι. Τότε ὁ Φῆστος² συλλαλήσας¹¹ μετὰ τοῦ συμβουλίου¹² ἀπεκρίθη, 12
 Καίσαρα¹ ἐπικέκλησαι; Ἐπὶ Καίσαρα¹ πορεύσῃ.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων¹³ τινῶν, Ἀγρίππας¹⁴ ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη¹⁵ 13
 κατήντησαν¹⁶ εἰς Καισάρειαν,¹⁷ ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον.² Ὡς δὲ πλείους 14
 ἡμέρας διέτριβεν¹⁸ ἐκεῖ, ὁ Φῆστος² τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο¹⁹ τὰ κατὰ τὸν Παῦλον,

¹ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ³ κατατίθῃμι, lay (down), place. ⁴ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁵ οὔ, where, when. ⁶ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁷ κάλλιον, very well. ⁸ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ⁹ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁰ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹¹ συλλαλέω, talk with, discuss. ¹² συμβούλιον, ου, τό, counsel, council. ¹³ διαγίνομαι, go through, pass. ¹⁴ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁵ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹⁶ καταντάω, come to, arrive. ¹⁷ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁸ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁹ ἀνατίθῃμι, set forth, declare.

λέγων, Ἄνὴρ τίς ἐστιν καταλειμμένος¹ ὑπὸ Φήλικος² δέσμιος,³ περὶ οὗ, 15
γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν⁴ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην.⁵ Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ 16
ἔστιν ἔθος⁶ Ῥωμαίοις⁷ χαρίζεσθαι⁸ τινὰ ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν,⁹ πρὶν¹⁰ ἢ ὁ
κατηγορούμενος¹¹ κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροὺς,¹² τόπον τε ἀπολογίας
λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος.¹⁴ Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε,¹⁵ ἀναβολὴν¹⁶ 17
μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς¹⁷ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,¹⁸ ἐκέλευσα¹⁹
ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα: περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι¹² οὐδεμίαν αἰτίαν²⁰ 18
ἐπέφερον²¹ ὧν ὑπενόουν²² ἐγώ, ζητήματα²³ δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας 19
εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περὶ τίνος Ἰησοῦ τεθνηκότος,²⁵ ὃν ἔφασκεν²⁶ ὁ Παῦλος
ζῆν. Ἀπορούμενος²⁷ δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου ζήτησιν,²⁸ ἔλεγον, εἰ βούλοιτο 20
πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, κἀκεῖ²⁹ κρίνεσθαι περὶ τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου 21

¹ καταλείπω, leave, leave behind. ² Φήλιξ, ἱκος, ὁ, Felix. ³ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁴ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁵ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ⁶ ἔθος, ους, τό, custom. ⁷ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁸ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁹ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹⁰ πρὶν, before, formerly. ¹¹ κατηγορέω, accuse, charge. ¹² κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ¹³ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹⁴ ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ¹⁵ ἐνθάδε, within, here. ¹⁶ ἀναβολή, ης, ἡ, postponement, delay. ¹⁷ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁸ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁹ κελεύω, order, command. ²⁰ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²¹ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ²² ὑπονοέω, suspect, conjecture. ²³ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²⁴ δεισιδαιμονία, ας, ἡ, religion, religion in general. ²⁵ θνήσκω, die, am dying. ²⁶ φάσκω, affirm, assert. ²⁷ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ²⁸ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ²⁹ κἀκεῖ, and there.

ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ¹ διάγνωσιν,² ἐκέλευσα³
 τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.⁴ Ἀγρίππας⁵ δὲ πρὸς τὸν 22
 Φῆστον⁶ ἔφη, Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Αὔριον,⁷
 φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

Τῇ οὖν ἐπαύριον,⁸ ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα⁵ καὶ τῆς Βερνίκης⁹ μετὰ πολλῆς 23
 φαντασίας,¹⁰ καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον,¹¹ σὺν τε τοῖς χιλιάρχοις¹² καὶ
 ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχήν¹³ οὗσιν τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος³ τοῦ Φῆστου,⁶
 ἤχθη ὁ Παῦλος. Καὶ φησιν ὁ Φῆστος,⁶ Ἀγρίππα⁵ βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ 24
 συμπαρόντες¹⁴ ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν
 Ἰουδαίων ἐνέτυχόν¹⁵ μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,¹⁶ ἐπιβοῶντες¹⁷ μὴ δεῖν
 ζῆν αὐτὸν μηκέτι.¹⁸ Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος¹⁹ μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν 25
 πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν,¹ ἔκρινα

¹ σεβαστός, revered, august. ² διάγνωσις, εως, ή, decision, judicial examination. ³ κελεύω, order, command. ⁴ Καίσαρ, ος, ό, Caesar. ⁵ Ἀγρίππας, α, ό, Agrippa. ⁶ Φῆστος, ου, ό, Festus. ⁷ αὔριον, tomorrow. ⁸ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁹ Βερνίκη, ης, ή, Bernice. ¹⁰ φαντασία, ας, ή, pomp, pageantry. ¹¹ ἀκροατήριον, ου, τό, auditorium, audience hall. ¹² χιλιάρχος, ου, ό, military tribune, captain. ¹³ ἐξοχή, ης, ή, prominence, eminence. ¹⁴ συμπάρεμι, be together, be present with. ¹⁵ ἐντυχάνω, entreat, intercede. ¹⁶ ἐνθάδε, within, here. ¹⁷ ἐπιβοῶ, cry out to or against. ¹⁸ μηκέτι, no longer. ¹⁹ καταλαμβάνω, overtake, apprehend.

πέμπειν αὐτόν. Περὶ οὗ ἀσφαλές¹ τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. Διὸ προήγαγον 26
αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα³ ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁴ ὅπως τῆς
ἀνακρίσεως⁵ γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον⁶ γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα 27
δέσμιον,⁷ μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας⁸ σημᾶναι.⁹

Ἀγρίππας⁴ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται¹⁰ σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. 26
Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο,¹¹ ἐκτείνας¹² τὴν χεῖρα,

Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι¹³ ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁴ ἡγῆμαι¹⁴ 2
ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι¹¹ σήμερον: μάλιστα³ γνώστην 3
ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἡθῶν¹⁶ τε καὶ ζητημάτων:¹⁷ διὸ δέομαι¹⁸
σου, μακροθύμως¹⁹ ἀκοῦσαί μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν²⁰ μου τὴν ἐκ νεότητος,²¹ 4
τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασιν πάντες οἱ

¹ ἀσφαλές, certain, definite. ² προάγω, lead forth, go before. ³ μάλιστα, especially, most of all. ⁴ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁵ ἀνάκρισις, εως, ἡ, investigation, examination. ⁶ ἄλογος, without reason, absurd. ⁷ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁸ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁹ σημαίνω, indicate, signify. ¹⁰ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹² ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹³ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹⁴ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁵ γνώστης, ου, ὁ, expert, one who knows. ¹⁶ ἥθος, ους, τό, custom, habit. ¹⁷ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁸ δέομαι, ask, request. ¹⁹ μακροθύμως, patiently. ²⁰ βίωσις, εως, ἡ, manner of life. ²¹ νεότης, ητος, ἡ, youth, youthfulness.

Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές¹ με ἄνωθεν,² ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν 5
 ἀκριβεστάτην³ αἵρεσιν⁴ τῆς ἡμετέρας⁵ θρησκείας⁶ ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ’ 6
 ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔστηκα
 κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον⁷ ἡμῶν ἐν ἐκτενεῖά⁸ νύκτα καὶ ἡμέραν 7
 λατρεῦον⁹ ἐλπίζει καταντῆσαι:¹⁰ περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,¹¹ βασιλεῦ
 Ἀγρίππα,¹² ὑπὸ Ἰουδαίων. Τί ἄπιστον¹³ κρίνεται παρ’ ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς 8
 ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου¹⁴ δεῖν 9
 πολλὰ ἐναντία¹⁵ πράξαι: ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν 10
 ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα,¹⁶ τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών,
 ἀναιρουμένων¹⁷ τε αὐτῶν κατήνεγκα¹⁸ ψῆφον.¹⁹ Καὶ κατὰ πάσας τὰς 11
 συναγωγὰς πολλάκις²⁰ τιμωρῶν²¹ αὐτοὺς, ἠνάγκαζον²² βλασφημεῖν: περισσῶς²³
 τε ἐμμαινόμενος²⁴ αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἑξὼ πόλεις. Ἐν οἷς καὶ 12

¹ προγινώσκω, know beforehand. ² ἄνωθεν, from above, again. ³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁴ αἵρεσις, εὐσ, ἡ, choice, faction. ⁵ ἡμέτερος, our, our own. ⁶ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ⁷ δωδεκάφυλον, ου, τό, twelve tribes. ⁸ ἐκτένεια, ας, ἡ, perseverance, earnestness. ⁹ λατρεῦω, serve, worship. ¹⁰ καταντάω, come to, arrive. ¹¹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁴ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁵ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹⁶ κατακλείω, shut up, lock up. ¹⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁸ καταφέρω, bring down, against. ¹⁹ ψῆφος, ου, ἡ, small smooth stone, voting pebble. ²⁰ πολλάκις, often, many times. ²¹ τιμωρέω, punish. ²² ἀναγκάζω, force, compel. ²³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²⁴ ἐμμαινόμεναι, be enraged, am madly enraged with.

πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν¹ μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς² τῆς παρὰ τῶν
 ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν³ ὑπὲρ τὴν 13
 λαμπρότητα⁴ τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν⁵ με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. 14
 Πάντων δὲ καταπεσόντων⁶ ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρὸς
 με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ⁷ διαλέκτῳ,⁸ Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;
 Σκληρόν⁹ σοι πρὸς κέντρα¹⁰ λακτίζειν.¹¹ Ἐγὼ δὲ εἶπον, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, 15
 Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου: 16
 εἰς τοῦτο γὰρ ὥφθην σοι, προχειρίσασθαι¹² σε ὑπηρέτην¹³ καὶ μάρτυρα ὧν τε
 εἶδες ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, ἐξαιρούμενός¹⁴ σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς 17
 οὓς ἐγὼ σε ἀποστέλλω, ἀνοίξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ὑποστρέψαι ἀπὸ 18
 σκοτόους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς
 ἄφεσιν¹⁵ ἁμαρτιῶν, καὶ κλῆρον¹⁶ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις¹⁷ πιστεῖ τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν,¹⁸ 19

¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ² ἐπιτροπή, ἡς, ἡ, permission, commission. ³ οὐρανόθεν, from heaven. ⁴ λαμπρότης, ἡτος, ἡ, shining, brilliance. ⁵ περιλάμπω, shine around. ⁶ καταπίπτω, fall, fall down. ⁷ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ⁸ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ⁹ σκληρός, hard, rough. ¹⁰ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ¹¹ λακτίζω, kick. ¹² προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹³ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁴ ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹⁵ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁶ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹⁷ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ¹⁸ ὅθεν, from where, from which.

βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹ οὐκ ἐγενόμην ἀπειθῆς² τῇ οὐρανίῳ³ ὁπτασίᾳ,⁴ ἀλλὰ τοῖς ἐν 20

Δαμασκῷ⁵ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν⁶ τῆς Ἰουδαίας,

καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπαγγέλλων μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἅξια τῆς

μετανοίας⁷ ἔργα πράσσοντας. Ὅθεν⁸ τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με συλλαβόμενοι⁹ ἐν 21

τῷ ἱερῷ ἐπειρώντο¹⁰ διαχειρίσασθαι.¹¹ Ἐπικουρίας¹² οὖν τυχῶν¹³ τῆς παρὰ τοῦ 22

θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα μαρτυρόμενος¹⁴ μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ,

οὐδὲν ἐκτὸς¹⁵ λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ

Μωϋσῆς, εἰ παθητὸς¹⁶ ὁ χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει 23

καταγγέλλειν¹⁷ τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου,¹⁸ ὁ Φῆστος¹⁹ μεγάλη τῇ φωνῇ ἔφη, Μαίνῃ,²⁰ 24

Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα²¹ εἰς μανίαν²² περιτρέπει. Ὁ δέ, Οὐ μαίνομαι,²⁰ 25

¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ² ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ³ οὐράνιος, heavenly, in heaven. ⁴ ὁπτασία, ας, ή, vision, supernatural appearance. ⁵ Δαμασκός, οὔ, ή, Damascus. ⁶ χώρα, ας, ή, land, region. ⁷ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ⁸ ὅθεν, for the sake of, on account of. ⁹ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁰ πειράω, try, attempt. ¹¹ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ¹² ἐπικουρία, ας, ή, help, aid. ¹³ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁴ μαρτύρομαι, affirm, testify. ¹⁵ ἐκτός, aside from, besides. ¹⁶ παθητός, subject to suffering. ¹⁷ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁸ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁹ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ²⁰ μαίνομαι, rage, be furious. ²¹ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ²² μανία, ας, ή, madness, frenzy. ²³ περιτρέπω, turn about, drive insane.

φησὶν, κράτιστε¹ Φῆστε,² ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης³ ῥήματα
 ἀποφθέγγομαι.⁴ Ἐπίσταται⁵ γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ 26
 παρρησιαζόμενος⁶ λαλῶ: λανθάνειν⁷ γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν: οὐ
 γὰρ ἐν γωνίᾳ⁸ πεπραγμένον τοῦτο. Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁹ τοῖς 27
 προφήταις; Οἶδα ὅτι πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας⁹ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐν 28
 ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν¹⁰ γενέσθαι. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην¹¹ ἂν τῷ 29
 θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς
 μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος¹² καγὼ εἰμι, παρεκτός¹³ τῶν δεσμῶν¹⁴
 τούτων.

Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν,¹⁵ ἥ τε Βερνίκη,¹⁶ καὶ 30
 οἱ συγκαθήμενοι¹⁷ αὐτοῖς: καὶ ἀναχωρήσαντες¹⁸ ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, 31
 λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν¹⁴ πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. 32

¹κράτιστος, most noble, most excellent. ²Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ³σωφροσύνη, ης, ἡ, self control, moderation. ⁴ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ⁵ἐπίσταμαι, understand, know. ⁶παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁷λανθάνω, escape notice, am hidden. ⁸γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ⁹Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁰Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian. ¹¹εὐχομαι, pray, wish. ¹²ὁποῖος, what sort of, what kind of. ¹³παρεκτός, except for, apart from. ¹⁴δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁵ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁶Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹⁷συγκαθήμεναι, sit with. ¹⁸ἀναχωρέω, depart, withdraw.

Ἀγρίππας¹ δὲ τῷ Φήστῳ² ἔφη, Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ
ἐπεκέκλητο Καίσαρα.³

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν⁴ ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,⁵ παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον **27**

καὶ τινὰς ἐτέρους δεσμώτας⁶ ἑκατοντάρχῃ,⁷ ὀνόματι Ἰουλίῳ,⁸ σπείρης⁹

Σεβαστῆς.¹⁰ Ἐπιβάντες¹¹ δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῶ,¹² μέλλοντες πλεῖν¹³ τοὺς **2**

κατὰ τὴν Ἀσίαν¹⁴ τόπους, ἀνήχθημεν,¹⁵ ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου¹⁶

Μακεδόνης¹⁷ Θεσσαλονικέως.¹⁸ Τῇ τε ἐτέρᾳ κατήχθημεν¹⁹ εἰς Σιδῶνα·²⁰ **3**

φιλανθρώπως²¹ τε ὁ Ἰούλιος⁸ τῷ Παύλῳ χρησάμενος²² ἐπέτρεψεν²³ πρὸς τοὺς

φίλους²⁴ πορευθέντα ἐπιμελείας²⁵ τυχεῖν.²⁶ Κάκειθεν²⁷ ἀναχθέντες¹⁵ **4**

ὑπεπλεύσαμεν²⁸ τὴν Κύπρον,²⁹ διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.³⁰ Τό τε **5**

πέλαγος³¹ τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν³² καὶ Παμφυλίαν³³ διαπλεύσαντες,³⁴

¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ² Φήστος, ου, ὁ, Festus. ³ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ⁴ ἀποπλέω, sail away. ⁵ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ⁶ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ⁷ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁸ Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius. ⁹ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁰ σεβαστός, revered, august. ¹¹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹² Ἀδραμυττηνός, of Adramyttium. ¹³ πλέω, sail. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁶ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁷ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁸ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ¹⁹ κατάγω, bring down, lead down. ²⁰ Σιδών, ὦνος, ἡ, Sidon. ²¹ φιланθρώπως, benevolently, kindly. ²² χρᾶμαι, use, make use of. ²³ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²⁴ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ²⁵ ἐπιμέλεια, ας, ἡ, care, attention. ²⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁷ κάκειθεν, and thence, and from there. ²⁸ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ²⁹ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ³⁰ ἐναντίος, opposite, hostile. ³¹ πέλαγος, ους, τό, open sea, depths of the sea. ³² Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ³³ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³⁴ διαπλέω, sail through, sail over.

κατήλθομεν¹ εἰς Μύρα² τῆς Λυκίας.³ Κακεῖ⁴ εὐρῶν ὁ ἐκατόνταρχος⁵ πλοῖον 6
 Ἀλεξανδρινόν⁶ πλέον⁷ εἰς τὴν Ἰταλίαν,⁸ ἐνεβίβασεν⁹ ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς 7
 δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες,¹⁰ καὶ μόλις¹¹ γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον,¹² μὴ
 προσεῶντος¹³ ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν¹⁴ τὴν Κρήτην¹⁵ κατὰ Σαλμώνην:
 μόλις¹¹ τε παραλεγόμενοι¹⁷ αὐτὴν ἦλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοῦς 8
 Λιμένας,¹⁸ ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία.¹⁹

Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου,²⁰ καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς²¹ τοῦ πλόος,²² διὰ τὸ 9
 καὶ τὴν νηστείαν²³ ἤδη παρεληλυθέναι,²⁴ παρήνει²⁵ ὁ Παῦλος λέγων αὐτοῖς, 10
 Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως²⁶ καὶ πολλῆς ζημίας,²⁷ οὐ μόνον τοῦ φορτίου²⁸
 καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.²² Ὁ δὲ 11
 ἐκατοντάρχης⁵ τῷ κυβερνήτῃ²⁹ καὶ τῷ ναυκλήρῳ³⁰ ἐπέθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² Μύρα, ὠν, τό, Myra. ³ Λυκία, ας, ἡ, Lycia. ⁴ κακεῖ, and there. ⁵ ἐκατοντάρχης, centurion. ⁶ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ⁷ πλέω, sail. ⁸ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ⁹ ἐμβιβάζω, put aboard, embark. ¹⁰ βραδυπλοέω, sail slowly. ¹¹ μόλις, with difficulty, hardly. ¹² Κνίδος, ου, ἡ, Cnidus. ¹³ προσεάω, permit to go farther. ¹⁴ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ¹⁵ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ¹⁶ Σαλμώνη, ης, ἡ, Salmone. ¹⁷ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ¹⁸ λιμὴν, ἐνος, ὁ, harbor, haven. ¹⁹ Λασαία, ας, ἡ, Lasea. ²⁰ διαγίνομαι, go through, pass. ²¹ ἐπιφαλής, unsafe, dangerous. ²² πλόος, ὁ, voyage. ²³ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ²⁴ παρέρχομαι, pass by, go by. ²⁵ παραινέω, recommend, urge. ²⁶ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ²⁷ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ²⁸ φορτίον, ου, τό, burden, load. ²⁹ κυβερνήτης, ου, ὁ, shipmaster, pilot. ³⁰ ναύκληρος, ου, ὁ, ship captain, master of a ship.

τοῦ Παύλου λεγομένοις. Ἄνευθέτου¹ δὲ τοῦ λιμένος² ὑπάρχοντος πρὸς¹²
 παραχειμασίαν,³ οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν⁴ ἀναχθῆναι⁵ κακεῖθεν,⁶ εἴ πως
 δύναιντο καταντήσαντες⁷ εἰς Φοίνικα⁸ παραχειμάσαι,⁹ λιμένα² τῆς Κρήτης¹⁰
 βλέποντα κατὰ λίβα¹¹ καὶ κατὰ χώρον.¹² Ὑποπνεύσαντος¹³ δὲ νότου,¹⁴ δόξαντες¹³
 τῆς προθέσεως¹⁵ κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσσον¹⁶ παρελέγοντο¹⁷ τὴν Κρήτην.¹⁰¹⁴
 Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός,¹⁸ ὁ καλούμενος
 Εὐροκλύδων.¹⁹ συναρπασθέντος²⁰ δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου¹⁵
 ἀντοφθαλμεῖν²¹ τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες²² ἐφερόμεθα. Νησίον²³ δέ τι ὑποδραμόντες¹⁶
 καλούμενον Κλαῦδην²⁵ μόλις²⁶ ἰσχύσαμεν²⁷ περικρατεῖς²⁸ γενέσθαι τῆς σκάφης:
 ἦν ἄραντες, βοηθείαις³⁰ ἐχρῶντο,³¹ ὑποζωννύντες³² τὸ πλοῖον: φοβούμενοί τε¹⁷
 μὴ εἰς τὴν Σύρτην³³ ἐκπέσωσιν,³⁴ χαλάσαντες³⁵ τὸ σκεῦος,³⁶ οὕτως ἐφέροντο.¹⁸

¹ ἀνεύθετος, unsuitable, poor. ² λιμὴν, ἑνός, ὁ, harbor, haven. ³ παραχειμασία, ας, ἡ, wintering. ⁴ βουλὴ, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ⁵ ἀνάγω, lead up, restore. ⁶ κακεῖθεν, and thence, and from there. ⁷ καταντάω, come to, arrive. ⁸ φοῖνιξ, ὁ, palm tree, palm branch. ⁹ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁰ Κρήτη, ἥς, ἡ, Crete. ¹¹ λίψ, ὁ, south-west, south-west wind. ¹² χώρος, ου, ὁ, northwest wind. ¹³ ὑποπνέω, blow gently. ¹⁴ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ¹⁵ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹⁶ ἄσσον, nearer, close by. ¹⁷ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ¹⁸ τυφωνικός, like a whirlwind, violent. ¹⁹ Εὐροκλύδων, ὁ, east-north-east wind. ²⁰ συναρπάζω, seize, drag away. ²¹ ἀντοφθαλέω, look directly at, face. ²² ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ²³ νησίον, ου, τό, small island, little island. ²⁴ ὑποτρέχω, run under the shelter of. ²⁵ Κλαῦδη, ἥς, ἡ, Cauda, Claudia. ²⁶ μόλις, with difficulty, hardly. ²⁷ ἰσχύω, be strong, able. ²⁸ περικρατής, having power, having full command of. ²⁹ σκάφη, ἥς, ἡ, dish, small boat. ³⁰ βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ³¹ χρᾶμαι, use, make use of. ³² ὑποζώννυμι, undergird, brace. ³³ Σύρτις, εως, ἡ, Syrtis, quicksand. ³⁴ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ³⁵ χαλάω, slacken, let down. ³⁶ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural).

Σφοδρῶς¹ δὲ χειμαζομένων² ἡμῶν, τῇ ἐξῆς³ ἐκβολὴν⁴ ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ⁵ 19
αὐτόχειρες⁶ τὴν σκευὴν⁷ τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν.⁸ Μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων⁹ 20
ἐπιφαινόντων¹⁰ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός¹¹ τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου,¹²
λοιπὸν περιηρεῖτο¹³ πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σῶζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας¹⁴ 21
ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, ὦ¹⁵
ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς¹⁶ μοι μὴ ἀνάγεσθαι¹⁷ ἀπὸ τῆς Κρήτης,¹⁸ κερδῆσαι¹⁹ τε
τὴν ὕβριν²⁰ ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.²¹ Καὶ τὰ νῦν παραινῶ²² ὑμᾶς εὐθυμεῖν·²³ 22
ἀποβολὴ²⁴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. Παρέστη γάρ 23
μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμι, ὃ καὶ λατρεύω,²⁵ λέγων, Μὴ 24
φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί²⁶ σε δεῖ παραστῆναι· καὶ ἰδού, κεχάρισται²⁷ σοι ὁ θεὸς
πάντας τοὺς πλέοντας²⁸ μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυμεῖτε²⁹ ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ 25
ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον³⁰ λελάληταί μοι. Εἰς νῆσον³¹ δέ τινα δεῖ ἡμᾶς 26

¹ σφοδρῶς, exceedingly, greatly. ² χειμάζομαι, toss in a storm, distress. ³ ἐξῆς, next, next in order. ⁴ ἐκβολή, ἤς, ἡ, jettisoning, throwing out. ⁵ αὐτόχειρ, with one's own hand. ⁶ σκευή, ἤς, ἡ, equipment, tackle. ⁷ ῥίπτω, throw, cast. ⁸ ἄστρον, ου, τό, star. ⁹ ἐπιφαίνω, appear, shine. ¹⁰ χειμῶν, ὦνος, ὁ, winter, storm. ¹¹ ἐπικείμε, lie on, lie upon. ¹² περριπείω, cast off, take away. ¹³ ἀσιτία, ας, ἡ, lack of appetite, abstinence. ¹⁴ ὦ, Oh! omega. ¹⁵ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ¹⁶ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁷ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ¹⁸ κερδαίνω, gain, win. ¹⁹ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ²⁰ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ²¹ παραινέω, recommend, urge. ²² εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ²³ ἀποβολή, ἤς, ἡ, rejection, loss. ²⁴ λατρεύω, serve, worship. ²⁵ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ²⁶ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁷ πλέω, sail. ²⁸ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ²⁹ νῆσος, ου, ἡ, island.

ἐκπeseῖν.¹

Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ² νύξ ἐγένετο, διαφορομένων³ ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ,⁴ κατὰ 27

μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν⁵ οἱ ναῦται⁶ προσάγειν⁷ τινὰ αὐτοῖς χώραν:⁸ καὶ 28

βολίσαντες⁹ εὔρον ὀργυιάς¹⁰ εἴκοσι:¹¹ βραχὺ¹² δὲ διαστήσαντες,¹³ καὶ πάλιν

βολίσαντες,⁹ εὔρον ὀργυιάς¹⁰ δεκαπέντε:¹⁴ φοβούμενοί τε μήπως¹⁵ εἰς τραχεῖς¹⁶ 29

τόπους ἐκπέσωμεν,¹ ἐκ πρύμνης¹⁷ ῥίψαντες¹⁸ ἀγκύρας¹⁹ τέσσαρας, ἤρχοντο²⁰

ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ ναυτῶν⁶ ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ 30

χαλασάντων²¹ τὴν σκάφην²² εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει²³ ὡς ἐκ πλώρας²⁴

μελλόντων ἀγκύρας¹⁹ ἐκτείνειν,²⁵ εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ²⁶ καὶ τοῖς 31

στρατιώταις,²⁷ Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. 32

Τότε οἱ στρατιῶται²⁷ ἀπέκοψαν²⁸ τὰ σχοινία²⁹ τῆς σκάφης,²² καὶ εἶασαν³⁰ αὐτὴν

¹ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ² τεσσαρεσκαιδέκατος, fourteenth. ³ διαφέρω, differ, carry through. ⁴ Ἀδρίας, ου, ὁ, Adriatic Sea. ⁵ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁶ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ⁷ προσάγω, bring (forward), approach. ⁸ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁹ βολίζω, take soundings. ¹⁰ ὀργυιά, ᾱς, ἡ, fathom, about five or six feet. ¹¹ εἴκοσι, twenty, 20. ¹² βραχύς, short, little. ¹³ διῆστημι, pass, part. ¹⁴ δεκαπέντε, fifteen, 15. ¹⁵ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁶ τραχύς, rough, uneven. ¹⁷ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ¹⁸ ῥίπτω, throw, cast. ¹⁹ ἀγκυρα, ας, ἡ, anchor. ²⁰ εὔχομαι, pray, wish. ²¹ χαλάω, slacken, let down. ²² σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ²³ πρόφασις, εως, ἡ, pretext, pretext. ²⁴ πλώρα, ας, ἡ, prow of a ship. ²⁵ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ²⁶ ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁷ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²⁸ ἀποκόπτω, cut off, smite. ²⁹ σχοινίον, ου, τό, rope, cord. ³⁰ εἶάω, permit, allow.

ἐκπεσεῖν.¹ Ἄχρι δὲ οὗ ἡμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας 33
 μεταλαβεῖν² τροφῆς,³ λέγων, Τεσσαρεσκαίδεκάτην⁴ σήμερον ἡμέραν
 προσδοκῶντες⁵ ἄσιτοι⁶ διατελεῖτε,⁷ μηδὲν προσλαβόμενοι.⁸ Διὸ παρακαλῶ 34
 ὑμᾶς προσλαβεῖν⁸ τροφῆς:³ τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας⁹ σωτηρίας ὑπάρχει:
 οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θριξ¹⁰ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν 35
 ἄρτον, εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων: καὶ κλάσας¹¹ ἤρξατο ἐσθίειν. 36
 Εὐθυμοὶ¹² δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο⁸ τροφῆς.³ Ἦμεν δὲ ἐν 37
 τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, διακόσιαι¹³ ἑβδομήκοντα¹⁴ ἕξ.¹⁵ Κορεσθέντες¹⁶ δὲ τῆς 38
 τροφῆς³ ἐκούφίζον¹⁷ τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον¹⁸ εἰς τὴν θάλασσαν. 39
 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον: κόλπον¹⁹ δὲ τινα κατενόουν²⁰
 ἔχοντα αἰγιαλόν,²¹ εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο,²² εἰ δυνατόν, ἐξῶσαι²³ τὸ πλοῖον. Καὶ 40
 τὰς ἀγκύρας²⁴ περιελόντες²⁵ εἴων²⁶ εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα²⁷ ἀνέντες²⁸ τὰς

¹ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ² μεταλαμβάνω, partake of, share. ³ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ⁴ τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth. ⁵ προσδοκάω, wait for, look for. ⁶ ἄσιτος, without eating, fasting. ⁷ διατελέω, continue, remain. ⁸ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁹ ὑμέτερος, your. ¹⁰ θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ¹¹ κλάω, break. ¹² εὐθυμος, cheerful, encouraged. ¹³ διακόσιοι, two hundred, 200. ¹⁴ ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁵ ἕξ, six, 6. ¹⁶ κορέννυμι, satiate, fill. ¹⁷ κουφίζω, make light, lighten. ¹⁸ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹⁹ κόλπος, ου, ὁ, bosom, breast. ²⁰ κατανοέω, observe, understand. ²¹ αἰγιαλός, οὗ, ὁ, seashore, beach. ²² βουλεύω, deliberate, take counsel. ²³ ἐξωθέω, drive out, run aground. ²⁴ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ²⁵ περιαιρέω, cast off, take away. ²⁶ εἴω, permit, allow. ²⁷ ἅμα, at the same time. ²⁸ ἀνίημι, give up, loosen.

ζευκτηρίας¹ τῶν πηδαλίων·² καὶ ἐπάραντες³ τὸν ἀρτέμονα⁴ τῇ πνεούσῃ⁵
 κατεῖχον⁶ εἰς τὸν αἰγιαλόν·⁷ Περιπεσόντες⁸ δὲ εἰς τόπον διθάλασσον⁹ ἐπώκειλαν 41
 τὴν ναῦν·¹¹ καὶ ἡ μὲν πρῶρα¹² ἐρείσασα¹³ ἔμεινεν ἀσάλευτος,¹⁴ ἡ δὲ πρύμνα¹⁵
 ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας¹⁶ τῶν κυμάτων·¹⁷ Τῶν δὲ στρατιωτῶν¹⁸ βουλὴ¹⁹ ἐγένετο ἵνα 42
 τοὺς δεσμώτας²⁰ ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμβήσας²¹ διαφύγῃ·²² Ὁ δὲ 43
 ἑκατόνταρχος,²³ βουλόμενος διασῶσαι²⁴ τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν²⁵ αὐτοὺς τοῦ
 βουλήματος,²⁶ ἐκέλευσέν²⁷ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν²⁸ ἀπορρίψαντας²⁹
 πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι·³⁰ καὶ τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,³¹ οὓς δὲ 44
 ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι²⁴ ἐπὶ τὴν
 γῆν.

¹ ζευκτηρία, ας, ἡ, band, rope. ² πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ³ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁴ ἀρτέμων, ωνος, ὁ, foresail, set on the bow. ⁵ πνέω, blow. ⁶ κατέχω, hold back, hold fast. ⁷ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ⁸ περιπίπτω, fall in with, strike. ⁹ διθάλασος, where two seas met, between two seas. ¹⁰ ἐποκέλλω, force forward, run aground. ¹¹ ναῦς, ἡ, ship, vessel. ¹² πρῶρα, ας, ἡ, prow of a ship. ¹³ ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ¹⁴ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ¹⁵ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ¹⁶ βία, ας, ἡ, strength, force. ¹⁷ κύμα, τος, τό, wave. ¹⁸ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁹ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ²⁰ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ²¹ ἐκκολυμβάω, swim away, swim out. ²² διαφεύγω, escape, escape by flight. ²³ ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁴ διασώζω, save, bring safely to. ²⁵ κωλύω, forbid, hinder. ²⁶ βούλημα, τος, τό, purpose, will. ²⁷ κελεύω, order, command. ²⁸ κολυμβάω, swim up and down, swim. ²⁹ ἀπορρίπτω, throw away from, throw overboard. ³⁰ ἔξειμι, go away, leave. ³¹ σανίς, ἰδος, ἡ, board, plank.

Καὶ διασωθέντες,¹ τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη² ἡ νῆσος³ καλεῖται. Οἱ δὲ **28**
 βάρβαροι⁴ παρεῖχον⁵ οὐ τὴν τυχοῦσαν⁶ φιλανθρωπίαν⁷ ἡμῖν· ἀνάψαντες⁸ γὰρ
 πυράν,⁹ προσελάβοντο¹⁰ πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν¹¹ τὸν ἐφ'esτώτα,¹² καὶ διὰ
 τὸ ψύχος.¹³ Συστρέψαντος¹⁴ δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων¹⁵ πλῆθος, καὶ ἐπιθέντος **3**
 ἐπὶ τὴν πυράν,⁹ ἔχιδνα¹⁶ ἐκ τῆς θερμῆς¹⁷ διεξελθοῦσα καθήψεν¹⁸ τῆς χειρὸς
 αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι⁴ κρεμάμενον¹⁹ τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, **4**
 ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Πάντως²⁰ φονεύς²¹ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν
 διασωθέντα¹ ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη²² ζῆν οὐκ εἶσεν.²³ Ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας **5**
 τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. Οἱ δὲ προσεδόκων²⁵ αὐτὸν μέλλειν **6**
 πίμπρασθαι²⁶ ἢ καταπίπτειν²⁷ ἄφνω²⁸ νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν
 προσδοκόντων,²⁵ καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον²⁹ εἰς αὐτὸν γινόμενον,
 μεταβαλλόμενοι³⁰ ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

¹ διασώζω, save, bring safely to. ² Μελίτη, ης, ἡ, Malta, Melita. ³ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁴ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁵ παρέχω, offer, afford. ⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ⁷ φιλανθρωπία, ας, ἡ, (loving) kindness, love for mankind. ⁸ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ⁹ πυρά, ἄς, ἡ, fire. ¹⁰ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹¹ ὑετός, ου, ὁ, rain. ¹² ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹³ ψύχος, ους, τό, cold. ¹⁴ συστρέφω, gather up, bring together. ¹⁵ φρύγανον, ου, τό, bush, shrub. ¹⁶ ἔχιδνα, ης, ἡ, viper, serpent. ¹⁷ θερμή, ης, ἡ, heat. ¹⁸ καθάπτω, take hold of, seize. ¹⁹ κρεμάννυμι, hang, hang up. ²⁰ πάντως, altogether, by all means. ²¹ φονεύς, έως, ὁ, murderer. ²² δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ²³ εἰάω, permit, allow. ²⁴ ἀποτινάσσω, shake off. ²⁵ προσδοκάω, wait for, look for. ²⁶ πίμπρημι, burn with fever, swell up. ²⁷ καταπίπτω, fall, fall down. ²⁸ ἄφνω, suddenly. ²⁹ ἄτοπος, out of place, unusual. ³⁰ μεταβάλλω, change, change my mind.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία¹ τῷ πρώτῳ τῆς νήσου,² ὀνόματι 7

Ποπλίῳ,³ ὃς ἀναδεξάμενος⁴ ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως⁵ ἐξένισεν.⁶ Ἐγένετο 8

δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου³ πυρετοῖς⁷ καὶ δυσεντερίᾳ⁸ συνεχόμενον⁹

κατακεῖσθαι:¹⁰ πρὸς δὲ ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεῖς τὰς

χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο¹¹ αὐτόν. Τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες 9

ἀσθενείας¹² ἐν τῇ νήσῳ² προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο: οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς 10

ἐτίμησαν¹³ ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις¹⁴ ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας¹⁵ ἤχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότη¹⁶ ἐν τῇ νήσῳ,² 11

Ἀλεξανδρίνῳ,¹⁷ παρασήμῳ¹⁸ Διοσκούροις.¹⁹ Καὶ καταχθέντες²⁰ εἰς Συρακούσας 12

ἐπεμείναμεν²² ἡμέρας τρεῖς: ὅθεν²³ περιελθόντες²⁴ κατηντήσαμεν²⁵ εἰς Ῥήγιον,²⁶ 13

καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου²⁷ νότου,²⁸ δευτεραῖοι²⁹ ἤλθομεν εἰς

¹ χωρίον, ου, τό, place, field. ² νήσος, ου, ἡ, island. ³ Πόπλιος, ου, ὁ, Publius. ⁴ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ⁵ φιλοφρόνως, courteously, hospitably. ⁶ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁷ πυρετός, οὔ, ὁ, fever. ⁸ δυσεντερία, ας, ἡ, dysentery. ⁹ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁰ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹¹ ἰάομαι, heal. ¹² ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹³ τιμάω, honor, value at a price. ¹⁴ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁵ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁶ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁷ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ¹⁸ παράσημος, peculiar, marked (with a figurehead). ¹⁹ Διόσκουροι, ων, ὁ, Dioscuri, Castor and Pollux. ²⁰ κατάγω, bring down, lead down. ²¹ Συρακούσαι, ὡν, ἡ, Syracuse. ²² ἐπιμένω, continue, remain. ²³ ὅθεν, from where, from which. ²⁴ περιέρχομαι, go about, go around. ²⁵ καταντάω, come to, arrive. ²⁶ Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium. ²⁷ ἐπιγίνομαι, come to pass, arise. ²⁸ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ²⁹ δευτεραῖος, on the second day, on the next day.

Ποτιόλους:¹ οὗ² εὐρόντες ἀδελφούς, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι³ 14
 ἡμέρας ἐπτά: καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην⁴ ἦλθομεν. Κακεῖθεν⁵ οἱ ἀδελφοὶ 15
 ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν⁶ ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου⁷ Φόρου⁸
 καὶ Τριῶν Ταβερνῶν:⁹ οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ θεῷ, ἔλαβεν
 θάρσος.¹⁰

Ὅτε δὲ ἦλθομεν εἰς Ῥώμην,⁴ ὁ ἐκατόνταρχος¹¹ παρέδωκεν τοὺς δεσμίους¹² τῷ 16
 στρατοπεδάρχῃ:¹³ τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη¹⁴ μένειν καθ' ἑαυτόν, σὺν τῷ
 φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.¹⁵

Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι¹⁶ τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν 17
 Ἰουδαίων πρώτους: συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες
 ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον¹⁷ ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν¹⁸ τοῖς πατρώοις,¹⁹

¹ Ποτιόλοι, ὠν, ὁ, Puteoli. ² οὗ, where, when. ³ ἐπιμένω, continue, remain. ⁴ Ῥώμη, ἡς, ἡ, Rome, strength. ⁵ κακεῖθεν, and thence, and from there. ⁶ ἀπάντησις, εως, ἡ, meeting, act of meeting. ⁷ Ἀππίος, ου, ὁ, Appius. ⁸ Φόρον, ου, τό, market, forum. ⁹ ταβέρναι, ὠν, ἡ, taverns. ¹⁰ θάρσος, ους, τό, courage. ¹¹ ἐκατοντάρχης, centurion. ¹² δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹³ στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, military commander. ¹⁴ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁵ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁶ συγκαλέω, call together. ¹⁷ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹⁸ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁹ πατρώος, paternal, received from one's father.

δέσμιος¹ ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθη ἐν τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων·² οἵτινες 18
ἀνακρίναντές³ με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν⁴ θανάτου
ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. Ἀντιλεγόντων⁵ δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἤναγκάσθη⁶ 19
ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα,⁷ οὐχ ὥς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορήσαι.⁸ Διὰ 20
ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν⁴ παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι·⁹ ἕνεκεν¹⁰ γὰρ
τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν¹¹ ταύτην περικείμεαι.¹² Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν 21
εἶπον, Ἡμεῖς οὐτε γράμματα¹³ περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὐτε
παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. 22
Ἀξιούμεν¹⁴ δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς·¹⁵ περὶ μὲν γὰρ τῆς αἰρέσεως¹⁶
ταύτης γνωστόν¹⁷ ἔστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ¹⁸ ἀντιλέγεται.⁵

¹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ² Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ³ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁴ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁵ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁶ ἀναγκάζω, force, compel. ⁷ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ⁸ κατηγορέω, accuse, charge. ⁹ προσλαλέω, speak to, speak with. ¹⁰ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ¹¹ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹² περικείμεαι, be around, surround. ¹³ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹⁴ ἀξιόω, consider worthy. ¹⁵ φρονέω, think, judge. ¹⁶ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁷ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁸ πανταχοῦ, everywhere.

Ταξάμενοι¹ δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦκον² πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν³ πλείονες· οἷς⁴ 23
 ἐξετίθετο⁴ διαμαρτυρόμενος⁵ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ
 τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωΐ⁶ ἕως
 ἑσπέρας.⁷ Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν.⁸ Ἀσύμφωνοι⁹ 24
 δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι Καλῶς
 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου¹⁰ τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας
 ἡμῶν, λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν, Ἀκοῇ¹¹ ἀκούσετε, καὶ 26
 οὐ μὴ συνῆτε·¹² καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη¹³ γὰρ ἡ 27
 καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως¹⁴ ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
 αὐτῶν ἐκάμμυσαν·¹⁵ μήποτε¹⁶ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν,
 καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν,¹² καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι¹⁷ αὐτούς. Γνωστὸν¹⁸ 28
 οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον¹⁹ τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ

¹ τάσσω, arrange, appoint. ² ἦκω, have come, am present. ³ ξενία, ας, ἡ, hospitality, lodging place. ⁴ ἐκτίθηναι, declare, explain. ⁵ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁶ πρωΐ, early in the morning, at dawn. ⁷ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ⁸ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ⁹ ἀσύμφωνος, discordant, in disagreement. ¹⁰ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ¹¹ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹² συνίημι, understand, consider. ¹³ παχύνω, fatten. ¹⁴ βαρέως, with difficulty, heavily. ¹⁵ καμμύω, close (the eyes), close. ¹⁶ μήποτε, never, lest perchance. ¹⁷ ἰάομαι, heal. ¹⁸ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁹ σωτήριος, saving, bringing salvation.

ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες 29

ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.¹

Ἔμεινεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν² ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,³ καὶ ἀπεδέχετο⁴ πάντα 30

τοὺς εἰσπορευομένους⁵ πρὸς αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ 31

διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ πάσης παρρησίας,

ἀκωλύτως.⁶

¹ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ² διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ³ μίσθωμα, τος, τό, what is rented, rented house. ⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁵ εἰσπορεύομαι, enter, journey into.

⁶ ἀκωλύτως, without hindrance, freely.